

ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว
พ.ศ. 2550 ของผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มพนักงานสอบสวน

ร้อยเอกหญิงนาฏสุตา เอโกบล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)
สาขาวิชาเอกบริหารกฎหมายการแพทย์และสาธารณสุข
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ.2557

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว

พ.ศ. 2550 ของผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มพนักงานสอบสวน

ร้อยเอกหญิงนางสุดา เอโกบล
ผู้วิจัย

รองศาสตราจารย์ฉัตรสุมน พงศ์ภิณูญา,
ปช.ด.(ประชากรศาสตร์)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์สุธรรม นันทมงคลชัย,
ปช.ด.(ประชากรศาสตร์)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

รองศาสตราจารย์นันทน์ ศรีโชติรัตน์,
Dr.P.H.(Preventive Care)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ศาสตราจารย์บรรจง มไหสวริยะ,
พ.บ., ว.ว.(ออร์โธปิดิกส์)
คณบดี
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

อาจารย์สุธี อยู่สถาพร,
D en D (Regime 1984) (Hons.)
ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)
สาขาวิชาเอกบริหารกฎหมายการแพทย์และสาธารณสุข
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว

พ.ศ. 2550 ของผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มพนักงานสอบสวน

ได้รับการพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)

สาขาวิชาเอกบริหารกฎหมายการแพทย์และสาธารณสุข

วันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2557

ร้อยเอกหญิงนางสุดา เอโกบล

ผู้วิจัย

รองศาสตราจารย์นิทัศน์ ศิริโชติรัตน์,

Dr.P.H.(Preventive Care)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อาจารย์รุ่งศิริ เข้มตระกูล,

ส.ด.(บริหารสาธารณสุข)

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์สุธรรม นันทมงคลชัย,

ปช.ด.(ประชากรศาสตร์)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ฉัตรสุมน พงศ์ภิณโญ,

ปช.ด.(ประชากรศาสตร์)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ศาสตราจารย์บรรจง มไหสวริยะ,

พ.บ., ว.ว.(ออร์โธปิดิกส์)

คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

รองศาสตราจารย์พิทยา จารุพูนผล,

พบ., อ.ว.(ระบาดวิทยา)

คณบดี

คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรสุมน พงศ์ภิญโญ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.สุธรรม นันทมงคลชัย รองศาสตราจารย์ ดร.นิทัศน์ ศิริโชติรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และอาจารย์ ดร.รุ่งศิริ เข้มตระกูล ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ได้สละเวลาอันมีค่ายิ่งในการให้คำปรึกษา คำแนะนำ ข้อคิด และให้ความช่วยเหลือจนกระทั่งสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาบริหารงานสาธารณสุขทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้ วิธีคิด วิธีการทำงาน อันเป็นสิ่งสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สุรชาติ ณ หนองคาย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ รัชดาพรณานิกุล อาจารย์ ดร.สุธี อยู่สถาพร ผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และให้คำแนะนำปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยให้ถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอกราบขอบพระคุณ ผู้กำกับ การสถานีตำรวจนครบาลในเขตกรุงเทพมหานคร ที่กรุณาให้เก็บข้อมูลการวิจัย ขอขอบคุณพนักงานสอบสวนทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลการวิจัย รวมทั้งเพื่อน ๆ ร่วมรุ่น หลักสูตรวิทยาศาสตร-มหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกบริหารกฎหมายการแพทย์และสาธารณสุขทุกคน และเจ้าหน้าที่ธุรการภาควิชาบริหารงานสาธารณสุข ที่มอบสิ่งดี ๆ ให้ตลอดช่วงเวลาที่ศึกษา ณ มหาวิทยาลัยมหิดล

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณความดีอันพึงบังเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แต่บิดา มารดา คณาจารย์ ครอบครัว และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในความสำเร็จครั้งนี้

ร้อยเอกหญิงนาฏสุตา เอโกบล

ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ของผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มพนักงานสอบสวน

PROBLEM ON LEGAL IMPLEMENTATION OF THE DOMESTIC VIOLENCE ACT B.E.2550 BY INQUIRY OFFICIALS

ร้อยเอกหญิงนาฏสุดา เอโกบล 5437301 PHPH/M

วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร) สาขาวิชาเอกบริหารกฎหมายการแพทย์และสาธารณสุข

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: จัตุรสมน พลดิทธิโย, ปช.ด.(ประชากรศาสตร์), สุธรรม นันทมงคลชัย, ปช.ด.(ประชากรศาสตร์), นิทัศน์ ศิริโชติรัตน์, Dr.P.H.(PREVENTIVE CARE)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ในกลุ่มพนักงานสอบสวน กลุ่มตัวอย่างคือ พนักงานสอบสวนในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 221 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ใช้สถิติไคสแควร์และสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ในกลุ่มพนักงานสอบสวน อยู่ในเกณฑ์มีปัญหามากร้อยละ 84.16 พนักงานสอบสวนมีความรู้ในระดับสูง ร้อยละ 63.80 มีเจตคติไม่เห็นด้วยกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ร้อยละ 93.21 คุณลักษณะทั่วไป ด้านเพศ และการอบรมความรู้ มีความสัมพันธ์กับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ความรู้ของพนักงานสอบสวนมีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับต่ำกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ($r = -0.281$ $p\text{-value} < 0.05$) เจตคติของพนักงานสอบสวนมีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับสูง กับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ($r = -0.726$ $p\text{-value} < 0.01$)

จากผลการวิจัยนี้เสนอแนะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรปรับปรุงหลักเกณฑ์ วิธีการ กำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจนเป็นรูปธรรมสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริง และควรสร้างเจตคติที่ดีให้แก่พนักงานสอบสวนควบคู่ไปกับการอบรม พนักงานสอบสวนต้องผ่านการอบรมเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในการดำเนินคดีเกี่ยวกับความผิดฐานความรุนแรงในครอบครัว อย่างมีระบบ บุคลากรต้องเพียงพอ และควรจัดบุคลากรพิเศษให้ปฏิบัติงานด้านนี้โดยเฉพาะ

คำสำคัญ: พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง / พนักงานสอบสวน/ความรู้ / เจตคติ

PROBLEM ON LEGAL IMPLEMENTATION OF THE DOMESTIC VIOLENCE ACT B.E.2550 BY INQUIRY OFFICIALS**CAPTAIN NADSUDA AKOBOL 5437301 PHPH/M****M.Sc.(PUBLIC HEALTH) PROGRAM IN MEDICAL AND PUBLIC HEALTH LAW ADMINISTRATION****THESIS ADVISORY COMMITTEE: CHARDSUMON PRUTIPINYO, Ph.D. (DEMOGRAPHY), SUTHAM NANTHAMONGKOLCHAI, Ph.D.(DEMOGRAPHY), NITHAT SIRICHOTIRATANA, Dr.P.H.(PREVENTIVE CARE)****ABSTRACT**

This research is survey research. It has the purpose to study problems on legal implementation of the Domestic Violence Act B.E. 2550, by inquiry officials. Sample groups were 221 inquiry officials in Bangkok area. Data collection was made by responding to a questionnaire. Data analysis was made by searching of frequency, percentage, using Chi square statistics and Pearson's co-efficient correlations.

The research result found that problems on legal implementation of the Domestic Violence Act B.E. 2550, by inquiry officials was in the level of having a lot of problems for 84.16 per cent. Inquiry officials had a high level of knowledge for 63.80 per cent. Inquiry officials who had the attitude of not agreeing with the Domestic Violence Act B.E. 2550 was 93.21 percent. The General characteristics in genders and training for knowledge had a relationship with problems on legal implementation of the Domestic Violence Act B.E. 2550. Marital status did not have a relationship with problems on legal implementation of the Domestic Violence Act B.E. 2550. Knowledge of inquiry officials had a negative relationship with problems on legal implementation of the Domestic Violence Act B.E. 2550 and having a low level of relationship ($r = -0.281$, $p\text{-value} < 0.05$). The attitude of inquiry officials had a negative relationship with problems on legal implementation of the Domestic Violence Act B.E. 2550 and had a high level of relationship ($r = -0.726$, $p\text{-value} < 0.01$).

From the results of this research, there are recommendations for related working units to improve criteria, methods, determining roles and duties of each party clearly and in concrete, so that they can be used in practice. There should be the creation of a good attitude to inquiry officials together with training. Inquiry officials should be trained, so that they have a thorough knowledge and understanding of proceedings relating to offences as they use violence in family systematically. There should be sufficient personnel. There should be arrangement of female personnel to do this kind of work specifically.

**KEY WORDS: LEGAL IMPLEMENTATION OF THE DOMESTIC VIOLENCE /
INQUIRY OFFICIAL / KNOWLEDGE / ATTITUDE**

127 pages

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย.....	4
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
1.4 สมมติฐานการวิจัย.....	4
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	5
1.6 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	5
1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ส่วนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 และการบังคับใช้.....	8
ส่วนที่ 2 ปัญหาของการใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550.....	24
ส่วนที่ 3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวและแนวคิดเกี่ยวกับสตรีนิยม.....	28
ส่วนที่ 4 แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้และเจตคติ.....	41
ส่วนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	46
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	
3.1 รูปแบบการวิจัย.....	53
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	53

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	54
3.4 การประเมินคุณภาพเครื่องมือ.....	56
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
3.7 ข้อพิจารณาด้านจริยธรรม.....	58
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	60
ส่วนที่ 2 ปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรง ในครอบครัว พ.ศ.2550.....	62
ส่วนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงใน ครอบครัว พ.ศ. 2550.....	66
ส่วนที่ 4 เจตคติต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550.....	68
ส่วนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทั่วไปของพนักงานสอบสวนกับปัญหาการ บังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550.....	71
ส่วนที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติของพนักงานสอบสวนกับปัญหาการบังคับ ใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550.....	72
บทที่ 5 อภิปรายผล.....	74
บทที่ 6 การสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	84
บทสรุปแบบสมบูรณ์ภาษาไทย.....	88
บทสรุปแบบสมบูรณ์ภาษาอังกฤษ.....	99
บรรณานุกรม.....	111
ภาคผนวก.....	115
ประวัติผู้วิจัย.....	127

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
3.1 จำนวนพนักงานสอบสวนในกองบังคับการตำรวจนครบาล 1.....	54
4.1 จำนวนและคำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	61
4.2 จำนวนและคำร้อยละของพนักงานสอบสวนจำแนกตามระดับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ในภาพรวม.....	62
4.3 จำนวนและคำร้อยละของระดับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ของพนักงานสอบสวน จำแนกตามรายด้าน	63
4.4 จำนวนและคำร้อยละของระดับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ของพนักงานสอบสวน จำแนกตามรายข้อ	64
4.5 จำนวนและคำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ในภาพรวม.....	67
4.6 จำนวนและคำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 จำแนกตามรายข้อ.....	67
4.7 จำนวนและคำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับเจตคติเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ในภาพรวม.....	69
4.8 จำนวนและคำร้อยละของระดับเจตคติเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 จำแนกตามรายข้อ.....	69
4.9 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ สถานภาพ การอบรมความรู้ของพนักงานสอบสวนกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550.....	71
4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ ประสบการณ์การทำงาน of พนักงานสอบสวนกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550.....	72
4.11 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติของพนักงานสอบสวนกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550.....	73

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1.1	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่อง “ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำ ด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ของผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มพนักงานสอบสวน”	

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ครอบครัวนับเป็นสถาบันแห่งแรกที่ทุกคนรู้จักและเป็นสถาบันที่มีความสำคัญที่สุดในชีวิตของทุกคน ครอบครัวเป็นแหล่งเริ่มต้นของชีวิตมนุษย์และสถาบันที่ปลูกฝังความคิด อุดมการณ์ ระเบียบวินัยที่จะติดอยู่กับสมาชิกในครอบครัวที่ต้องดำเนินชีวิตอยู่ในสังคม ครอบครัวเป็นสถาบันที่ก่อให้เกิดความรักซึ่งหมายถึงการรักษาสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน ซึ่งจะส่งผลต่อบุคลิกภาพของสมาชิกในครอบครัวนั้น ๆ ความสงบสุขในครอบครัวเป็นรากฐานสำคัญที่จะผลักดันเด็ก และเยาวชนให้มีการเติบโตสมบูรณ์ไม่ใช่แค่เพียงร่างกายเท่านั้น แต่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาจิตใจสังคม เพื่อให้น้องๆ และเยาวชนจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคม ดังนั้นครอบครัวจึงมีส่วนสำคัญในการอบรม สั่งสอน ให้ความรู้สมาชิกในครอบครัว แต่ในปัจจุบันครอบครัวมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น (พรรณพิมล หล่อตระกูล, 2553) และด้วยสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลกระทบถึงความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ทำให้เกิดปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัวตามมาด้วย ทั้งระหว่างคู่สมรสด้วยกัน ระหว่างพ่อแม่กับลูก และระหว่างญาติพี่น้องกันเอง ส่งผลให้เกิดปัญหาการหย่าร้าง การติดยาเสพติดของลูก ปัญหาสุขภาพกายและจิต รวมทั้งอาจจะเป็นต้นเหตุให้เกิดปัญหาอาชญากรรมได้

ปัญหาความรุนแรงนั้นเป็นปัญหาระดับโลก โดยบุคคลที่เป็นผู้กระทำความรุนแรงมากที่สุดคือ “สามี” ส่วนในประเทศไทยปัญหาความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และคนในครอบครัว เป็นปัญหาสำคัญที่จัดอยู่ในอันดับที่ 7 (พัชรินทร์ ศิริวิสุทธิรัตน์, 2555) และความเชื่อที่ว่าสามีตีภรรยาเป็นเรื่องที่ยอมรับได้ ประเทศไทยจัดเป็นอันดับที่ 2 จาก 49 ประเทศ โดยประเด็นความรุนแรงทางเพศต่อคู่ของตนเอง ประเทศไทยอยู่ลำดับที่ 7 จาก 71 ประเทศ หรือคิดเป็นร้อยละ 30 ที่ผู้หญิงถูกทำร้ายจากคนรัก ซึ่งในจำนวนนี้เป็นความรุนแรงทางเพศมากที่สุด (UN WOMEN, 2555) ดังนั้นความรุนแรงที่เกิดขึ้นภายในครอบครัวจึงไม่ใช่เรื่องของคนใดคนหนึ่ง หรือเรื่องส่วนตัวภายในครอบครัวอีกต่อไป เพราะทำให้มีผลกระทบเกิดขึ้นต่อสังคมมากมาย ทั้งต่อบุคคลในครอบครัว สิ่งแรกคือความเจ็บป่วย ไม่ว่าจะเจ็บป่วยทางร่างกายและจิตใจ นำไปสู่ความวิตกกังวล และอารมณ์ซึมเศร้าได้ ทำให้ประสิทธิภาพการทำงานลดลงเพราะเมื่อได้รับบาดเจ็บ ต้องหยุดการทำงานหรือไม่สามารถทำงานได้เต็มศักยภาพ ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับเด็กที่ได้รับความรุนแรง เช่น ความสามารถในการ

ศึกษาลดลง เพราะเอาใจใส่ต่อการเรียนน้อยลง มีพฤติกรรมเรียนแบบความรุนแรงจากผู้ใหญ่ สูญเสีย ภาวะทางเศรษฐกิจ รัฐต้องสูญเสียเงินจำนวนมากในการรักษาผู้ถูกระทำ ความรุนแรง ค่ายาค่ารักษา ทางการแพทย์ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ

ตามสถิติข้อมูลทางกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์นั้น มีศูนย์ ประชาบดี 1300 รับแจ้งเหตุตลอด 24 ชั่วโมง แต่ละปีมีผู้โทรศัพท์มาร้องเรียนมากกว่า 1,300 ราย และข้อมูลการให้บริการของศูนย์พึ่งได้ (One Stop Crisis Center: OSCC) ทั่วประเทศ พบว่ามีจำนวน เด็กและสตรีที่ถูกกระทำรุนแรงที่มารับบริการศูนย์พึ่งได้ทั่วประเทศ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2550-2553 จำนวน 6,951 ราย 11,542 ราย 15,882 ราย และ 19,068 ราย ตามลำดับ เฉลี่ยวันละ 19 ราย 32 ราย 44 ราย และ 52 ราย ตามลำดับ (สำนักพัฒนาระบบบริหารสุขภาพ, 2553: 3) แต่กลับพบว่าในปี พ.ศ. 2553 มีคดีการกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว ที่เข้าสู่กระบวนการของตำรวจ จำนวนทั้งสิ้น 315 คดี มีการใช้คำสั่งกำหนดมาตรการ/วิธีการเพื่อการบรรเทาทุกข์เพียงแค่ 24 คำสั่ง และคดีที่เข้าสู่ กระบวนการของศาลมีจำนวน 240 คดี มีการออกคำสั่งกำหนดมาตรการ/วิธีการเพื่อการบรรเทาทุกข์ เพียงแค่ 30 คำสั่ง (สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความ มั่นคงของมนุษย์, 2553) จะเห็นได้ว่าจำนวนของเด็กและสตรีที่ถูกกระทำรุนแรงเพิ่มมากขึ้นทุกปี แต่ กลายเป็นคดีความไม่ถึงร้อยละ 2

อีกทั้งปัญหาความรุนแรงในครอบครัวที่ปรากฏในปัจจุบันได้เกิดขึ้นมาช้านาน เนื่องจาก โครงสร้างทางสังคมและกระบวนการขัดเกลาทางสังคม มีการอบรมบ่มอบาของเพศชายและเพศหญิงที่ แตกต่างกัน มีวัฒนธรรมที่ยึดหลักผู้ชายเป็นใหญ่และการมีข้อจำกัดของเพศหญิง Yllo (1994: 49) อธิบายความหมายของความรุนแรงต่อผู้หญิงว่า เป็นพฤติกรรมที่เพศชายกระทำในความสัมพันธ์ ระหว่างเขาและผู้หญิง โดยมีเป้าหมายเพื่อควบคุมและกดขี่ รวมทั้งคงความมีอำนาจของตนเหนือกว่า ผู้หญิงจะเห็นได้ว่าค่านิยมของสตรีนิยมอธิบายความรุนแรงที่สามกระทำต่อภรรยาในแง่ของความ สัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างหญิงชาย การจัดระบบสังคมที่วางเงื่อนไขให้ผู้หญิงด้อย กว่าผู้ชาย อำนาจที่มากกว่าของผู้ชายจึงกลายเป็นการสร้างเงื่อนไขความชอบธรรมให้ผู้ชายอ้างถึง เมื่อเขาละเมิดสิทธิหรือทำร้ายผู้หญิง รูปแบบความรุนแรงจึงมีมากกว่าการทำร้ายร่างกาย แต่หมาย รวมถึงการทารุณจิตใจ การข่มขู่ การแกล้งแค้น การควบคุมและบังคับด้วย จึงมีเจตคติที่มองความ รุนแรงต่อผู้หญิงนั้นเป็นเรื่องธรรมดาในสังคม ดังนั้นการที่จะทำความเข้าใจปัญหาความรุนแรงต่อ ภรรยานั้น จำเป็นต้องวิเคราะห์ถึงรากฐานของความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างเพศด้วย

ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเป็นปัญหาที่ละเอียดอ่อน มีความแตกต่างจากการทำ ร้ายร่างกายระหว่างบุคคลทั่วไป เนื่องจากเกิดขึ้นกับบุคคลในครอบครัว ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์ ใกล้ชิดกัน ดังนั้นการนำมาตรการทางอาญามาประมวลกฎหมายอาญามาบังคับใช้จึงไม่เหมาะสม เนื่องจากกฎหมายอาญาเป็นบทบัญญัติที่มุ่งเน้นที่จะลงโทษผู้กระทำผิดมากกว่าที่จะแก้ไขฟื้นฟู

ผู้กระทำผิด ดังนั้นจึงได้มีการตราพระบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ขึ้นมา มีบทบัญญัติ 18 มาตรา โดยมีการกำหนดรูปแบบ วิธีการ และขั้นตอนต่างจากการใช้มาตรการทางอาญา กำหนดให้การกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเป็นความผิดฐานยอมความได้ เพื่อช่วยเหลือคดีออกจากกระบวนการยุติธรรม โดยมีเงื่อนไขในการยอมความ โดยใช้วิธีการแก้ไขฟื้นฟู บำบัดรักษา คุ้มครองประพฤติกู้ใช้เงิน ทำงานบริการสาธารณะ เพื่อที่จะได้สามารถคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรง และสามารถแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดให้กลับใจไม่กระทำผิดอีก และยังทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวดีขึ้น เพื่อรักษาสถานภาพของครอบครัวไว้ ในกระบวนการสอบปากคำผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พนักงานสอบสวนจะต้องจัดให้มีจิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ร่วมอยู่ด้วยในขณะที่ทำการสอบปากคำ เพื่อให้คำปรึกษา และช่วยดูแลสภาพจิตใจ การสอบสวนและการฟ้องคดีต้องกระทำไปแล้วเสร็จภายใน 48 ชั่วโมง หากมีความจำเป็นสามารถพักฟ้องได้ไม่เกิน 3 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 6 วัน นับแต่ได้ตัวผู้กระทำผิด ในกรณีที่มีการยอมความหรือถอนคำร้องทุกข์ พนักงานสอบสวนต้องจัดให้มีการทำบันทึกข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการยอมความหรือก่อนการถอนคำร้องทุกข์ หากผู้กระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวปฏิบัติตามเงื่อนไขจึงจะให้มีการยอมความหรือถอนคำร้องทุกข์ได้ แต่ถ้าไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข ให้พนักงานสอบสวนยกคดีขึ้นดำเนินการต่อไป ซึ่งขั้นตอนและกระบวนการต่างๆเหล่านี้ มีกำหนดระยะเวลาสั้นเกินไป ทำให้พนักงานสอบสวนทำงานไม่ทัน เนื่องจากพนักงานสอบสวนมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อจำนวนคดี พนักงานสอบสวนหนึ่งคนต้องทำหน้าที่หลายเรื่อง ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ (สมชาย ว่องไวเมธี, 2555) และกระบวนการสอบปากคำจะต้องประสานงานกับบุคลากรหลาย สาขาวิชาชีพ ซึ่งสร้างความยุ่งยากในการปฏิบัติงาน เนื่องจากไม่มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนของแต่ละฝ่าย และการประสานงานยังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจนในการปฏิบัติ (อดุลย์ ณรงค์ศักดิ์, 2553) และปัญหาความรุนแรงในครอบครัวที่ปรากฏในปัจจุบันได้เกิดขึ้นมาช้านาน เนื่องจากโครงสร้างทางสังคมและกระบวนการขัดเคลาทางสังคม มีการอบรมบทบาทของเพศชายและเพศหญิงที่แตกต่างกัน มีวัฒนธรรมที่ยึดหลักผู้ชายเป็นใหญ่และการมีข้อจำกัดของเพศหญิง จึงมีเจตคติที่มองความรุนแรงต่อผู้หญิงนั้นเป็นเรื่องธรรมดาในสังคม และพนักงานสอบสวนในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นเพศชาย

ดังนั้นการที่จะบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ให้มีประสิทธิภาพ จึงต้องศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการนำพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มาใช้ในการแก้ไขปัญหาคความรุนแรงในครอบครัว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์หาปัญหาจากการดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ผู้วิจัยจึงได้สนใจศึกษาถึงปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ของผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มพนักงานสอบสวนว่ามีปัญหาในกระบวนการหรือขั้นตอน

ไหน เพื่อจะได้นำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุงให้เหมาะสมและสามารถนำมาใช้ได้จริงและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

1.2 คำถามการวิจัย

พนักงานสอบสวนมีปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 อย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

วัตถุประสงค์ทั่วไป เพื่อศึกษาปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ของผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มพนักงานสอบสวน

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550
2. เพื่อวัดระดับความรู้ของพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550
3. เพื่อศึกษาเจตคติของพนักงานสอบสวนต่อปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550
4. เพื่อหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ของผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มพนักงานสอบสวน

1.4 สมมติฐานการวิจัย

1. คุณลักษณะทั่วไปของพนักงานสอบสวนมีความสัมพันธ์กับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550
2. ความรู้ของพนักงานสอบสวนมีความสัมพันธ์กับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

3. เจตคติของพนักงานสอบสวนมีความสัมพันธ์กับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะในกลุ่มของพนักงานสอบสวน ในเขตกรุงเทพมหานคร ในช่วงวันที่ 1 พฤษภาคม 2556 ถึง 30 มิถุนายน 2556

1.6 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

ปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 หมายถึง ข้อขัดข้องหรืออุปสรรค ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 แบ่งเป็น 5 ลักษณะ คือ 1. หน้าที่รับคำร้องทุกข์ 2. หน้าที่เกี่ยวกับการสอบสวน 3. หน้าที่เกี่ยวกับการประนีประนอมยอมความ 4. หน้าที่เกี่ยวกับมาตรการหรือวิธีการบรรเทาทุกข์ 5. หน้าที่ปฏิบัติต่อสำนวนการสอบสวนและการส่งฟ้อง

พนักงานสอบสวน หมายถึง บุคลากรของสถานีตำรวจแต่ละแห่ง ซึ่งกฎหมายให้มีอำนาจ และหน้าที่ทำการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐาน และดำเนินการทั้งหลายตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาอันเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหา เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิด และเพื่อที่จะนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษ และให้หมายความถึงข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีขึ้นไปแต่ไม่เกินพันตำรวจโท ในการศึกษาี้ หมายถึงพนักงานสอบสวนในเขตกรุงเทพมหานคร

บุคคลในครอบครัว หมายถึง คู่สมรส คู่สมรสเดิม ผู้ที่อยู่กินหรือเคยอยู่กินฉันสามีภรรยา โดยมีได้จดทะเบียนสมรส บุตร บุตรบุญธรรม สมาชิกในครอบครัว รวมทั้งบุคคลใด ๆ ที่ต้องพึ่งพาอาศัย และอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน

สถานภาพสมรส หมายถึง ความผูกพันระหว่างชายกับหญิงในการเป็นสามีภรรยา แบ่งได้ดังนี้

โสด ได้แก่ ผู้ที่ยังไม่เคยสมรส

สมรส ได้แก่ ผู้ที่อยู่ร่วมกันฉันท์สามีภรรยา ไม่ว่าจะได้ทำการ สมรสกัน ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ก็ตาม

หม้าย ได้แก่ ผู้ที่คู่สมรสได้ตายไปแล้ว และขณะนี้ยังไม่ได้สมรสใหม่
 หย่า ได้แก่ สามีภรรยาที่จดทะเบียนหย่าต่อนายทะเบียนถือว่าถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อให้ความเป็นสามีภรรยา สิ้นสุดลง
 แยกกันอยู่ ได้แก่ ผู้ที่มีได้อยู่ร่วมกันฉันท์สามีภรรยาแล้ว แต่ยังไม่ได้หย่ากัน
 ตามกฎหมาย รวมทั้งผู้ที่ไม่ได้สมรสอย่างถูกต้องตามกฎหมาย แต่ไม่ได้อยู่ร่วมกันฉันท์สามีภรรยา
 แล้ว

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 หมายถึง
 กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว เน้นการช่วยเหลือคุ้มครอง
 พื้นฟูผู้ถูกกระทำ โดยมีมาตรการและวิธีการแก้ไขเพื่อให้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวหมดไป

ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ความชัดเจน การได้รู้ ได้เห็น การได้ปฏิบัติงานหรือ
 ผ่านงานสอบสวนด้วยตนเอง

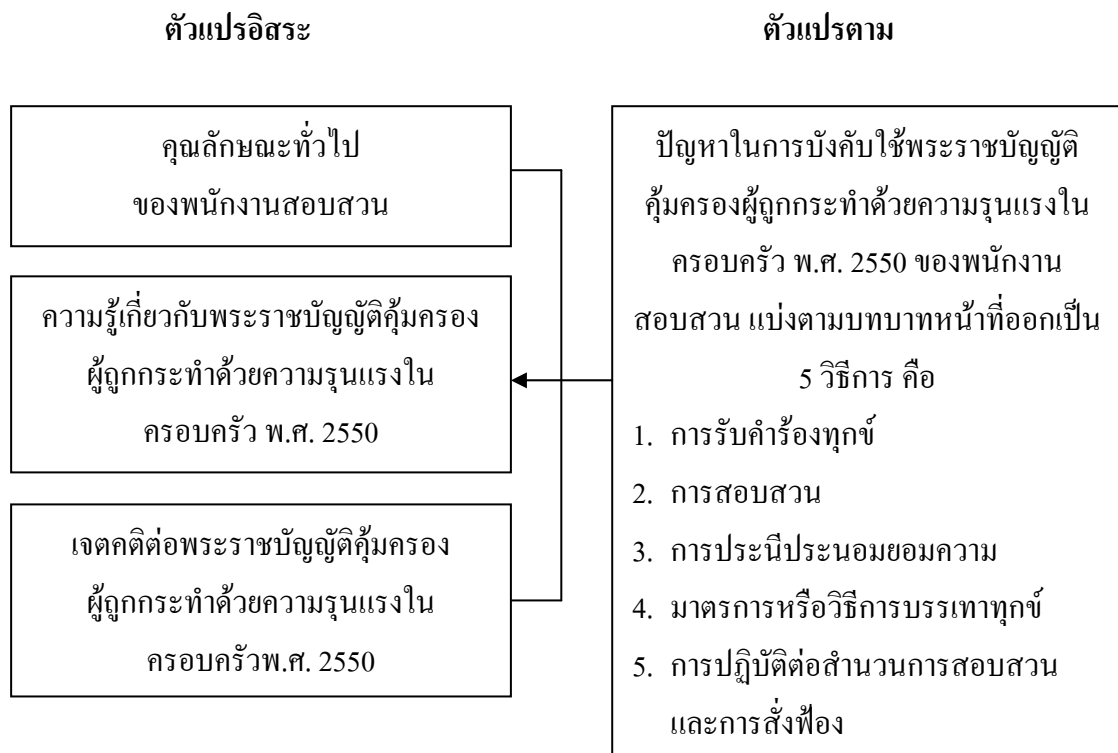
ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550
 ของพนักงานสอบสวน หมายถึง การรับรู้ในข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกระบวนการและขั้นตอน
 ในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

เจตคติต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550
 ของพนักงานสอบสวน หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึก และข้อเสนอแนะของพนักงานสอบสวน
 ด้านสาระสำคัญของกฎหมาย ด้านปัญหาและอุปสรรคในการใช้กฎหมาย และด้านแนวทางในการ
 แก้ไขปัญหาและอุปสรรค

กระบวนการ หมายถึง ขั้นตอนการปฏิบัติงานหรือการทำงานตั้งแต่เริ่มต้นจนงานเสร็จตาม
 วัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

การเข้ารับการอบรมความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 หมายถึง การเข้าร่วมฝึกอบรมเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ
 และความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงใน
 ครอบครัว พ.ศ. 2550 แบ่งเป็น อบรม ไม่อบรม

1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่อง “ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ของผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มพนักงานสอบสวน”

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ของผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มพนักงานสอบสวน ผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้าและรวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

ส่วนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 และการบังคับใช้

ส่วนที่ 2 ปัญหาของการใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

ส่วนที่ 3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวและแนวคิดเกี่ยวกับสตรีนิยม

ส่วนที่ 4 แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้และเจตคติ

ส่วนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 และการบังคับใช้

1.1 สิทธิมนุษยชนในกฎหมายไทย

สิทธิมนุษยชนปรากฏอยู่ในกฎหมายไทย 2 ลักษณะ คือ กฎหมายรับรองสิทธิมนุษยชน และกฎหมายคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กล่าวคือ

ในส่วนของกฎหมายรับรองสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยย่อมหมายถึง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยมีการรับรองสิทธิมนุษยชนไว้ในหมวดสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ซึ่งรัฐบาลมีหน้าที่ซึ่งถือเป็นพันธกรณีที่จะต้องไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนของประชาชนในประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการออกกฎหมายที่ละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายในรูปแบบใด ๆ ที่กระทำโดยฝ่ายบริหารหรือฝ่ายตุลาการที่ขัดต่อสิทธิมนุษยชน อันถือว่าการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญนั่นเอง

ในส่วนของกฎหมายคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในกรณีของประเทศไทย หมายถึง กฎหมายอนุบัญญัติต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายแพ่ง กฎหมายอาญาและกฎหมายพิเศษอื่น ๆ เช่น เมื่อมีการละเมิดสิทธิมนุษยชนในเรื่องของการละเมิดสิทธิในชีวิตร่างกาย กฎหมายที่เข้ามามีบทบาทในการให้ความคุ้มครองแก่สิทธิดังกล่าว ได้แก่ กฎหมายอาญาที่กำหนดบทลงโทษกับผู้ละเมิดสิทธิ ในขณะที่กฎหมายแพ่งจะทำหน้าที่เยียวยาชดใช้ความเสียหายให้กับผู้ถูกละเมิดสิทธิ นอกจากนี้ ยังอาจมีพระราชบัญญัติอื่น ๆ ที่เข้ามาเสริมมาตรการการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนด้วย เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 เป็นต้น ซึ่งในมุมมองนี้ รัฐจึงมีหน้าที่ออกกฎหมายและบังคับกฎหมายเพื่อคุ้มครองประชาชนจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนในกรณีต่าง ๆ

1.2 สิทธิมนุษยชนกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว

พ.ศ. 2550

ปัญญาสากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชน ได้รับรองสิทธิเสรีภาพไว้หลายประการ ซึ่งบทบัญญัติที่สอดคล้องกับเรื่องการคุ้มครองการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวมีหลายประการ เช่น ในข้อ 1 ได้บัญญัติรับรองว่า “มนุษย์ทั้งหลายเกิดมาอิสระและเสมอภาคในศักดิ์ศรีและสิทธิมนุษยชนทุกคนได้รับเหตุผล และมโนธรรม และควรปฏิบัติต่อกันด้วยจิตวิญญาณแห่งความเป็นพี่น้อง” ในข้อ 3 ได้บัญญัติรับรองถึงสิทธิในการดำรงชีวิตในเสรีภาพ และในความมั่นคงแห่งร่างกาย ในข้อ 5 ได้บัญญัติห้ามมิให้บุคคลใดถูกทรมานหรือได้รับการปฏิบัติหรือได้รับการลงโทษด้วยการทารุณโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือหยาบเถื่อน หรือในข้อ 6 (3) ที่ได้ยืนยันในสิทธิในครอบครัวว่า “ครอบครัว คือ หน่วยของสังคมที่เป็นธรรมชาติและเป็นพื้นฐานที่ได้รับการคุ้มครองโดยสังคมและรัฐ” เป็นต้น

ความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งเป็นการกระทำใด ๆ โดยมีมุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่กาย จิตใจหรือสุขภาพต่อบุคคลในครอบครัว การกระทำความดังกล่าวจึงเป็นลักษณะของการละเมิดสิทธิมนุษยชนรูปแบบหนึ่ง เพราะเป็นการละเมิดสิทธิในการดำรงชีวิต (Right to life) และสิทธิในความมั่นคงแห่งร่างกาย (security of person) ที่บัญญัติไว้ในข้อ 3 แห่ง ปัญญาสากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชน

จากการศึกษาสรุปได้ว่า ความรุนแรงในครอบครัวเป็นการกระทำใด ๆ โดยมีมุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่กาย จิตใจ หรือสุขภาพต่อบุคคลในครอบครัว ซึ่งถือว่าการละเมิดสิทธิมนุษยชนจึงต้องมีกฎหมายเข้ามามีบทบาทในการให้ความคุ้มครองแก่สิทธิดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ทบทวนพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 เพื่อศึกษาข้อกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายเพื่อคุ้มครองบุคคลในครอบครัวจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนในกรณีต่าง ๆ

1.3 ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 และการบังคับใช้

มติคณะรัฐมนตรีให้หน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินงานเพื่อป้องกันและยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรี มีนโยบายและแผนจัดความรุนแรงต่อเด็กและสตรี เพื่อเป็นกรอบแนวทางให้ทุกภาคส่วนใช้เป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อลดความรุนแรงต่อเด็กและสตรี ส่วนมาตรการทางกฎหมายซึ่งเดิม ใช้เพียงประมวลกฎหมายอาญาเป็นหลักในการแก้ไขความรุนแรง แต่การศึกษาพบว่าความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องละเอียดอ่อน มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากการทำร้ายร่างกายระหว่างบุคคลโดยทั่วไป การใช้มาตรการตามประมวลกฎหมายอาญามาบังคับกับการกระทำด้วยความรุนแรง ในครอบครัวจึงไม่เหมาะสม ดังนั้น การมีกฎหมายคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง ในครอบครัว มีความเหมาะสมกว่า เพราะสามารถกำหนดรูปแบบ วิธีการและขั้นตอนที่มีลักษณะแตกต่างจากการดำเนินคดีอาญาโดยทั่วไป โดยให้ผู้กระทำความผิดมีโอกาสดูแลตัวเองและยับยั้งการกระทำผิดซ้ำ รวมทั้งสามารถรักษาความสัมพันธ์อันดีในครอบครัวไว้ได้

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มีบทบัญญัติ 18 มาตรา มีสาระสำคัญกำหนดหลักเกณฑ์กว้าง ๆ เพื่อแก้ปัญหา กำหนดให้ผู้พบเห็นการกระทำความรุนแรงในครอบครัวมีหน้าที่แจ้งเหตุต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ มีบทบัญญัติลงโทษผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว และกำหนดให้มีวิธีการช่วยเหลือผู้ถูกกระทำให้มีการบำบัดรักษาฟื้นฟูผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ รวมทั้งมีบทห้ามการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเรื่องความรุนแรงในครอบครัวต่อสาธารณะ การที่จะบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีกฎหมายลำดับรองบัญญัติกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการแนวทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องแต่ละหน่วยงาน และกำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานให้เหมาะสมสอดคล้องชัดเจนและจำเป็นต้องนำองค์ความรู้เรื่องพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 และองค์ความรู้เรื่องความรุนแรงลงสู่ประชาชนเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมรับรู้และเฝ้าระวังแก้ไขปัญหา

ดังนั้นการเผยแพร่เนื้อหาพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 และองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องลงสู่ทุกภาคส่วนของสังคม เพื่อจัดความรุนแรงและเพื่อเสริมให้การบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ให้มีประสิทธิภาพ นั่นคือการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ ต้องประกอบด้วยภาครัฐให้ความสำคัญเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร งบประมาณและการจัดการ พนักงานเจ้าหน้าที่ประชาชนทั่วไปมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องความรุนแรง พร้อมให้ความช่วยเหลือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อลดความรุนแรงช่วยเฝ้าระวังและแจ้งเหตุ นอกจากนั้นต้องมีกลไกเครื่องมืองบประมาณพร้อมรองรับการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 เช่น กฎหมายลำดับรอง

อุปกรณ์การทำงาน บ้านพักสำหรับผู้ประสบเหตุรุนแรงในครอบครัว คู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และสุดท้าย สื่อมวลชนมีความรู้ความเข้าใจให้การสนับสนุนเผยแพร่องค์ความรู้ การเสนอข่าวที่ อาจทำให้ผู้เกี่ยวข้องเกิดความเสียหายหรือกลับสู่สังคมได้ยาก

1.4 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

กระบวนการบังคับใช้กฎหมายเป็นหลักในการแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ มาตรการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว และการดำเนินคดีกับผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว

1.4.1 มาตรการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มุ่งคุ้มครอง ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว และบุคคลอื่นในครอบครัวให้พ้นจากการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวและมุ่งปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำให้ยุติการกระทำด้วยความรุนแรง เพื่อให้ครอบครัวอยู่ร่วมกันต่อไปได้ด้วยความสุข จึงกำหนดมาตรการคุ้มครองบุคคลในครอบครัวไว้หลายประการดังนี้

1. มาตรการกำหนดให้การแจ้งเหตุเป็นหน้าที่ (มาตรา 6)
ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว หรือผู้ที่พบเห็นมีหน้าที่ต้องแจ้งเหตุต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
2. มาตรการคุ้มครองเบื้องต้นแก่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว (มาตรา 6)
เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้รับแจ้งหรือพบเห็นเอง มีหน้าที่เข้าคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวให้ได้รับการตรวจรักษาจากแพทย์ หรือให้ได้รับคำปรึกษาจากจิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์
3. มาตรการห้ามโฆษณาเผยแพร่ต่อสาธารณะชน (มาตรา 9)
เมื่อมีการแจ้งหรือร้องทุกข์แล้ว ห้ามโฆษณาเผยแพร่เรื่องความรุนแรงในครอบครัวต่อสาธารณะชน
4. มาตรการบรรเทาทุกข์แก่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว (มาตรา 10, 11)

เมื่อมีการร้องทุกข์แล้วในระหว่างสอบสวนหรือระหว่างการพิจารณาของศาล หากมีเหตุการณ์ที่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวจะถูกกระทำซ้ำ พนักงานเจ้าหน้าที่ที่รัฐมนตรีมอบหมายหรือศาลมีอำนาจออกคำสั่งแก่ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวให้

เข้ารับการตรวจรักษาจากแพทย์ ชดใช้เงินช่วยเหลือ ห้ามเข้าไปในที่พำนักของครอบครัว ห้ามเข้าใกล้
ตัวบุคคล ในครอบครัว หรือกำหนดวิธีการดูแลบุตร

5. มาตรการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้กระทำความรุนแรงใน
ครอบครัว (มาตรา 12)

กรณีที่มีการขอมความ ถอนคำร้องทุกข์หรือถอนฟ้อง พนักงาน
สอบสวนหรือศาลต้องจัดให้มีการทำบันทึกข้อตกลงกำหนดเงื่อนไขปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ผู้กระทำ
ความรุนแรง ในครอบครัวปฏิบัติให้ครบถ้วนก่อนจึงขอมความถอนคำร้องทุกข์ หรือถอนฟ้องได้

ที่สุดหากศาลพิพากษาว่า ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว
มีความผิดศาลมีอำนาจกำหนดใช้วิธีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว
โดยใช้วิธีการฟื้นฟูบำบัดรักษา คุมความประพฤติ ให้ชดใช้เงิน ทำงานบริการสาธารณะ ให้ละเว้นการ
กระทำอันเป็นเหตุความรุนแรงในครอบครัวหรือทำทัณฑ์บนการลงโทษ

1.4.2 การดำเนินคดีกับผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว

กฎหมายนี้นอกจากมีมาตรการในการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง
ในครอบครัวให้พ้นจากความรุนแรงแล้วยังมีบทบัญญัติให้ดำเนินคดีมีโทษถึงจำคุก แต่เจตนารมณ์
ของกฎหมายมุ่งประสงค์ให้บุคคลในครอบครัวกลับไปอยู่ร่วมกันด้วยความผาสุก กระบวนการดำเนินคดีจึง
เป็นไปในทางให้โอกาสผู้กระทำผิดปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อยุติความรุนแรงในครอบครัว ดังนี้

1. ความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัวรวมถึงความ
ผิดฐานทำร้ายร่างกายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295 เป็นความผิดอันยอมความได้ (มาตรา 4)

2. ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงจะต้องร้องทุกข์ภายในอายุ
ความ 3 เดือน นับแต่อยู่ในวิสัยและมีโอกาสที่จะแจ้งหรือร้องทุกข์ได้ พนักงานสอบสวนจึงจะมีอำนาจ
สอบสวน (มาตรา 7, 8)

3. พนักงานสอบสวนต้องทำการสอบสวนโดยเร็วและส่งตัว
ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวพร้อมสำนวนและความเห็นให้อัยการฟ้องต่อศาลเยาวชนและครอบครัว
ภายใน 48 ชั่วโมง หรือขอคัดฟ้องได้ 3 ผิด ๆ ละ 6 วัน หากพ้นกำหนดต้องขออนุญาตอัยการสูงสุดฟ้อง
(มาตรา 8)

4. ศาลเยาวชนและครอบครัวมีอำนาจพิจารณาและพิพากษา
คดีความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว และมีอำนาจกำหนดใช้มาตรการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
แทนการลงโทษได้ (มาตรา 12)

โดยมีหลักการ ไม่ว่าการพิจารณาของศาลจะดำเนินไปเพียงใด
ให้ศาลพยายามปรับเปลี่ยนให้คู่ความยอมกัน โดยมุ่งถึงความสงบสุขและการอยู่ร่วมกันในครอบครัว

เป็นสำคัญและคำนึงถึงสิทธิของผู้ถูกระทำ การสงวนและคุ้มครองสถานภาพการสมรส สวัสดิภาพ และอนาคตของบุตร การคุ้มครองและช่วยเหลือครอบครัว มาตรการป้องกันและปรับปรุงความสัมพันธ์ภายในครอบครัว หากไม่อาจรักษาสถานภาพของการสมรสได้ ก็ให้การหย่าเป็นไปด้วยความ เป็นธรรม และเสียหายน้อยที่สุด

5. ศาลอื่น มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีความผิดฐานกระทำ รุนแรงในครอบครัวได้ต่อเมื่อเป็นกรณีเดียวกับความผิดตามกฎหมายอื่นที่มีอัตราโทษสูงกว่าก็ให้ ดำเนินคดีต่อศาลที่มีอำนาจพิจารณาความผิดตามกฎหมายอื่นนั้น ให้นำบทบัญญัติทั้งหลายแห่ง พ.ร.บ. นี้ไปใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา 8)

อนึ่ง หากพบว่ากระทำความรุนแรงในครอบครัวใดเป็น ความผิดตามกฎหมาย อื่นด้วย ต้องดำเนินคดีตามกฎหมายอื่นรวมกันไป โดยเฉพาะกรณีผู้ถูกระทำ เป็นเด็ก ต้องนำมาตรการคุ้มครองเด็กและการดำเนินคดีกับผู้ทำทารุณกรรมเด็ก ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาใช้บังคับด้วย

1.5 บุคลากรที่มีหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงใน ครอบครัว พ.ศ. 2550

บุคลากรของรัฐ เป็นกลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนการใช้กระบวนการทางกฎหมาย ในการคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ดังนี้

1.5.1 พนักงานเจ้าหน้าที่

1. พนักงานเจ้าหน้าที่ที่รัฐมนตรีแต่งตั้ง
2. พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ: มีบทบาทคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงเมื่อได้รับแจ้งหรือพบเห็น
3. พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจกำหนดมาตรการบรรเทาทุกข์ชั่วคราว: คุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว เมื่อมีการร้องทุกข์ดำเนินคดี

1.5.2 พนักงานสอบสวน

1. พนักงานสอบสวนที่รัฐมนตรีมอบหมาย
2. พนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา: ทำการสอบสวนและจัดให้มีการทำบันทึกข้อตกลงปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว หากผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวประสงค์จะขอความ ถอนคำร้องทุกข์

1.5.3 พนักงานอัยการ ดำเนินคดี เป็นที่ปรึกษากฎหมาย และคุ้มครองสิทธิผู้ถูกระทำ

1.5.4 ศาล พิจารณาคดี พิพากษาคดี และกำหนดมาตรการบรรเทาทุกข์ระหว่างสอบสวนและพิจารณาจัดให้มีการทำบันทึกข้อตกลงปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวและกำหนดมาตรการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว

1.5.5 จิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ มีบทบาทเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำแก่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว

1.5.6 แพทย์บุคลากรทางการแพทย์ ตรวจรักษาและฟื้นฟูบำบัดผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงและผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว

1.5.7 ผู้ประนีประนอม มีบทบาทช่วยเหลือไกล่เกลี่ยให้คู่ความ ขอมความกันและทำบันทึกข้อตกลงกำหนดเงื่อนไขในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้กระทำความรุนแรงโดยยึดหลักตามมาตรา 15

1.5.8 ประชาชนทั่วไปผู้พบเห็นหรือทราบการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว มีหน้าที่แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อพบเห็นหรือทราบการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว

1.5.9 องค์กรภาคเอกชน-เครือข่ายชุมชน นอกจากนี้พบว่าองค์กรภาคเอกชนที่ทำงานเกี่ยวกับสตรีและเด็ก เครือข่ายชุมชนสามารถสนับสนุนและช่วยเหลือกลไกภาครัฐให้ขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

การศึกษาวิจัยนี้ได้เลือกศึกษาในกลุ่มของพนักงานสอบสวนเนื่องจาก พนักงานสอบสวนมีอำนาจหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในการแสวงหาข้อเท็จจริง รวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลายตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ และการเริ่มคดีนั้นผู้เสียหายหรือผู้พบเห็นการกระทำความรุนแรง ต้องเข้าร้องทุกข์กับพนักงานสอบสวน คดีจึงจะเริ่มขึ้นได้ ดังนั้นพนักงานสอบสวนจึงมีบทบาทสำคัญในกระบวนการและขั้นตอนต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550

1.6 โครงสร้างการดำเนินงาน กระบวนการและขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1.6.1 ขั้นตอนในชั้นการแจ้งเหตุกระทำความรุนแรงในครอบครัว เมื่อเกิดการกระทำความรุนแรงในครอบครัวขึ้น หากผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว หรือผู้พบเห็นหรือทราบการกระทำดังกล่าวได้แจ้งเหตุต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา 5) พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจขอเข้าไปในที่เรือนหรือเรียกบุคคลใดออกมาพบเพื่อสอบถาม ในกรณีที่ไม่มีผู้ใดออกมาพบ หรือไม่สามารเปิดประตูเข้าไปได้ พนักงานเจ้าหน้าที่แต่เพียงลำพังไม่มีอำนาจเข้าไปในที่เรือน พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องร้องขอความช่วยเหลือจากตำรวจเพื่อให้ตำรวจเข้าไปค้นเพื่อช่วยเหลือผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว รวมทั้งมีอำนาจจับผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวถ้าได้กระทำตามหลักเกณฑ์เรื่องการค้นและ

จับกุมบุคคลในที่รโหฐานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา นอกจากนี้กฎหมายยังให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเข้ารับการตรวจรักษาจากแพทย์ ขอรับคำปรึกษาแนะนำจากจิตแพทย์ นักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์ ตลอดจนจัดให้ผู้ผู้นั้นพบกับพนักงานสอบสวนเพื่อร้องทุกข์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หากผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวประสงค์จะดำเนินคดี แต่ถ้าผู้นั้นไม่อยู่ในวิสัยหรือโอกาสที่จะร้องทุกข์ได้ด้วยตนเองให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ร้องทุกข์แทนต่อพนักงานสอบสวน (มาตรา 6) โดยต้องดำเนินการร้องทุกข์ภายในกำหนด 3 เดือน นับแต่ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวอยู่ในวิสัยและมีโอกาสที่จะแจ้งหรือร้องทุกข์ได้

ดังนี้ ถ้าผู้เสียหายไม่ได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนภายในกำหนดเวลาอายุความดำเนินคดีย่อมระงับคดี (มาตรา 7)

1.6.2 ขั้นตอนในชั้นพนักงานสอบสวน เมื่อมีการดำเนินการร้องทุกข์และพนักงานสอบสวนได้รับคำร้องทุกข์แล้วต้องดำเนินการสอบสวนโดยไม่ชักช้า แม้ว่าพนักงานสอบสวนจะไม่แน่ใจว่าเป็นความผิดฐานกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวหรือไม่ โดยแจ้งให้ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวทราบถึงกระบวนการสอบสวนคดีการกระทำความรุนแรงในครอบครัวว่ามีความมุ่งหมายที่จะประสานความสัมพันธ์ในครอบครัวและการให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวและการดูแลบุตร เป็นประการใดบ้าง ตลอดจนแจ้งให้ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวทราบถึงสิทธิในการได้รับการเยียวยาความเสียหายจากผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว โดยในการสอบปากคำผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พนักงานสอบสวนต้องจัดให้มีจิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลที่ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวร้องขอ คนหนึ่งคนใดร่วมอยู่ด้วยในการสอบปากคำเพื่อให้คำปรึกษา เว้นแต่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วนไม่อาจรอจิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลที่ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวร้องขอ ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบปากคำไปก่อนโดยไม่ต้องรอบุคคลดังกล่าวร่วมอยู่ด้วย แต่ต้องบันทึกเหตุที่ไม่อาจรอบุคคลดังกล่าวไว้ในสำนวนการสอบสวน แต่หากเป็นกรณีที่ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ในวันสอบปากคำก็ต้องดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 ทวิ

ซึ่งโดยหลักการแล้วพนักงานสอบสวนต้องส่งตัวผู้กระทำความผิด สำนวนการสอบสวนพร้อมทั้งความเห็นไปยังพนักงานอัยการเพื่อฟ้องคดีการกระทำความรุนแรงในครอบครัวต่อศาลเยาวชนและครอบครัวภายใน 48 ชั่วโมง นับแต่ได้ตัวผู้กระทำความผิด เช่นเดียวกับคดีที่อยู่ในเขตอำนาจศาลแขวง หากมีความจำเป็นสามารถผิดฟ้องได้ไม่เกิน 3 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 6 วัน

โดยให้นำบทบัญญัติของกฎหมาย ว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง มาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา 8)

อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่การกระทำความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว (ตามมาตรา 4 วรรคหนึ่ง) เป็นความผิดกรรมเดียวกับความผิดตามกฎหมายอื่น ถ้าความผิดตามกฎหมายอื่นมีอัตราโทษสูงกว่าอัตรา ตามมาตรา 4 เช่น เป็นความผิดกรรมเดียวกับความผิดฐานทำร้ายร่างกาย (ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295) และทำร้ายร่างกายสาหัส (ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 297) การพิจารณาคดีดังกล่าวให้ดำเนินคดีต่อศาลที่มีอำนาจพิจารณาความผิดตามกฎหมายอื่นนั้น ซึ่งอาจเป็นศาลแขวง ศาลจังหวัด หรือศาลอาญาแล้วแต่กรณี

นอกจากนี้ ในระหว่างขั้นตอนที่มีการสอบสวนอยู่นั้น กฎหมายให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่บุคคลผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวเป็นการชั่วคราว กล่าวคือ การออกคำสั่งใด ๆ ได้เท่าที่จำเป็นและสมควรเพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่ผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวเป็นการชั่วคราว รวมไปถึงการให้ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวเข้ารับการตรวจรักษาจากแพทย์ การให้ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวชดใช้เงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์เบื้องต้นตามสมควรแก่ฐานะ การออกคำสั่งห้ามผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวเข้าไปในที่พำนักของครอบครัวหรือเข้าใกล้ตัวบุคคลใดในครอบครัวตลอดจนการกำหนดวิธีการดูแลบุตรไม่ว่าจะมีการร้องขอจากบุคคลดังกล่าวหรือไม่โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องเสนอมาตรการหรือวิธีการที่ตอนออกคำสั่งกำหนดดังกล่าวต่อศาลภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่วันออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์เพื่อให้ศาลพิจารณาเห็นชอบหรือไม่ต่อไป (มาตรา 10)

ทั้งนี้ทั้งนั้นในระหว่างขั้นตอนดังกล่าว หากมีการขอมความ ถอนคำร้องทุกข์ พนักงานสอบสวนต้องจัดให้มีการทำบันทึกข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการขอมความ การถอนคำร้องทุกข์ โดยกำหนดให้ใช้วิธีการฟื้นฟู บำบัดรักษา คุมความประพฤติผู้กระทำความผิดให้ผู้กระทำความผิดยอมชดใช้เงินบรรเทาทุกข์ ทำงานบริการสาธารณะ ละเว้นการกระทำอันเป็นเหตุให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว หรือทำทัณฑ์บนเป็นเงื่อนไขในการปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงต่อเมื่อได้มีการปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงและเงื่อนไขดังกล่าวครบถ้วนแล้วจึงจะให้มีการขอมความถอนคำร้องทุกข์ในความผิดดังกล่าวได้ ดังนั้นหากผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าว ให้พนักงานหรือศาลยกคดีขึ้นคำเนินการต่อไปได้ เพราะคดีอาญายังไม่ระงับสิ้นไป (มาตรา 12)

1.6.3 ขั้นตอนในชั้นศาล ในการพิจารณาพิพากษาคดีนั้น ในเรื่องของวิธีพิจารณาการยื่นและการรับฟังพยานหลักฐาน ให้นำกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา 14)

นอกจากที่พระราชบัญญัตินี้จะให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่แล้วยังกำหนดให้อำนาจศาลออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ตามมาตรา 10 หรือออกคำสั่งใด ๆ ได้ตามที่เห็นสมควรในระหว่างการสอบสวนหรือการพิจารณาคดี อีกทั้งให้อำนาจศาลแก้ไขเพิ่มเติมเปลี่ยนแปลงหรือเพิกถอนคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ หรือคำสั่งใด ๆ รวมทั้งกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมก็ได้ ในกรณีที่เหตุการณ์หรือพฤติกรรมเกี่ยวกับผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว หรือผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวเปลี่ยนแปลงไป (มาตรา 11)

เช่นเดียวกับกรณีที่มีการขอความ ถอนคำร้องทุกข์หรือถอนฟ้องไม่ว่าในระหว่างการสอบสวนหรือระหว่างที่คดีมาสู่ศาลแล้วนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลอาจตั้งผู้ประนีประนอมเพื่อให้คำปรึกษาหรือช่วยเหลือในการไกล่เกลี่ยให้คู่ความได้ยอมความกัน บุคคลดังกล่าวอาจเป็นบิดามารดา ผู้ปกครอง ญาติของคู่ความหรือบุคคลที่พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือศาลเห็นสมควร หรืออาจมอบหมายให้นักสังคมสงเคราะห์ หน่วยงานสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลใดช่วยเหลือไกล่เกลี่ยให้คู่ความได้ยอมความกันได้ หากการไกล่เกลี่ยเป็นผลสำเร็จและได้ทำสัญญายอมความขึ้นให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลดำเนินการให้เป็นไปตามสัญญายอมความนั้น หากเห็นว่าสัญญายอมความไม่ฝ่าฝืนต่อกฎหมายและความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน (มาตรา 16)

อย่างไรก็ดี ไม่ว่าการพิจารณาคดีดำเนินไปแล้วเพียงใด กฎหมายมุ่งกำหนดให้ศาลพยายามเปรียบเทียบให้คู่ความได้ยอมความกันโดยมุ่งถึงความสงบสุขและการอยู่ร่วมกันในครอบครัวเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงหลักการดังต่อไปนี้ ประกอบด้วย

1. การคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว
2. การสงวนการคุ้มครองสถานภาพของการสมรสในฐานะที่เป็นศูนย์รวมของชายและหญิงที่สมัครใจเข้ามาอยู่กินฉันสามีภรรยา หากไม่อาจรักษาสถานภาพของการสมรสได้ ก็ให้การหย่าเป็นไปด้วยความเป็นธรรมและเสียหายน้อยที่สุด โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพและอนาคตของบุตรเป็นสำคัญ
3. การคุ้มครองและช่วยเหลือครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ครอบครัวนั้นต้องรับผิดชอบดูแลให้การศึกษาแก่สมาชิกที่เป็นผู้เยาว์
4. มาตรการต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือสามีภรรยาและบุคคลในครอบครัวให้ปรองดองกันและปรับปรุงสานสัมพันธ์ระหว่างกันเองและกับบุตร (มาตรา 15)

สำหรับการพิจารณาและพิพากษาลงโทษนั้น กรณีที่ศาลมีคำพิพากษาว่า ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวมีความผิด กฎหมายกำหนดให้ศาลมีอำนาจกำหนดให้ใช้วิธีการฟื้นฟู บำบัดรักษา คุ้มครองประพฤติผู้กระทำความผิดให้ผู้กระทำความผิดชดใช้เงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ ทำงานบริการสาธารณะ ละเว้นการกระทำอันเป็นเหตุให้เกิดการใช้ความรุนแรงในครอบครัว หรือทำ ทัณฑ์บนแทนการลงโทษผู้กระทำความผิดก็ได้ (มาตรา 12)

1.7 การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำ ด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ได้กำหนด ลักษณะพิเศษของพนักงานสอบสวน และลักษณะพิเศษของการดำเนินคดีตามพระราชบัญญัตินี้ดังต่อไปนี้

1.7.1 ลักษณะพิเศษของพนักงานสอบสวน

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ได้กำหนดให้มีพนักงานสอบสวน 2 ประเภท คือ

1. ในเขตท้องที่ที่รัฐมนตรีมอบหมาย พนักงานสอบสวน คือ พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรี
2. ในเขตท้องที่อื่น ๆ ที่รัฐมนตรีไม่ได้มอบหมาย พนักงานสอบสวน พนักงานสอบสวน คือ พนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

1.7.2 ลักษณะพิเศษในเรื่องบทบาทอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

ไม่ว่าจะเป็นพนักงานสอบสวนประเภทใด อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ จะเหมือนกัน ซึ่งสามารถแบ่งแยกได้เป็น 5 ลักษณะ คือ

1. หน้าที่รับคำร้องทุกข์

พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่จัดให้ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง ในครอบครัวร้องทุกข์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา การร้องทุกข์ดังกล่าวเป็นการร้องทุกข์ โดยผู้เสียหาย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา นอกจากนี้พระราชบัญญัตินี้ ยังกำหนดผู้มี อำนาจร้องทุกข์อีกประเภทหนึ่ง คือ พนักงานเจ้าหน้าที่ ในกรณีที่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงใน ครอบครัวไม่อยู่วิสัยหรือมีโอกาสร้องทุกข์ได้ด้วยตนเอง พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจร้องทุกข์ แทนได้(พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มาตรา 6)

เนื่องจากความรับผิดชอบกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว เป็นความผิดอันยอมความได้ การดำเนินคดีดังกล่าวจะต้องมีการร้องทุกข์เสียก่อน ดังนั้นบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว และมีสำนักงานเจ้าหน้าที่จึงไม่มีอำนาจร้องทุกข์ในคดีความรุนแรงในครอบครัว ดังนั้นพนักงานสอบสวนจึงมีหน้าที่รับคำร้องทุกข์จากบุคคลเพียง 2 ประเภทเท่านั้น คือ ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว หรือพนักงานเจ้าหน้าที่

เมื่อได้รับคำร้องทุกข์ พนักงานสอบสวนมีหน้าที่ดำเนินการดังต่อไปนี้ (ระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 พ.ศ. 2551)

1. บันทึกคำร้องทุกข์
2. แจ้งให้ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวทราบถึงกระบวนการสอบสวนคดี การกระทำความรุนแรงในครอบครัวว่ามีความมุ่งหมายที่จะประสานความสัมพันธ์ในครอบครัว และการให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว และการดูแลบุตร
3. แจ้งให้ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวทราบถึงสิทธิในการได้รับการเยียวยาความเสียหายจากผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว สิทธิที่จะได้รับค่าทดแทนจากรัฐและสิทธิในการได้รับการคุ้มครองความปลอดภัย
4. แจ้งให้ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวทราบถึงมาตรการในการประชุมกลุ่มครอบครัวและแนวทางการประสานความสัมพันธ์ในครอบครัว
5. บันทึกการแจ้งสิทธิตามข้อ 2, 3, 4 ไว้เป็นส่วนหนึ่งของการบันทึกการร้องทุกข์ และในกรณีผู้ร้องทุกข์ไม่ใช่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ให้พนักงานสอบสวนแจ้งสิทธิตามข้อ 2 ข้อ 3 และข้อ 4 แก่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวก่อนสอบปากคำ
6. ออกหลักฐานการรับคำร้องทุกข์ให้แก่ผู้ร้องทุกข์เพื่อประโยชน์ในการติดตามคดี
7. ดำเนินการสอบสวนโดยไม่ชักช้า แม้ว่าพนักงานสอบสวนจะไม่แน่ใจว่าเป็นความผิดฐานกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวหรือไม่
8. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด

9. ประสานงานกับพนักงานเจ้าหน้าที่ ในกรณีที่ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวประสงค์จะขอความหรือถอนคำร้องทุกข์เพื่อทำบันทึกข้อตกลงตามพระราชบัญญัติฯ มาตรา 12

10. จัดให้มีคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษในความผิดอื่น หากสอบสวนแล้วพบว่ามีกระทำความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย

- ในกรณีความผิดอื่นนั้นเป็นกรณีเดียวกับความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว ให้พนักงานสอบสวนรวมไว้ในสำนวนการสอบสวนเดียวกับความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว

- ในกรณีความผิดอื่นนั้นอัตราโทษสูงกว่าและอยู่นอกเขตอำนาจของพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานสอบสวนที่มีเขตอำนาจต่อไป

ทั้งนี้ พนักงานสอบสวนต้องคำนึงถึงการนับอายุความร้องทุกข์ในความผิดฐานกระทำการอันเป็นความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งแตกต่างจากอายุความร้องทุกข์ในความผิดอันยอมความได้ทั่วไป กล่าวคือ ในความผิดฐานกระทำการอันเป็นความรุนแรงในครอบครัวเป็นความผิดอันยอมความได้รูปแบบพิเศษ ซึ่งพระราชบัญญัติฯ มาตรา 7 กำหนดให้ผู้เสียหายต้องร้องทุกข์ภายใน 3 เดือน เริ่มนับตั้งแต่วันที่ผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวอยู่ในวิสัยและมีโอกาสที่จะแจ้งหรือร้องทุกข์ได้ มิเช่นนั้นคดีจะขาดอายุความ

2. หน้าที่เกี่ยวกับการสอบสวน

โดยหลักการแล้วการสอบสวนและการฟ้องคดีการกระทำการอันเป็นความรุนแรงในครอบครัวต้องกระทำให้แล้วเสร็จภายใน 48 ชั่วโมง นับแต่ได้ตัวผู้กระทำความผิด หากมีความจำเป็นสามารถคัดฟ้องได้ไม่เกิน 3 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 6 วัน

1) หน้าที่ทั่วไปของการสอบสวน

- ต้องกระทำการสอบสวนด้วยความรวดเร็ว
ต่อเนื่องและเป็นธรรม

- พนักงานสอบสวนมีหน้าที่แจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งข้อเท็จจริงทั้งปวงที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด

- พนักงานสอบสวนมีหน้าที่รวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิดเกี่ยวกับการกระทำความผิด เพื่อทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด เพื่อจะรู้ตัวผู้กระทำความผิด และเพื่อพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวและผู้ร่วมกระทำความผิดอื่น

2) หน้าที่ที่เกี่ยวกับการสอบปากคำ

(1) ก่อนสอบปากคำผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการดังต่อไปนี้

- แจ้งให้จิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลที่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวร้องขอทราบถึงวันนัดถามปากคำ

- แจ้งแก่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ให้ทราบถึงกระบวนการในการดำเนินคดีอาญาฐานกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว และสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาความเสียหายหรือการบรรเทาทุกข์เบื้องต้น สิทธิในการมีล่ามกระบวนการบันทึกข้อตกลงและเงื่อนไข รวมถึงผลของการยอมความ ถอนคำร้องทุกข์ หรือถอนฟ้อง

- แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขออนุญาตให้ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวได้รับการพ่นพ่นให้อยู่ในราชอาณาจักรไทยได้ชั่วคราวระหว่างการดำเนินคดีตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายที่กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองหรือกฎหมายอื่นกำหนด หากผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเป็นบุคคลต่างด้าวและประสงค์จะร้องขอพ่นพ่น

(2) ในการสอบปากคำผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พนักงานสอบสวนต้องจัดให้มีจิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลที่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวร้องขอร่วมอยู่ด้วย ในขณะที่สอบปากคำเพื่อให้คำปรึกษา ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนให้พนักงานสอบสวนทำการสอบปากคำไปโดยไม่มีบุคคลดังกล่าวได้ แต่ต้องบันทึกเหตุที่ไม่อาจรบกวนบุคคลดังกล่าวไว้ในสำนวนการสอบสวน

(3) ในกรณีที่พนักงานสอบสวนเห็นสมควร หรือได้รับการร้องขอจากผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พนักงานสอบสวนอาจสอบปากคำผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวในสถานที่ที่เหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้ผู้อื่นล่วงรู้ หรือเพื่อป้องกันมิให้ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวตกใจหรือหวาดกลัว

(4) การสอบปากคำผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวซึ่งมีอายุไม่เกิน 18 ปี ในวันสอบปากคำให้ดำเนินการตามมาตรา 133 ทวิ และมาตรา 133 ตริ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(5) การสอบปากคำผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวซึ่งเป็นผู้หญิง และเป็นการกระทำความรุนแรงที่เกี่ยวกับเพศ ให้พนักงานสอบสวนซึ่งเป็นผู้หญิงเป็นผู้สอบปากคำ เว้นแต่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวยินยอมหรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่น และให้บันทึกความยินยอมหรือเหตุจำเป็นนั้นไว้

(6) การสอบปากคำผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวและผู้ร่วมกระทำความผิด

3. หน้าที่เกี่ยวกับการตรวจพยานและหลักฐาน

1) การตรวจตัวผู้หญิงที่เป็นผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว หรือผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว หรือผู้ร่วมกระทำความผิดอื่น ให้พนักงานสอบสวนจัดให้เจ้าพนักงานซึ่งเป็นผู้หญิงเป็นผู้ตรวจ ทั้งนี้บุคคลดังกล่าวอาจร้องขอให้ผู้อื่นมาอยู่ด้วยในขณะตรวจก็ได้

2) พนักงานสอบสวนมีอำนาจสั่งให้ทำการตรวจพิสูจน์บุคคล วัตถุ หรือเอกสาร โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ได้

4. หน้าที่เกี่ยวกับการจับ ควบคุม ปลดปล่อยชั่วคราว

1) พนักงานสอบสวนมีอำนาจจับตามหลักเกณฑ์แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

2) การควบคุมและปล่อยชั่วคราวผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎกระทรวง และข้อบังคับประธานศาลฎีกา โดยพนักงานสอบสวนอาจกำหนดเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อความปลอดภัยของผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวและความเสี่ยงที่จะเกิดการกระทำความรุนแรงซ้ำ โดยถือว่าเป็นเงื่อนไขในการป้องกันการก่อเหตุร้าย

3) ในการจับ ควบคุม และปล่อยชั่วคราวบุคคลที่อายุ 7 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์ พนักงานสอบสวนต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว

5. หน้าที่งดเว้นจากการกระทำระหว่างการสอบสวน

1) ห้ามมิให้พนักงานสอบสวนจัดหรือยินยอมให้ผู้อื่นจัดให้มีการแถลงข่าวการกระทำความรุนแรงในครอบครัว โดยนำตัวผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว ผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวมาแถลงข่าวหรือปรากฏตัวต่อสื่อมวลชนเพื่อให้ข่าว

2) ห้ามมิให้พนักงานสอบสวนจัดให้มีการชี้ตัว หรือทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพในที่สาธารณะหรือโดยเปิดเผย

3) พนักงานสอบสวนต้องห้ามมิให้เปิดเผยข้อเท็จจริงที่ได้จากสำนวนการสอบสวนคดีการกระทำความรุนแรงในครอบครัวแก่ผู้ใด ซึ่งมีผู้เกี่ยวข้องกับการกระทำความรุนแรงในครอบครัว เว้นแต่เป็นเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีหรือเจ้าพนักงานในการยุติธรรม

6. หน้าที่เกี่ยวกับมาตรการหรือวิธีการบรรเทาทุกข์

1) เมื่อมีข้อเท็จจริงหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวอาจถูกระทำรุนแรงซ้ำ ให้พนักงานสอบสวนร้องขอต่อศาลหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อพิจารณาออกคำสั่งตามมาตรา 10 และ 11 แห่งพระราชบัญญัติฯ

2) เพื่อลดความเสี่ยงในการกระทำความผิดซ้ำ พนักงานสอบสวนมีอำนาจยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อขอให้ศาลออกคำสั่งให้ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวเข้ารับการตรวจรักษาจากแพทย์ หรือออกคำสั่งห้ามผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวเข้าไปในที่พำนักของครอบครัวหรือเข้าใกล้ตัวบุคคลใดในครอบครัว หรือกำหนดวิธีการดูแลบุตร

3) พนักงานสอบสวนมีอำนาจยื่นคำร้องขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อให้พิจารณาออกคำสั่งให้ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวชดเชยเงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์แก่ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว โดยแนบบันทึกลักษณะที่เกี่ยวกับสภาพความเสียหายพร้อมกับคำร้องขอ

7. หน้าที่เกี่ยวกับการประนีประนอมยอมความ

1) ในกรณีที่มีการยอมความ การถอนคำร้องทุกข์ ให้พนักงานสอบสวนจัดให้มีการทำบันทึกข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการยอมความหรือก่อนการถอนคำร้องทุกข์ และกำหนดวิธีการบรรเทาทุกข์ตามพระราชบัญญัติฯ มาตรา 12 เช่น กำหนดให้ใช้วิธีการฟื้นฟู บำบัดรักษา คุ้มครองประพฤติดูแลผู้กระทำความผิด ให้ผู้กระทำความผิดชดเชยเงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ ทำงานบริการสาธารณะ ละเว้นการกระทำอันเป็นเหตุให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว หรือการทำทัณฑ์บนมาเป็นเงื่อนไขในการปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลง โดยอาจรับฟังความคิดเห็นจากผู้เสียหายหรือบุคคลในครอบครัวด้วยก็ได้

- หากผู้ต้องหาปฏิบัติตามเงื่อนไขในบันทึกข้อตกลง จึงให้มีการยอมความ การถอนคำร้องทุกข์

- หากผู้ต้องหาไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในบันทึกข้อตกลง ให้พนักงานสอบสวนยกคดีขึ้นดำเนินการต่อไป

เพื่อให้ได้ข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการยอมความ การถอนคำร้องทุกข์ หรือการถอนฟ้อง ให้พนักงานสอบสวนประสานงานกับเจ้าหน้าที่เพื่อเตรียมการจัดประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องระหว่างผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวกับผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว

2) บันทึกข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการยอมความ หรือก่อนการถอนคำร้องทุกข์ให้พนักงานสอบสวนแนบไว้ในสำนวนสอบสวน

3) ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบจัดเก็บรวบรวมสถิติคดีเกี่ยวกับการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเพื่อเข้าสู่ระบบข้อมูลตามที่สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวกำหนด

8. หน้าที่ปฏิบัติต่อสำนวนการสอบสวนและการสั่งฟ้อง

1) เมื่อสอบสวนเสร็จสิ้น ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบสรุปสำนวนการสอบสวนพร้อมเสนอความเห็น ควรสั่งฟ้อง ควรสั่งไม่ฟ้อง หรือเสนอยุติคดีต่อพนักงานอัยการ โดยสรุปสำนวนการสอบสวนต้องประกอบด้วยข้อเท็จจริงและความเห็นในข้อเท็จจริงที่ได้จากพนักงานเจ้าหน้าที่

2) ในกรณีที่ไม้อาจฟ้องผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวได้ภายใน 48 ชั่วโมง พนักงานสอบสวนต้องขอคัดฟ้องต่อศาลได้คราวละไม่เกิน 6 วัน โดยขอคัดได้ไม่เกิน 3 คราว

3) ในกรณีที่พนักงานสอบสวนไม่อาจทำการสอบสวนเสร็จสิ้น หลังจากพ้นกำหนดระยะเวลาคัดฟ้อง ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบบันทึกเหตุอันเกิดจากความล่าช้าไว้ในสำนวนการสอบสวนด้วย

จากการศึกษาสรุปได้ว่า บทบาทหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่สำคัญในการศึกษารุ่นนี้ได้แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ 1. หน้าที่รับคำร้องทุกข์ 2. หน้าที่เกี่ยวกับการสอบสวน 3. หน้าที่เกี่ยวกับการประนีประนอมยอมความ 4. หน้าที่เกี่ยวกับมาตรการหรือวิธีการบรรเทาทุกข์ 5. หน้าที่ปฏิบัติต่อสำนวนการสอบสวนและการสั่งฟ้อง ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว และในการศึกษารุ่นนี้ได้ศึกษาถึงปัญหาในการบังคับใช้ข้อขัดข้องหรืออุปสรรค ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ทั้ง 5 ด้าน ซึ่งผู้วิจัยได้ทบทวนและนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามการวิจัยในครั้งนี้

ส่วนที่ 2 ปัญหาของการใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

เมื่อเปรียบเทียบพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 กับกฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายต่างประเทศ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์แนวทางดำเนินคดีฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัวสรุปได้ ดังนี้ (กฤตยา อาชวนิจกุล, 2550: 22-24)

2.1 การกำหนดองค์ประกอบของความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

ตามบทนิยามของกฎหมายที่ปรากฏในมาตรา 3 คำว่า “ความรุนแรงในครอบครัว” หมายถึง การกระทำใด ๆ โดยมีมุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพ หรือกระทำโดยเจตนาในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกายจิตใจ หรือสุขภาพของบุคคลในครอบครัว หรือบังคับหรือใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรมให้บุคคลในครอบครัวต้องกระทำการ ไม่กระทำการ หรือยอมรับการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดโดยมิชอบแต่ไม่รวมถึงการกระทำโดยประมาท หากพิจารณาบทนิยามเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศแล้ว จะเห็นว่าเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เช่น กฎหมาย DVA ของมาเลเซีย (กฤษฎา อาชวนิจกุล, 2550: 22) ได้นิยามคำว่า ความรุนแรงในครอบครัว หมายถึง การกระทำใด ๆ โดยจงใจหรือควรรู้หรือพยายามกระทำด้วยประการใด ๆ ให้ผู้เสียหายตกอยู่ในภาวะเสี่ยงอันตรายแก่กาย หรือกระทำให้ผู้เสียหายได้รับอันตรายแก่กาย โดยรู้หรืออาจเล็งเห็นผลได้ว่าจะเกิดอันตรายเช่นนั้น หรือบังคับผู้เสียหายโดยใช้กำลังหรือขู่เข็ญให้ประพฤติดังกล่าวหรือการอื่นใดโดยผู้เสียหายมิได้ยินยอม หรือควบคุมหรือกักขังโดยฝืนใจผู้เสียหาย หรือกลั่นแกล้ง หรือทำลายหรือทำให้เสียหายซึ่งทรัพย์สินโดยมีเจตนาหรือควรรู้ว่าจะก่อให้เกิดความยากลำบาก หรือรบกวนผู้เสียหาย หรือกฎหมายว่าด้วยผู้หญิงของสิงคโปร์ มีบทนิยามของคำว่า “ความรุนแรงในครอบครัว” หมายถึง จงใจหรือควรรู้หรือพยายามกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บุคคลที่เป็นสมาชิกในครอบครัวตกอยู่ในภาวะหวาดกลัวหรืออาจได้รับอันตราย กระทำการใดอันก่อให้เกิดอันตรายแก่สมาชิกในครอบครัวโดยรู้หรือควรรู้ว่าจะเกิดผลเช่นนั้น กักขังหรือควบคุมสมาชิกในครอบครัวโดยมิชอบ และเป็นการฝืนใจบุคคลนั้น ๆ ก่อเหตุคุกคาม ด้วยเจตนาหรือควรรู้ว่าจะก่อให้เกิดอันตราย หรือเดือดร้อนแก่สมาชิกในครอบครัว แต่ไม่รวมถึงการกระทำเพื่อป้องกันตนเองโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือเป็นการอบรมสั่งสอนเด็ก

สำหรับบทนิยามของคำว่า “บุคคลในครอบครัว” หมายความว่า คู่สมรส คู่สมรสเดิม ผู้ที่อยู่กินหรือเคยอยู่กินฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส บุตร บุตรบุญธรรม สมาชิกในครอบครัว รวมทั้งบุคคลใด ๆ ที่ต้องพึ่งพาอาศัยและอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน ผู้ศึกษาเห็นว่า บทนิยามดังกล่าวเมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ คือ กฎหมายว่าด้วยผู้หญิง ค.ศ. 1916 ของสิงคโปร์ พบว่า บทนิยามของคำว่า บุคคลในครอบครัวตามกฎหมายของสิงคโปร์ หมายถึง บุคคลที่มีความสัมพันธ์ได้แก่ คู่สมรสหรือบุคคลที่เคยเป็นคู่สมรส บุตรของบุคคลและให้หมายรวมถึงบุตรบุญธรรมหรือบุตรที่ติดมากับคู่สมรส บิดาหรือมารดาของบุคคล พ่อตาหรือแม่ยาย พี่ชาย น้องชายหรือพี่สาวหรือน้องสาว ผู้ที่เป็นญาติ ผู้ที่ศาลเห็นว่าเป็นคนไร้ความสามารถตามพหุติการณพิเศษและถือว่าเป็นสมาชิกของครอบครัว ขณะที่กฎหมายไทยได้รวมคู่สมรสเดิม ผู้ที่อยู่กินหรือเคยอยู่กินฉันสามีภริยา

โดยมิได้จดทะเบียนสมรส สมาชิกในครอบครัว รวมทั้งบุคคลใด ๆ ที่ต้องพึ่งพาอาศัยและอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน ทำให้มีความหมายกว้างกว่า ซึ่งอาจประสบปัญหาในการนำมาบังคับใช้ในทางปฏิบัติ ดังนั้น จึงต้องสร้างความเข้าใจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่และพนักงานสอบสวนให้มีความชัดเจนและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

2.2 การบัญญัติให้ผู้กระทำความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัวมีโทษทางอาญา ขึ้นมาอีกฐานหนึ่ง ซึ่งมาตรา 4 กำหนดให้ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหกพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ และให้เป็นความผิดอันยอมความได้ แต่ไม่ลดล้างความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่น หากการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นความผิดฐานทำร้ายร่างกายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295 ด้วย ให้ความผิดดังกล่าวเป็นความผิดอันยอมความได้ และมาตรา 8 ในกรณีที่การกระทำความผิดดังกล่าว เป็นความผิดกรรมเดียวกับความผิดตามกฎหมายอื่น ให้ดำเนินคดีความผิดนั้นต่อศาลรวมไปกับความผิดตามกฎหมายอื่นนั้น เว้นแต่ความผิดตามกฎหมายอื่นนั้นมีอัตราโทษสูงกว่าให้ดำเนินคดีต่อศาลที่มีอำนาจพิจารณาความผิดตามกฎหมายอื่นนั้น โดยให้นำบทบัญญัติทั้งหลายแห่งพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับโดยอนุโลม ผู้ศึกษาเห็นว่า การกำหนดฐานความผิดทางอาญาเพิ่มขึ้นต่างหาก อาจเกิดข้อยุ่งยากในการดำเนินคดีตามกฎหมายอาญาทั่วไปและการดำเนินคดีตั้งแต่การร้องทุกข์หรือการร้องทุกข์แทนผู้เสียหาย การสอบสวน การฟ้องคดีต่อศาลต้องเป็นไปอย่างรวดเร็ว เนื่องจากให้นำบทบัญญัติตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มาบังคับใช้ อาจประสบปัญหาในการรวบรวมพยานหลักฐาน การสร้างหลักประกันความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลย หากเปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติ DVA ของมาเลเซีย ซึ่งมีได้กำหนดให้การกระทำความรุนแรงในครอบครัวเป็นความผิดอาญาขึ้นมาใหม่อีกฐานหนึ่ง เพื่อลงโทษ หากแต่เป็นมาตรการเยียวยาการก่ออาชญากรรมความรุนแรงในครอบครัว เพื่อเสริมประมวลกฎหมายอาญาเท่านั้น

2.3 ต้องจัดให้มีจิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลที่ผู้ถูกกระทำด้วย ความรุนแรงร้องขออยู่ร่วมในขณะสอบปากคำเพื่อให้คำปรึกษาเว้นแต่ไม่อาจรอได้ ส่วนการฟ้องคดีต่อศาล พนักงานอัยการอาจทำเป็นหนังสือหรือฟ้องด้วยวาจาต่อศาลเยาวชนและครอบครัว ภายในสี่สิบแปดชั่วโมงแต่หากมีเหตุจำเป็น ทำให้ไม่อาจยื่นฟ้องได้ทันภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ขอคัดฟ้องต่อศาลได้ครั้งละหกวันแต่ไม่เกินสามครั้ง ผู้ศึกษาเห็นว่า การกำหนดแนวทางการสอบสวนและการฟ้องคดีความผิดฐานกระทำความรุนแรงรวมไปกับความผิดทางอาญาฐานอื่น ๆ อาจมีปัญหาในทางปฏิบัติว่า พนักงานสอบสวนควรสอบสวนคดีใดก่อนหลังและ การกำหนดให้ฟ้องคดีภายในระยะเวลาจำกัดอาจไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง เนื่องจากปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเป็นปัญหาละเอียดอ่อนเกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว ซึ่งการสอบปากคำ

ต้องใช้เวลาพอสมควร ส่วนการให้สหวิชาชีพเข้าร่วมการสอบปากคำนั้นมีความเหมาะสมแล้ว อย่างไรก็ตามก็ดีหากพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบซึ่งมิใช่ตำรวจ อาจมีปัญหาในทางปฏิบัติ เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติในการเตรียมความพร้อมของบุคลากรตามกฎหมายนี้ ดังนั้น พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบควรเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่อื่น เช่น แพทย์ พนักงานอัยการ นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ เข้าร่วมการสอบปากคำด้วยจะเหมาะสมกว่า

2.4 กฎหมายกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลแล้วแต่กรณี พยายามไกล่เกลี่ยให้คู่ความได้ยอมความกันในข้อพิพาท หรือจะตั้งผู้ประนีประนอมดำเนินการแทนแล้วเสนอศาลพิจารณาพิพากษาตามยอมก็ได้ ผู้ศึกษาเห็นว่าการกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลพยายามไกล่เกลี่ยให้คู่ความได้ยอมความกันในข้อพิพาทนั้น แม้จะเป็นบทบัญญัติในทางแพ่ง หากพิจารณาเปรียบเทียบกับกฎหมายว่าด้วยครอบครัวและกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองจากการถูกคุกคามของอังกฤษแล้ว จะเห็นว่าไม่มีเพียงบทบัญญัติเยียวยาทางแพ่งในกรณีผู้ที่ถูกคุกคามประสบปัญหา ความเดือนร้อนอันเนื่องมาจากการถูกคุกคามมีสิทธิฟ้องเรียกค่าเสียหายจากผู้ก่อเหตุคุกคามได้ ส่วนกฎหมายของประเทศสเปนและสิงคโปร์ไม่มีบทบัญญัตินี้ดังกล่าวเพราะเป็นเพียงมาตรการเสริมประมวลกฎหมายอาญาเท่านั้น เช่น การออกคำสั่งในการใช้มาตรการคุ้มครองชั่วคราว การกำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่และศาล เป็นต้น ผู้ศึกษาจึงเห็นด้วยกับบทบัญญัติของกฎหมายไทยที่มีบทบัญญัติให้ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงได้รับการเยียวยาทางแพ่งตามกฎหมายนี้ได้ โดยไม่ต้องฟ้องเป็นคดีใหม่มีความเหมาะสมแล้ว

2.5 ระบบงานสนับสนุนกระบวนการยุติธรรม เพื่อบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีบทบาทในการสนับสนุนการดำเนินการ โดยปรับปรุงงานเพื่อรองรับการบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำและผู้ถูกระทำรุนแรงในครอบครัว โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้กระทำรุนแรงกลับคืนสู่ครอบครัวและสังคมได้ ในขณะที่เดียวกันควรมีการช่วยเหลือผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวอย่างจริงจัง โดยต้องกระทำในรูปแบบทีมสหวิชาชีพ เช่น ตำรวจ นักกฎหมาย แพทย์ จิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ โดยมุ่งเน้นและเป็นการเชื่อมโยงกับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหามารุนแรงในครอบครัวได้อย่างยั่งยืน รวมทั้งมีการฝึกอบรมทักษะเป็นการเฉพาะให้แก่บุคลากรในกระบวนการยุติธรรม มีกระบวนการฝึกอบรมเพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติในทางบวกต่อปัญหาความรุนแรงในครอบครัว มีบุคลากรที่ดีสามารถทำงานร่วมกับผู้หญิงที่ถูกกระทำรุนแรง และบุคคลที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพและบริการที่มีคุณภาพในองค์กรและบุคลากรของกระบวนการยุติธรรมที่ปฏิบัติงานคุ้มครองช่วยเหลือบุคคลที่ได้รับความรุนแรงในครอบครัว

ส่วนที่ 3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวและแนวคิดเกี่ยวกับสตรีนิยม

การศึกษาความรุนแรงในระยะแรก เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นไปยังความรุนแรงที่เกิดขึ้นนอกบ้าน เช่น การข่มขืน การฆาตกรรมที่ทำโดยคนแปลกหน้า สิ่งเหล่านี้ถูกมองว่าเป็นอาชญากรรม ในขณะที่ความรุนแรงในครอบครัวได้รับการตระหนักถึงน้อยมาก และความรุนแรงที่เกิดขึ้นไม่ได้มองว่าเป็นอาชญากรรม ทั้งนี้เพราะว่าสังคมมองว่าครอบครัวเป็นสถาบันที่เป็นจตุรมุขของความรัก ความสงบ

สำหรับ จิตตินันท์ (2541: 15-16) ได้แสดงให้เห็นว่า ครอบครัวไม่ได้เป็นสถานที่ที่สงบราบเรียบแต่ครอบครัวเป็นสถานที่ที่มีแนวโน้มในการเกิดความขัดแย้งมากสถาบันหนึ่ง ซึ่งได้เสนอเงื่อนไขด้านบริบทของครอบครัวที่ทำให้เกิดความขัดแย้ง ดังนี้ คือ

1. ช่วงเวลาที่อยู่ด้วยกันยาวนาน (Time as Risk) เนื่องจากในแต่ละวันสมาชิกครอบครัวเดียวกันจะใช้เวลาในการปฏิสังสรรค์กันวันละหลายชั่วโมง ดังนั้นโอกาสที่จะเกิดความขัดแย้งและความรุนแรงในครอบครัวจึงมีมากกว่าสมาชิกในสถาบันอื่น ๆ

2. ขอบข่ายของกิจกรรมและความสนใจที่กว้างและหลากหลาย (Range of Activities and Interest) การปฏิสังสรรค์ของกลุ่มอื่น ๆ มักมีจุดมุ่งหมายเฉพาะ ในขณะที่การปฏิสังสรรค์ของครอบครัว ครอบคลุมกิจกรรมในหลาย ๆ ด้าน จึงมีเหตุการณ์ที่จะเกิดข้อขัดแย้งและไม่เป็นไปตามคาดหวังได้มากกว่ากลุ่มทางสังคมอื่น ๆ เพราะไม่สามารถที่จะตอบสนองความต้องการของสมาชิกได้อย่างครบถ้วน

3. ความเข้มข้นของความเกี่ยวพัน (Intensity of Involvement) เนื่องจากสมาชิกในครอบครัวเดียวกันมีความผูกพันกันอย่างลึกซึ้ง เมื่อคนในครอบครัวคนหนึ่งทำอะไรผิดพลาด เราอาจรู้สึกเดือดร้อนใจมากกว่าการที่คนนอกครอบครัวทำเรื่องเดียวกัน และอาจนำไปสู่ข้อขัดแย้งที่เป็นสาเหตุความรุนแรงได้

4. กิจกรรมที่มีความขัดแย้งกัน (Impinging Activities) กิจกรรมในครอบครัวที่มีลักษณะของ Zero Sum กล่าวคือ เมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้ประโยชน์ ความขัดแย้งจะเกิดจากการที่คนแต่ละคนอยากทำกิจกรรมที่ไม่สอดคล้องกัน เช่น คนหนึ่งต้องการไปออกกำลังกาย อีกคนต้องการดูภาพยนตร์ หรือความขัดแย้งอาจเกิดจากการที่แต่ละคนนิยัความเคยชินแตกต่างกัน

5. สิทธิในการกำหนดพฤติกรรม (Right to Influence) สมาชิกในครอบครัวเดียวกัน มักจะคิดว่าตนมีสิทธิในการกำหนดพฤติกรรมของกันและกัน ดังนั้นความรู้สึกไม่พอใจในพฤติกรรมของอีกฝ่ายหนึ่งจึงเลยเถิดไปถึงขั้นพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนอื่น ทำให้เกิดความไม่พอใจกันและกัน ซึ่งนำไปสู่ความขัดแย้งได้

6. ความแตกต่างทางด้านอายุและเพศ (Age and Sex Discrepancies) การที่ครอบครัวประกอบไปด้วยบุคคลต่างเพศ ต่างวัย ซึ่งมักจะมีโลกทัศน์และวัฒนธรรมความเชื่อที่แตกต่างกัน ทำให้ครอบครัวเป็นสถานที่ที่มีความขัดแย้งระหว่างสามีและภรรยา ระหว่างพ่อแม่ลูก

7. บทบาทที่ได้มาแต่กำเนิด (Ascribed Role) กล่าวคือ ความไม่เสมอภาคทางเพศกำหนดโดยสังคม โดยที่มีพื้นฐานมาจากความแตกต่างทางชีวภาพ ดังนั้นในสังคมที่เน้นความเสมอภาค การแบ่งแยกเพศในครอบครัวย่อมทำให้เกิดความขัดแย้งได้ หรือในกรณีที่สามีไม่สามารถทำหน้าที่ผู้นำครอบครัวตามที่สังคมกำหนดได้ ก็จะทำให้เกิดความขัดแย้งได้เช่นกัน

8. ความเป็นส่วนตัวของครอบครัว (Family Privacy) ในหลายสังคม กฎเกณฑ์ที่กำหนดความสัมพันธ์ในครอบครัว ได้กลายเป็นเกราะป้องกันไม่ให้สังคมเข้าไปควบคุม แก้ไขปัญหาความขัดแย้งในครอบครัว โดยเฉพาะระบบครอบครัวเดี่ยวในสังคมอุตสาหกรรมเมืองเป็นตัวอย่างที่เห็นได้ชัด เมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้นทำให้ไม่มีใครเข้าไปห้ามปราม ทำให้ความขัดแย้งนั้นรุนแรงมากขึ้น

9. การเป็นสมาชิกกลุ่มโดยไม่สมัครใจ (Involuntary Membership) กล่าวคือ ในความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรณานั้น มีลักษณะของความสัมพันธ์ที่เป็นไปโดยไม่สมัครใจ ซึ่งก็คือการที่สังคมคาดหวังให้บุคคลที่แต่งงานกันต้องอยู่จนกระทั่งตายจากกัน รวมทั้งปัจจัยอื่น ๆ ที่ทำให้สามีภรรยาจำต้องอยู่ด้วยกัน เช่น การตอบสนองทางด้านอารมณ์ ด้านทรัพย์สินและกฎหมาย ดังนั้นเมื่อเกิดความขัดแย้งและไม่พอใจ การแก้ปัญหาด้วยการหย่าร้างจึงเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยาก ทำให้คู่สมรสต้องทนอยู่ด้วยกันไป ความขัดแย้งก็จะยิ่งมีขึ้นเรื่อย ๆ

10. ระดับความเครียดสูง (High Level of Stress) ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวเดี่ยว มีลักษณะของความไม่มั่นคง กล่าวคือ ครอบครัวต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างที่สำคัญซึ่งเป็นไปตามวงจรชีวิตครอบครัว เช่น การเกิด การบรรลุนิติภาวะ การชรา การเกษียณ สิ่งเหล่านี้ล้วนมีผลกระทบต่ออารมณ์ ความรู้สึกของคนในครอบครัวอย่างมาก ครอบครัวจึงเป็นสถานที่ที่มีความเครียดสูงกว่ากลุ่มสังคมอื่น ทำให้เกิดความขัดแย้งได้ง่าย

11. ความรู้เกี่ยวกับประวัติชีวิต (Extensive Knowledge of Social Biographies) เนื่องจากสมาชิกในครอบครัวจะรู้จักประวัติของกันและกันเป็นอย่างดี เช่น รู้ถึงความสามารถ จุดอ่อนความชอบ ความไม่ชอบ ต่างจากการเป็นสมาชิกในระบบอื่นที่รู้จักกันอย่างผิวเผิน เมื่อเกิดความขัดแย้งจึงรุนแรงกว่าระบบอื่น เพราะสามารถโจมตีจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องของอีกฝ่ายโดยตรงจุด

จากลักษณะเฉพาะของครอบครัว 11 ประการนี้ ทำให้ครอบครัวมีโอกาสที่จะเกิดความขัดแย้งได้สูงกว่ากลุ่มสังคมอื่น ๆ ซึ่งความขัดแย้งดังกล่าวจะนำไปสู่สถานการณ์ความรุนแรง ดังนั้นความรุนแรงในครอบครัวจึงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ ๆ แต่การที่สังคมมองภาพของครอบครัวเป็นสถานที่ที่ปลอดภัยสำหรับสมาชิก ความรุนแรงที่เกิดขึ้นจึงเป็นแง่มุมที่ขัดแย้งกับความคิดดังกล่าวที่เป็นอุดมคติของครอบครัว เป็นเพียงเรื่องของคนในครอบครัวเท่านั้น

ความรุนแรงในครอบครัวจึงคงยังเกิดขึ้นและดำรงอยู่อย่างเงียบ ๆ โดยเฉพาะรูปแบบความรุนแรงที่สามีกระทำต่อภรรยา ส่วนหนึ่งเป็นเพราะความรุนแรงดังกล่าวอยู่บนรากฐานของความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศ การที่สังคมอยู่ในโครงสร้างที่ผู้ชายเป็นใหญ่ (Patriarchy) ทำให้อำนาจของผู้ชายมีมากกว่าผู้หญิง และอำนาจที่มีมากกว่านี้ได้กลายเป็นการสร้างเงื่อนไขความชอบธรรมให้ผู้ชายอ้างถึงเมื่อเขาละเมิดสิทธิและทำร้ายผู้หญิง (Browne, 1987: 8)

ประเภทของความรุนแรงในครอบครัว

ปรีชา อุปโยคิน (2538: 45) นักวิชาการสันติศึกษา (Peace Studies) แบ่งความรุนแรงออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ความรุนแรงทางตรงหรือความรุนแรงส่วนบุคคล (Personal Violence) เป็นความรุนแรงที่แสดงออกมาในรูปของการทำร้ายร่างกายและมีผู้ถูกกระทำ สาเหตุของความรุนแรงเกิดขึ้นได้จากความตั้งใจหรือไม่ได้ตั้งใจก็ได้ โดยพิจารณาจาก

1.1 ตัวผู้ก่อความรุนแรง อาจจะเป็นการกระทำจากบุคคลคนเดียว กลุ่มคน หรือองค์กร

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการกระทำรุนแรง หมายถึงถึงสิ่งที่สามารถกระทำความเจ็บปวดให้แก่ผู้ที่ถูกกระทำได้ทางร่างกาย ซึ่งอาจจะทำโดยการใช้อวัยวะของร่างกายในการทำร้าย และการใช้อาวุธหรือวัตถุ

1.3 ผลที่เกิดต่อร่างกายมนุษย์ ซึ่งผลที่เกิดขึ้นนั้นส่งผลกระทบต่อความเจ็บปวดทางร่างกายของผู้ที่ถูกกระทำ กล่าวได้ว่า ความรุนแรงทางตรงหรือความรุนแรงส่วนบุคคลนั้นผู้ที่ถูกกระทำรุนแรงนั้น รู้ว่าใครเป็นผู้กระทำ ผู้ถูกกระทำเห็นผู้กระทำ ความรุนแรงประเภทนี้จะเกิดในระยะเวลาหนึ่งและสิ้นสุดลงในระยะเวลาหนึ่ง

2. ความรุนแรงเชิงโครงสร้าง (Structural Violence) จากการที่ระบบหรือโครงสร้างทางสังคมที่เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างศักยภาพมนุษย์ (Potentiality) กับสิ่งที่มนุษย์เป็นอยู่จริง (Actuality) โดยการที่โครงสร้างหรือระบบของสังคมทำให้ศักยภาพของมนุษย์กับสิ่งที่มนุษย์เป็นอยู่นั้นไม่สามารถที่จะสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันได้ จากการที่ความรุนแรงเชิงโครงสร้างนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ได้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นที่สามารถเห็นได้อย่างเด่นชัด ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสังคมจึงเป็นความรุนแรงที่ค่อย ๆ ซึมซับมาเป็นระยะเวลานาน ส่งผลให้คนในระบบสังคมนั้นเกิดความเคยชินหรือเห็นเป็นเรื่องปกติจากการที่มีการปฏิบัติความรุนแรงกันมายาวนานคนในสังคมจึงมองว่าความรุนแรงที่เกิดขึ้นนั้นเป็นเรื่องที่ธรรมดาไม่ได้เป็นความรุนแรงความรุนแรงในครอบครัวนั้นถือได้ว่าเป็นความรุนแรงที่เกิดขึ้นโดยตรง จากการที่มีการใช้เครื่องมือที่กระทำรุนแรงโดยการตบตี โดย

ผู้ก่อความรุนแรงนั้นก็คือสามี ผลจากการทำร้ายร่างกายภรรยา นั้นส่งผลให้ภรรยาได้รับความเจ็บปวดทางร่างกาย นอกจากนี้ความรุนแรงในครอบครัวนั้นถือได้ว่าเป็นความรุนแรงเชิงโครงสร้างอีกด้วยจากการที่สังคมได้สร้างระบบความเชื่อในเรื่องของบรรทัดฐานที่ให้ผู้ชายมีอำนาจมากกว่าผู้หญิงที่มีมาแต่สมัยโบราณ โดยผ่านการอบรมเลี้ยงดูว่าผู้หญิงต้องเชื่อฟังสามี ทำให้ผู้หญิงยอมรับในการที่ผู้ชายจะมีอำนาจที่เหนือกว่า

พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ (2539: 64) กล่าวว่า iva ความรุนแรงในครอบครัวนั้นที่พบบ่อยสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภทจำแนกตามผู้กระทำและผู้ที่ถูกเป็นเหยื่อของความรุนแรง ได้ดังนี้

1. การข่มเหงทารุณภรรยา (Wife Abuse) เป็นความรุนแรงในครอบครัวที่สามีกระทำต่อภรรยา มักจะเป็นความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวแต่ความรุนแรงประเภทนี้ จะถูกเก็บไว้เป็นความลับ เพราะตัวภรรยา รู้สึกว่าการถูกสามีทำร้ายนั้นเป็นเรื่องที่น่าอาย ทำให้เสียชื่อเสียง จึงทำให้ไม่กล้าที่จะบอกว่าตนถูกข่มเหง
2. การข่มเหงทารุณบุตร (Child Abuse) เป็นความรุนแรงที่บิดาหรือมารดากระทำต่อบุตรหรือคนในครอบครัวเดียวกันกระทำต่อเด็กในครอบครัว
3. การข่มเหงทารุณกันระหว่างพี่น้อง (Sibling Abuse) เป็นความรุนแรงที่พี่น้องปฏิบัติกันซึ่งถือว่าเป็นสิ่งปกติที่พบเห็นกัน ได้ความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้อง
4. การข่มเหงทารุณผู้สูงอายุ (Elder Abuse) เป็นการข่มเหงทารุณผู้สูงอายุซึ่งมีพฤติกรรมหลายอย่าง เช่น การทอดทิ้ง การขู่ตะคอก บางรายถึงกับถูกให้ยานอนหลับ

สาเหตุของความรุนแรงในครอบครัว

จากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ จะเห็นว่าการเกิดปัญหาความรุนแรงต่อสตรีในครอบครัวนั้นมิได้เกิดจากสาเหตุใดสาเหตุหนึ่งหาก แต่เกิดจากหลาย ๆ สาเหตุประกอบกัน ซึ่งสาเหตุของความรุนแรงต่อสตรีในครอบครัวนั้น สามารถแบ่งได้เป็น 6 สาเหตุ ดังนี้ (อรอนงค์ อินทรจิตร และนรินทร์ กรินชัย, 2542: 16-17)

1. การขาดความพร้อมในการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคล การที่คนคนหนึ่งไม่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูด้วยความรัก ความเข้าใจ ความเมตตาและเอื้ออาทรต่อกันในสมาชิกของครอบครัวหรือการที่คนคนหนึ่งเติบโตขึ้นมาในครอบครัวที่ชอบแสดงพฤติกรรมที่รุนแรงต่อกันทั้งทางร่างกาย วาจาและทัศนคติที่มีต่อเพศตรงข้ามในทางลบ ก็เป็นความรุนแรงที่ซ่อนเร้น ทำให้เกิดการดูดซับพฤติกรรม การกระทำ การใช้วาจาและความคิดที่นำไปสู่การเบียดเบียนและการเอาเปรียบทางเพศ

2. ทศนคติ ค่านิยม และความเชื่อที่ถูกถ่ายทอดมาทางศิลปะ วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีที่ให้ความสำคัญกับผู้ชายมากกว่าผู้หญิง ผู้ชายเป็นผู้นำ เป็นผู้สร้าง กฎระเบียบควบคุมข้อบังคับทางสังคม ผู้ชายเป็นผู้สร้างผลผลิตทางเศรษฐกิจผู้ชายจึงมีอำนาจในการ ต่อรอง มีสิทธิมากกว่าผู้หญิง และได้ชื่อว่าเป็นเจ้าของ เป็นผู้ครอบครองผู้หญิงเป็นต้น

3. สังคมและสิ่งแวดล้อมในสังคมที่เอื้ออำนวยให้เกิดความรุนแรง เช่น การยอมรับว่าการที่สามีภรรยาทะเลาะวิวาทตบตีกันเป็นเรื่องธรรมดาระหว่างสามีภรรยา คนอื่นไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยวตลอดจน “สื่อ” ต่าง ๆ ที่นำเสนอภาพและพฤติกรรมความรุนแรงในรูปแบบต่างๆ มาเสนอจนกลายเป็นเรื่องธรรมดา หรือเป็นความเคยชินที่จะเห็น ความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องที่ ปฏิบัติกันทั่วไปหรือเมื่อมีความรุนแรงเกิดขึ้นในครอบครัว ในชุมชนไม่ได้มีการประณามผู้กระทำ ความรุนแรงให้เกิดความอับอายและหลบจำ แต่คนที่ถูกกระทำกลับต้องเป็นผู้เผชิญกับความอับอาย เหยียดเย้ยและเสียหาย

4. ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจและไม่ตระหนักถึงคำว่าสิทธิส่วนบุคคล สิทธิสตรี เมื่อไม่รู้ไม่เข้าใจก็ไม่สามารถลุกขึ้นมาปกป้องสิทธิส่วนบุคคลของตนได้

5. กฎหมายและข้อบังคับทางสังคม ไม่เอื้ออำนวยในการลงโทษผู้กระทำ ความผิดทางเพศอย่างรุนแรงและยับยั้ง ทั้งระเบียบว่าด้วยการถูกทำร้ายโดยคนใกล้ชิดยังมีช่อง โหว่ ทำให้เห็นว่าปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องส่วนบุคคล ไม่ใช่ปัญหาของคนในสังคม ผู้หญิงที่ถูกสามีหรือคู่รักทำร้ายร่างกาย หรือภรรยาที่ถูกสามีข่มขืนกลับกลายเป็นเรื่องที่ชาวบ้านไม่ควรเข้าไป ยุ่งเกี่ยว ทำให้ส่งเสริมให้ความรุนแรงดำเนินต่อไป

6. ความเจ็บปวดทางจิตใจ อาการทางจิตและทางประสาทและการตก เป็นทาสของสุราหรือสารเสพติดอื่น ๆ เป็นอีกสาเหตุหนึ่งซึ่งนำไปสู่พฤติกรรมที่รุนแรงในครอบครัว และสังคม โดยส่วนรวม เช่น การฆ่าหรือการทำร้ายภรรยาเป็นประจำ เมื่ออยู่ในอาการเมาสุรา หรือยาบ้า ออกฤทธิ์ หรือเกิดอาการประสาทหลอน ตลอดจนถึงการฆ่าตัวตาย ฆ่าบุคคลอื่นด้วย โดยวิธีการต่าง ๆ

คณะกรรมการกิจการสตรี (2541: 13-15) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำงานที่เกี่ยวข้องกับ สตรี เยาวชนและผู้สูงอายุ ได้มีการสังเกต ประเมิน และทดสอบหือของพฤติกรรมรุนแรงในครอบครัว พบว่า พฤติกรรมความรุนแรงในครอบครัวมีหลายสาเหตุ ซึ่งแยกออกได้เป็น 3 ปัจจัย ด้วยกัน

1. สาเหตุจากความผิดปกติของจิตและบุคลิกภาพ

1.1 ปัญหาทางจิต ผู้ที่มีอาการทางจิตที่มีอารมณ์ก้าวร้าวด้วย จะไม่สามารถควบคุมตนเองได้เมื่อโกรธ

1.2 สมองพิการ ที่ทำให้เกิดอารมณ์ก้าวร้าวและควบคุม ตนเองไม่ได้

1.3 บุคลิกภาพเป็นรากฐานและปัจจัยสำคัญในการแสดงออกทางด้านพฤติกรรมของบุคคล ถึงแม้ว่าบุคลิกภาพของบุคคลจะเป็นผลมาจากการจัดเกลาทางสังคม แต่บุคลิกภาพก็สามารถพัฒนาขึ้นมาได้เองในแต่ละบุคคลโดยเฉพาะบุคลิกภาพก้าวร้าว ผู้มีบุคลิกภาพก้าวร้าว และขาดการควบคุมตนเองจะกระทำรุนแรงเมื่อโกรธ ผิดหวังรุนแรง หรือสิ้นหวัง สิ้นหนทาง

1.4 การใช้สารเสพติด ผู้ที่ใช้สารเสพติด รวมทั้งสุรา ความรู้ตัวจะลดลง การตัดสินใจเสียการยับยั้งลดลง ควบคุมตนเองไม่ได้ จึงมีโอกาที่จะกระทำรุนแรงได้มาก

2. สาเหตุจากภาวะสังคมจิตวิทยา

บุคคลเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมและสิ่งที่ได้พบเห็น ปัจจัยแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อครอบครัว เช่น โครงสร้างครอบครัว ปฏิสัมพันธ์และพฤติกรรมของบุคคลในครอบครัว วิถีชีวิตความเป็นอยู่ และสภาวะวิกฤต เป็นสาเหตุนำไปสู่ความรุนแรงในครอบครัวได้

2.1 บุคคลเรียนรู้ ชี้นำพฤติกรรมรุนแรงจากสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัยเด็ก เด็กที่ถูกกระทำรุนแรงในครอบครัวจะโตขึ้นมาแล้วเป็นคนก้าวร้าว เมื่อโตขึ้นเปลี่ยนสถานภาพเป็นพ่อหรือแม่ก็จะมีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงและยอมรับว่าความรุนแรงเป็นแค่เรื่องธรรมดาหรือเกิดเป็นความเคยชินว่าเมื่อเกิดปัญหาวิธีแก้ปัญหาต้องทำด้วยวิธีการที่รุนแรง

2.2 บุคคลจะมีแนวคิดและพฤติกรรม จากการที่ได้เรียนรู้จากกระบวนการจัดเกลาทางสังคม ซึ่งจะแตกต่างกันไปในแต่ละวัฒนธรรมและกลุ่มสังคม ถ้าในกระบวนการอบรมเลี้ยงดูขาดการเรียนรู้ทักษะทักษะชีวิต เช่น การสื่อสารและการรับฟัง จะทำให้บุคคลไม่สามารถสร้าง ความเข้าใจ และความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น หรือขาดประสบการณ์เรียนรู้ทักษะการปรับตัวเมื่อผิดหวังเมื่อเผชิญภาวะวิกฤต หรือเมื่อเกิดความขัดแย้ง จะทำให้บุคคลกระทำรุนแรงได้มากกว่าคนอื่นที่ปรับตัวได้

2.3 บุคคลจะเลือกกระทำพฤติกรรมที่ได้รางวัลและไม่ถูกลงโทษ สมาชิกครอบครัวกระทำรุนแรงต่อคนในครอบครัว เพราะรู้ว่าสามารถทำได้โดยไม่ต้องรับโทษใด ๆ หรือต้องสูญเสียอะไร

2.4 สภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการเกิดความรุนแรง สภาพแวดล้อมที่สร้างความกดดันและความเครียด คนในสังคมนั้นจะเสี่ยงต่อการเกิดพฤติกรรมก้าวร้าว และกระทำรุนแรงได้มากกว่าครอบครัวเดียวจะเกิดความรุนแรงได้มากกว่าในครอบครัวขยาย สังคมที่มีแหล่งอบายมุขและสิ่งเสพติดจะกระตุ้นบุคคลให้ก้าวมา ขาดสติซึ่งจะนำไปสู่พฤติกรรมรุนแรงได้มากกว่า

2.5 บุคคลที่อ่อนแอหรือสถานภาพด้อยกว่า จะเป็นเหยื่อความรุนแรงมากกว่า สตรีและเด็กเป็นเหยื่อความรุนแรงมากกว่า

2.6 ระบบค่านิยมที่แบ่งคนเป็นชนชั้น นำไปสู่ความแตกต่างในสถานภาพของบุคคลในสังคม บุคคลที่อยู่ในสถานภาพต่ำกว่า มักต้องยอมต่อผู้มีสถานภาพสูงกว่าในเรื่องต่าง ๆ แม้ว่าตนเองจะไม่เห็นด้วยหรือไม่เต็มใจก็ตาม

2.7 ค่านิยมของสังคมในเรื่องความรุนแรงมีผลต่อพฤติกรรมรุนแรงในครอบครัวครอบครัวที่อยู่ในสังคมที่ยอมรับความรุนแรง จะมีการกระทำรุนแรงในครอบครัวบ่อยกว่า

2.8 ครอบครัวที่ขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องชีวิตครอบครัวชีวิตสมรส และการเป็นพ่อแม่จะมีปัญหาได้มากกว่า

3. สาเหตุจากสังคมวัฒนธรรม

ความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรมมีผลต่อความรุนแรงในครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ค่านิยมในเรื่องบทบาทหญิงชาย เจตคติต่อสตรี และการยอมรับเรื่องความรุนแรง

3.1 ความรุนแรงในครอบครัวเกิดขึ้นได้ในทุกกลุ่มทุกสังคม แต่จะเกิดได้บ่อยกว่าในกลุ่มเศรษฐกิจสังคมต่ำ เนื่องจากความยากจน ขาดแคลน หรือมีหนี้สิน ทำให้เกิดความเครียดและคนกลุ่มนี้มีความคุ้นเคยและยอมรับว่าการใช้กำลังเป็นพฤติกรรมที่เหมาะสมมากกว่ากลุ่มเศรษฐกิจ สูงกว่า

3.2 สังคมมองชายและหญิงแตกต่างกัน สังคมให้ผู้ชายเป็นผู้นำเป็นใหญ่ในสังคมและอยู่ในฐานะเหนือกว่าผู้หญิง เป็นเจ้าของหญิง ซึ่งอาจแสดงออกทางกฎหมาย ประเพณีหรือโอกาสที่เหนือกว่าผู้หญิง

3.3 สังคมที่ขาดการตื่นตัวเรื่องสิทธิมนุษยชน และไม่เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีสิทธิพื้นฐานเท่าเทียมกัน จะมองว่าคนที่บุคคลสถานภาพสูงกว่ามีสิทธิเหนือกว่าบุคคลอื่นเป็นเรื่องปกติ สตรีและเด็กมีสถานภาพต่ำกว่าชาย จึงไม่ได้รับสิทธิต่าง ๆ เท่ากับชาย เป็นเหตุให้ถูกระทำรุนแรงหรือเอารัดเอาเปรียบมากกว่า

3.4 การเป็นเจ้าของหรือมีอำนาจควบคุมทรัพยากร เช่น เงิน สมบัติ เกียรติยศ ยิ่งมีมากเท่าไรก็จะยิ่งมีอำนาจและกำลังจัดการมากเท่านั้น จึงอยู่ในฐานะที่เหนือกว่าและมักใช้อำนาจกับคนที่ด้อยกว่าอยู่เสมอ ภรรยาที่ต้องพึ่งพาสามีจะถูกทำร้ายทุบตีมากกว่าภรรยาที่พึ่งพาตนเองได้

3.5 สังคมที่มีพฤติกรรมรุนแรงเป็นตัวอย่างให้เห็นมาก รวมทั้งสื่อความรุนแรงต่าง ๆ จะทำให้สังคมมองความรุนแรงเป็นเรื่องปกติธรรมดา และจะยอมรับความรุนแรงมากขึ้น และหากพฤติกรรมบางอย่างยังสะท้อนว่าความรุนแรงเป็นสิ่งที่ให้ประโยชน์อีกด้วย จะยังเป็นแรงจูงใจให้กระทำรุนแรง

3.6 ความรุนแรงในครอบครัวเป็นผลของระบบครอบครัว และสังคมมากกว่าเป็นผลจากความผิดปกติของสมาชิกครอบครัว เช่นระบบครอบครัวที่ทำให้ชีวิตสมรสไม่ดี มีการทะเลาะ เบาะแว้งกันเสมอ สังคมที่ครอบครัวตั้งอยู่ยอมรับเรื่องความรุนแรง หรือสังคมที่ถือว่าเรื่องครอบครัวเป็นเรื่องส่วนตัว จะเอื้อต่อการเกิดความรุนแรงได้มาก และเมื่อเกิดความรุนแรงแล้วขาดมาตรการสนับสนุน ปกป้องคุ้มครองและดูแลครอบครัว รวมทั้งการไม่มีบทลงโทษใด ๆ แก่ผู้กระทำความรุนแรงทำให้ผู้กระทำเกิดความได้ใจและเชื่อว่าความรุนแรงเป็นสิ่งที่ถูกต้อง เหมาะสม จึงกระทำซ้ำแล้วซ้ำอีก

3.7 การไม่ยอมรับความผิดแตกต่างของแต่ละบุคคล จะทำให้เกิดความขัดแย้งได้มาก และเกิดความรุนแรงตามมา

3.8 สมาชิกที่ขัดแย้งเพราะไม่ยอมรับความแตกต่าง ของกันและกัน จะได้เถียงทะเลาะกันเป็นประจำ และลุกลามเป็นการทุบตี

สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี (2542: 8) ได้กล่าวไว้ว่าสาเหตุของความรุนแรงนั้น มีหลายประการและอาจผสมกันหลายอย่าง ทั้งที่เป็นปัจจัยส่วนบุคคล ปัญหาครอบครัว และปัญหาทางสังคม สิ่งที่สะท้อนในกรณีความรุนแรงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนั้น เป็นเรื่องของความเชื่อ ค่านิยม และวัฒนธรรม โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบาทและความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างหญิงและชาย ทศนคติต่อผู้หญิงทั้งของผู้สังคมนและผู้หญิงเอง

ปัจจัยร่วมในพฤติกรรมรุนแรงในครอบครัว

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่ามีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดความรุนแรงในครอบครัวหลายปัจจัยด้วยกัน แต่ไม่มีปัจจัยหนึ่งปัจจัยใดเลยที่เป็นสาเหตุของความรุนแรงในทุกกรณีหรือเป็นปัจจัยที่อธิบายสาเหตุความรุนแรงในครอบครัวได้ทั้งหมด อย่างไรก็ตามก็ตีพบว่าปัจจัยบางอย่างเป็นสาเหตุได้บ่อยกว่าปัจจัยอื่น ๆ อันได้แก่ (วิลาสินี พนานครทรัพย์, 2445: 24)

1. ความโดดเดี่ยวของครอบครัว หมายถึงแนวคิดที่ว่าเรื่องในครอบครัวเป็นเรื่องส่วนตัวสถานะที่คู่สมรสอยู่กันตามลำพังแยกจากคนอื่น และมีการควบคุมโดยสังคมเล็กน้อย หรือไม่มีใครมายุ่งเกี่ยวกับครอบครัวเลย ลักษณะแบบนี้จะเกิดความรุนแรงในครอบครัวได้มากกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งครอบครัวที่ก่อตั้งขึ้นโดยปราศจากความพร้อม ระบบสนับสนุนในชุมชนหรือจากสมาชิกครอบครัว ช่วยระงับความรุนแรงในครอบครัวได้ โดยปฏิสัมพันธ์ในสังคมจะนำไปสู่การปรึกษาหารือ ลดความขัดแย้งความตึงเครียดได้ หรือหากเกิดก็มักไม่ซ้ำซาก เพราะผู้ถูกระทำจะมีกำลังใจที่จะหนีจากผู้กระทำและหันหาความช่วยเหลือของสังคม

2. ความแตกต่างเชิงอำนาจ คนมีอำนาจเหนือกว่าจะใช้อำนาจ บังคับเอากับผู้ที่อ่อนแอกว่ายิ่งอำนาจแตกต่างกันมากความรุนแรงก็ยิ่งเกิดมาก ถ้าสามารถลดความแตกต่างเชิงอำนาจนี้ได้ ความรุนแรงก็จะลดลง ชายที่ไม่มีอำนาจในการควบคุมในที่ทำงานหรือในสังคมเลยแต่มีอำนาจควบคุมพฤติกรรมสมาชิกครอบครัวได้ จะแสดงอำนาจในครอบครัวต่อภรรยาและบุตร ซึ่งอาจออกมาในรูปแบบความรุนแรงได้ ภรรยาที่ถูกสามีแสดงอำนาจใส่ตลอดอาจมาแสดงอำนาจเหนือลูกด้วยการฝึกวินัยอย่างเข้มงวดและก้าวร้าวรุนแรง

3. การใช้สารเสพติด สารเสพติดรวมทั้งสุรา ทำให้ความรู้ตัวน้อยลง การตัดสินใจเสีย การควบคุมตนเองลดลง จึงสามารถมีพฤติกรรมที่ไม่เคยกระทำมาก่อนได้มากกว่าคนที่มีการควบคุมตนเองได้ดี การเมาสุราของสามีเป็นสาเหตุร่วมค่อนข้างสูงในกรณีที่มีการแจ้งความหรือรายงานที่เกี่ยวข้องกับ การทำร้ายทุบตีภรรยา

4. สภาพเศรษฐกิจ เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่เป็นสาเหตุให้เกิดความรุนแรง และส่งเสริมให้ความรุนแรงยังคงอยู่ ผู้หญิงหลายคนต้องพึ่งพาสามีทางเศรษฐกิจ หรือไม่มีรายได้เพียงพอที่จะแบกรับภาระเลี้ยงลูกได้เองตามลำพัง ทำให้ผู้ชายรู้สึกถึงความมีอำนาจเหนือกว่า ผู้หญิงที่ประสบปัญหาจึงยอมทนแบกรับความทุกข์ไว้

5. การศึกษา การขาดโอกาสทางการศึกษา ทำให้ขาดโอกาสในด้านเศรษฐกิจ และถูกล่อลวงได้ง่าย

ทฤษฎีเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวและแนวคิดเกี่ยวกับสตรีนิยม

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory)

อภิญญา เวชยชัย (2550: 24-27) กล่าวว่า การเรียนรู้ คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ให้เป็นไปในทางที่ถูกต้องและดีกว่าเดิม โดยพฤติกรรมของมนุษย์เป็นผลที่เกิดขึ้นจากอิทธิพลของตัวบุคคลและสิ่งแวดล้อมร่วมกัน ไม่ใช่จากตัวบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมแต่เพียงอย่างเดียว ดังนั้นคนเราจะเรียนรู้ได้ดีหรือไม่เพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับอิทธิพลของพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมยังเป็นการกระทำหรือพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ในอดีต ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมที่สำคัญมีดังนี้

1. การเรียนรู้แบบลองผิดลองถูก มีหลักสำคัญคือ สิ่งเร้าหนึ่ง ๆ ย่อมทำให้เกิดการตอบสนองหลาย ๆ อย่าง จนพบวิธีตอบสนองที่ถูกต้อง บุคคลจะเลือกไว้ใช้ในคราวต่อไป

2. การปลูกฝังพฤติกรรมและการแก้ไขพฤติกรรม มีหลักว่าพฤติกรรมใด ๆ ที่ทำไปแล้วได้รับการเสริมแรงบุคคลมีแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นซ้ำอีกในเวลาต่อมาและถ้ากระทำการใด ๆ ลงไปแล้วไม่ได้รับการเสริมแรงพฤติกรรมนั้นจะค่อย ๆ หดไป

3. การเลียนแบบจากตัวแบบ นักจิตวิทยาเชื่อว่าเด็กจะเรียนรู้จากสังคมได้มากที่สุดเด็กอาจทำตามตัวแบบโดยไม่รู้ตัวว่าถูกชักจูง โดยเฉพาะในเด็กเล็กเพราะเด็กขาดความชำนาญและวิจารณญาณ จึงตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมได้ง่าย โดยเฉพาะบิดา-มารดา ซึ่งอยู่ใกล้ชิดเด็กจะมีอิทธิพลต่อท่าทางและนิสัยใจคอของเด็ก โดยทั่วไปแล้วการเลียนแบบจากตัวแบบจะขึ้นอยู่กับสาเหตุสำคัญ 2 ประการ คือ

3.1 ลักษณะของตัวแบบ

3.2 ผลที่เกิดจากตัวแบบเก่า การที่ตัวแบบแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ นั้นมีผลเป็นเช่นไร

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม มีความสำคัญมากต่อบุคลิกภาพและพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งเรียกว่าแรงเสริมหรือแรงสนับสนุนการกระทำ บุคคลที่เด็กสามารถเรียนรู้ได้คือ พ่อ แม่ หรือผู้ที่รับผิดชอบเลี้ยงดู การพัฒนาทางด้านร่างกายและจิตใจเรื่องที่ต้องทำความเข้าใจกันไป มีการศึกษาวิจัยหลายเรื่องพบว่า เด็กที่ขาดความรักความอบอุ่น เด็กที่มีประสบการณ์จากครอบครัวในลักษณะที่ไม่ถูกต้องและเดิมโตขึ้นเป็นบุคคลที่มีปัญหาทางบุคลิกภาพ รวมทั้งทางด้านจิตใจ จากที่ได้กล่าวในข้างต้น การเรียนรู้ทางสังคมเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กันระหว่างบุคลิกภาพและด้านจิตใจ ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่มนุษย์ทุกคนจะต้องประสบ และความสัมพันธ์ระหว่างกายกับจิตเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับเด็กที่ถูกทารุณทางจิตใจหรือไม่ได้รับความรัก ความอบอุ่น จะเดิมโตมีพัฒนาการทางกายที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอน

2. ทฤษฎีทางสังคมวิทยา

วิลสัน พานานครทรีพย์ (2549: 117-119) อธิบายถึงปรากฏการณ์ปัญหาความรุนแรง ในครอบครัวเรื่องของความสัมพันธ์ทางสังคมซึ่งเป็นขบวนการที่ไม่มีวันจบสิ้นในเรื่องความสัมพันธ์ทางสังคม เพราะความสัมพันธ์ทางสังคมนี้รวมถึง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว เพื่อน ญาติ ฯลฯ ซึ่งรวมเป็นเครือข่ายทางสังคมและมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลแต่ละคนเป็นอย่างมาก ในที่นี้จะขอกล่าวถึงทฤษฎีที่นำมาอธิบายเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว ดังนี้

1. ทฤษฎีเกี่ยวกับทรัพยากร (Resource Theory)

การแบ่งชั้นทางสังคมเป็นผลของการที่สังคมนั้น ๆ ให้ความสำคัญว่าใครจะครอบครองทรัพยากรมากกว่ากันและสิ่งนี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ในครอบครัว (Family Relation) ในแง่ของอำนาจและการใช้ทรัพยากรในครอบครัวอำนาจหรือ ความสามารถที่สมาชิกคนหนึ่งมีอิทธิพลต่อสมาชิกคนอื่น ๆ ในครอบครัวและทรัพยากรในครอบครัวต่ออะไรก็ตามที่สมาชิก ในครอบครัวได้จัดมาให้คนอื่น ๆ เพื่อช่วยให้ได้เป้าหมายของความต้องการที่ตั้งไว้และผู้ที่มิอำนาจมากที่สุด ในครอบครัวได้แก่ สามี – ภรรยา คือผู้ที่หาเลี้ยงครอบครัวนั่นเอง แต่จะต้องเป็นอำนาจที่มีความสมดุลในตัวเองไม่มากเกินไปข้างใดข้างหนึ่ง แต่โดยทั่วไปสามีจะมีอำนาจมากที่สุด ในครอบครัวเนื่องจาก

เป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัวหรือเป็นผู้นำทรัพยากรมาให้ครอบครัว โดยทรัพยากรนอก มีความสำคัญต่ออำนาจของสมาชิกในครอบครัว เช่น ความสำเร็จในหน้าที่การงาน ความฉลาด อำนาจทางการเงิน เพื่อนฝูง ความรัก สถานภาพทางเศรษฐกิจ อำนาจในการจัดหาทรัพยากร ในครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคมแตกต่างกันก็ส่งผลให้เกิดปัญหาความรุนแรง ในครอบครัวต่างกัน เช่น คนที่อยู่สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ ไม่สามารถจัดหาทรัพยากรจากภายนอกมาให้สมาชิกในครอบครัว ทำให้เกิดมีสภาพทางอารมณ์ จิตใจที่คับข้องและมีโอกาส ที่จะเกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัวสูงกว่า ครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมดีกว่ามีอำนาจในการจัดหาทรัพยากรได้ดีกว่า เป็นต้น

สรุปได้ว่า โดยทั่วไปผู้ชายหรือสามีจะมีอำนาจและมีการจัดทรัพยากรให้กับครอบครัวมากกว่าผู้หญิงหรือภรรยา แต่เมื่อใดที่ผู้ชายหรือสามีความรู้สึกต่ำต้อยกว่าภรรยา ทั้งหน้าที่การงาน รายได้ ความรู้ต่าง ๆ เมื่อนั้นการใช้ความรุนแรงในครอบครัวอาจเกิดขึ้น เพื่อเป็นการแสดงว่าอย่างน้อยผู้ชายมีอำนาจมากที่สุดในการครอบครัว

2. ทฤษฎีการปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Interaction Theory)

เป็นทฤษฎีหลักอีกทฤษฎีหนึ่งของสังคมวิทยา ทฤษฎีนี้เริ่มด้วยความคิดเรื่องการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) และสัญลักษณ์ (Symbol) เป็นทฤษฎีประเภทจุลภาค เพราะให้ความสำคัญต่อมนุษย์แต่ละคนคือ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับตัวตน (Concept of self) สามารถนำมาอธิบายปรากฏการณ์ในเรื่องปัญหาความรุนแรงในครอบครัวได้ ดังนี้

2.1 การที่ผู้ชายมีความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองอย่างไรเป็นสำคัญ

2.2 ครอบครัวที่มีปัญหา เช่น ปัญหาความรุนแรงมักจะพบกับปัญหาในลักษณะ ที่กล่าวว่า ใครเป็นใหญ่ในครอบครัว (มักเป็นฝ่ายชายเสมอ) ใครเป็นสัญลักษณ์ที่มีความสำคัญในครอบครัว

2.3 การให้ความสำคัญกับตัวตนมากเกินไป จะนำไปสู่ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวในที่สุด

แนวคิดเกี่ยวกับสตรีนิยม

วันนีส์ วาสิกะสิน (2543: 24) สังคมไทยนั้นสถานภาพของบุรุษและสตรีค่อนข้างจะแตกต่าง ศึกษาจากประวัติศาสตร์จะพบว่า สังคมไทยเราได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมจากอินเดีย โดยผ่านทางศาสนา คือ ทั้งศาสนาพุทธและศาสนาพราหมณ์ และอิทธิพลจากจีน (คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ, 2538: 174-184) จากความสัมพันธ์ที่ยาวนานในวัฒนธรรมของอินเดียและ

จีนนั้น สตรีมีสถานภาพต่ำกว่าบุรุษมาก จากกฎหมายตราสามดวงได้กล่าวไว้ว่า เมื่อสตรีที่แต่งงานไปแล้วมีลักษณะเป็นสมบัติของบุรุษ ให้โบยตีเอาโทษกับสตรีได้ ดังในมาตรา 60 กล่าวว่าสามีภริยาอยู่ด้วยกัน ภริยาที่มีความผิด สามีจะปราบปราม ตีโบยหญิง หญิงจะเอาโทษแก่สามีนั้นมิได้ถ้าภริยาค่าว่าหยาบช้าแก่สามีให้ภริยาเอาข้าวตอกคอกไม้ ขอโทษแก่สามีจึงสมควร (พรพิมล, 2539 อ้างถึงใน อวิศดา จันทรแสนตอ, 2544: 6) ซึ่งจะเห็นได้ว่าในกฎหมายไทย สตรีจะมีลักษณะที่เป็นรองบุรุษตลอดเวลา โดยชายจะมีลักษณะเป็นผู้คุ้มครองให้สิทธิชายเป็นใหญ่ จึงเห็นได้ชัดถึงระบบชายเป็นใหญ่มาตั้งแต่อดีต ผู้หญิงเริ่มมีสิทธิในตนเองได้เมื่อสมัยรัชกาลที่ 4 แม้มจนถึงปัจจุบันนี้ กฎหมายต่าง ๆ ได้ให้สิทธิผู้หญิงกับผู้ชายเท่าเทียมกัน แต่โครงสร้างอำนาจที่ผู้ชายมีเหนือผู้หญิง ยังไม่เปลี่ยนแปลงทัศนคติ ความเชื่อที่ว่าผู้หญิงเป็นสมบัติของผู้ชายยังฝังรากลึกทั้งผู้หญิงและผู้ชายแม้แต่ในต่างประเทศ แนวคิดสตรีนิยมก็ยังเน้นในมุมมองที่เกี่ยวกับการที่ที่มีความเชื่อว่าผู้ชายเป็นใหญ่ (Emerson and Russell, 1979: 174) และการที่สถาบันทางสังคมมีส่วนที่ทำให้การคงสภาพของการที่ผู้ชายเป็นใหญ่ในสังคม แนวคิดสตรีนิยมวิเคราะห์ได้ว่าความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงนั้นเกิดจากศูนย์กลางของโครงสร้างทางด้านความสัมพันธ์ที่ผู้ชายเป็นใหญ่ในทางอำนาจและทางเพศ (Bograd, 1988: 45) ปัจจัยหลักของความรุนแรงต่อผู้หญิงนั้นยังรวมไปถึงประวัติศาสตร์ที่โครงสร้างทางสังคมและกระบวนการจัดเถลาทางสังคมที่ผู้ชายเป็นใหญ่ มีการอบรมบ่มเพาะของเพศชายและเพศหญิงที่แตกต่างกัน นอกจากนั้นยังมีนักวิจัยบางคนพบว่าประเพณีในเรื่องของการแต่งงานนั้นเป็นกลไกที่ทำให้สังคมผู้ชายเป็นใหญ่ยังคงมีอยู่ สตรีนิยมอธิบายความรุนแรงว่าจะเน้นไปที่ความสัมพันธ์ระหว่างมโนคติทางวัฒนธรรมที่ยึดหลักผู้ชายเป็นใหญ่และการมีข้อจำกัดของเพศหญิง จากเหตุผลนี้ทำให้ผู้หญิงอยู่ในบทบาทที่เป็นรองซึ่งกลายเป็นมรดกตกทอดทางวัฒนธรรมและประเพณีในครอบครัว ในทางกลับกันความรุนแรงต่อผู้หญิงนั้นเป็นเรื่องธรรมดาในสังคมที่มองว่าผู้ชายเป็นใหญ่ ความรุนแรงเป็นวิธีในการรักษาการควบคุมทางสังคมและการคงอำนาจของชายที่เหนือกว่าผู้หญิง

ผู้หญิงในสังคมทุกสังคมมีบทบาทและหน้าที่หลายอย่าง ค่านิยมในสังคมโดยทั่วไปยังก่อให้เกิดความแตกต่างในเรื่องความเสมอภาคระหว่างผู้หญิงกับผู้ชาย ดังนั้นประเด็นความเสมอภาคยังเป็นประเด็นที่ถูกนำมาวิพากษ์วิจารณ์เสมอ ซึ่งเกิดเป็นขบวนการเคลื่อนไหวสตรี แนวคิดเกี่ยวกับสตรีในด้านต่าง ๆ Bograd (1988 : 46-47) ได้สรุปว่าสตรีนิยม หมายถึง การวิเคราะห์ หรือการกระทำใด ๆ ที่มีจุดยืนอันว่า ความสัมพันธ์ระหว่างชาย หญิง เป็นความสัมพันธ์ที่ขัดแย้ง ซึ่งผู้หญิงเป็นฝ่ายเสียเปรียบ และมีเป้าหมายที่จะทำความเข้าใจในสาระเพื่อการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ที่ไม่ เท่าเทียมกัน ความไม่เสมอภาคระหว่างผู้หญิงและผู้ชายก่อให้เกิดปัญหาหลายประการ ทั้งปัญหา ในระดับจุลภาค ได้แก่ ปัญหาครอบครัว จนถึงระดับมหภาค ได้แก่ ชุมชนและสังคมส่วนรวม ความคาดหวังของสังคมต่อบทบาทหญิงและชายก็แตกต่างกัน เช่น บทบาทในความเป็นสามีภรรยานอกจากนั้นยังก่อให้เกิด

ปัญหาการคุกคามทางเพศ (Sexual Harassment) การกดขี่ผู้หญิง ความไม่รับผิดชอบต่อครอบครัวของผู้ชาย การข่มขืน การค้าประเวณี ความรุนแรงในครอบครัว (Family Violence) ความพยายามที่จะทำให้เกิดความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย ไม่ใช่ความพยายามที่จะทำให้บทบาทหรือความดีเด่นของเพศชายลดลง แต่เป็นความพยายามที่จะส่งเสริมทำให้เกิดความเข้าใจที่ดีระหว่างชายและหญิง เพื่อให้เห็นคุณค่าในความเป็นมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นผู้หญิงหรือชายต่างก็มีภาระหน้าที่ที่สำคัญเท่าเทียมกันต่อครอบครัวและสังคม เพราะผู้หญิงไม่ได้มีค่าน้อยกว่าผู้ชาย การกระทำรุนแรงต่อภรรยาภายใต้มุมมองของสตรีนิยมนั้น จำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจถึงลักษณะที่ซับซ้อนทางเพศ (Gender) แม้ว่ามุมมองของสตรีนิยมจะมีหลายมิติ แต่สิ่งที่สอดคล้องกัน ก็คือ ความรุนแรงที่ถูกกำหนดด้วยเพศและอำนาจ กล่าวคือ ความรุนแรงเป็นผลมาจากความไม่เสมอภาคในชีวิตแต่งงาน (Gender-Base Violence) การกระทำรุนแรงจึงเป็นพฤติกรรมหนึ่งที่ผู้ชายใช้กระทำในความสัมพันธ์ระหว่างเขาต่อภรรยา เพื่อคงความมีอำนาจเหนือผู้หญิง

Yllo (1994: 49) อธิบายความหมายของความรุนแรงต่อผู้หญิงว่า เป็นพฤติกรรมที่เพศชายกระทำในความสัมพันธ์ระหว่างเขาและผู้หญิง โดยมีเป้าหมายเพื่อควบคุมและกดขี่ รวมทั้งคงความมีอำนาจของตนเหนือกว่าผู้หญิงจะเห็นได้ว่าค่านิยมของสตรีนิยมอธิบายความรุนแรงที่สามกระทำต่อภรรยาในแง่ของความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างหญิงชาย การจัดระบบสังคมที่วางเงื่อนไขให้ผู้หญิงด้อยกว่าผู้ชาย อำนาจที่มากกว่าของผู้ชายจึงกลายเป็นการสร้างเงื่อนไขความชอบธรรมให้ผู้ชายอ้างถึงเมื่อเขาละเมิดสิทธิหรือทำร้ายผู้หญิง รูปแบบความรุนแรงจึงมีมากกว่าการทำร้ายร่างกาย แต่หมายรวมถึงการทารุณจิตใจ การข่มขู่ การแกล้ง การควบคุมและบังคับด้วย

ทฤษฎีสตรีนิยมแนวสังคมนิยม (Socialist Feminism)

อวิศา จันทรแสนตอ (2553: 7) กล่าวว่า แนวคิดของสตรีนิยมแนวสังคมนิยมได้รับแนวความคิดมาจากแนวคิดมาร์กซิสต์ และแนวคิดสตรีนิยมแนวก้าวหน้า แนวคิดของกลุ่มนี้จะเน้นไปในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางด้านเศรษฐกิจของสังคม จากทุนนิยมมาเป็นสังคมนิยม เนื่องจากเศรษฐกิจแบบทุนนิยมนั้นก่อให้เกิดการแบ่งแยกกันระหว่างเพศหญิงและเพศชาย ผลที่ตามมาทำให้เกิดแนวความคิดที่ผู้ชายเป็นใหญ่ (Patriarchy) แนวคิดสตรีนิยมแนวสังคมนิยมได้เน้นความสำคัญในเรื่องของความสำคัญเกี่ยวกับครอบครัว และเรื่องสาธารณะไว้ว่าเป็นเรื่องเดียวกัน กล่าวได้คือ ปัญหาครอบครัวนั้นไม่ได้เป็นปัญหาของบุคคลใดบุคคลหนึ่งหากแต่เป็นปัญหาของสังคม (Privacy is Publicity) ได้แก่ ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว สตรีนิยมแนวสังคมนิยม เห็นว่าความแตกต่างของผู้หญิงผู้ชายในสังคมนั้นถูกกำหนดโดยสถานการณ์ของสังคมที่ทำให้แตกต่าง ทางที่จะเปลี่ยนแปลงได้คือจะต้องปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางสังคมเศรษฐกิจ โดยการเรียกร้องของชนชั้นแรงงาน แนวคิด

สตรีนิยมแนวสังคมนิยมได้อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างความไม่เท่าเทียมของผู้หญิงที่ด้อยกว่าผู้ชายกับเศรษฐกิจในโครงสร้างแบบทุนนิยมและสตรีนิยม

ส่วนที่ 4 แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้และเจตคติ

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ (Knowledge)

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลายว่าความรู้ก่อให้เกิดประโยชน์และสามารถนำมาซึ่งความสำเร็จต่าง ๆ มากมาย เมื่อศึกษาแนวคิดและนิยามของคำว่าความรู้ “ความรู้” จะพบว่ามีผู้รู้หลายท่านได้ให้นิยามไว้หลายอย่าง เช่น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2548 ได้ให้ความหมายของ “ความรู้” คือสิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียนการค้นคว้าหรือประสบการณ์รวมทั้งความสามารถเชิงปฏิบัติและทักษะ ความเข้าใจหรือสารสนเทศที่ได้รับมาจากประสบการณ์ สิ่งที่ได้รับการได้ยิน ได้ฟัง การคิดหรือการปฏิบัติองค์วิชาในแต่ละสาขา

ยามาซากิ (Yamazaki อ้างจาก สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, 2548) ผู้เชี่ยวชาญชาวญี่ปุ่นได้ให้คำจำกัดความและที่มาของความรู้ว่ามาจากข้อมูล สารสนเทศ เกิดความรู้ นำไปสู่ปัญญา โยอธิบายให้เข้าใจได้ว่า “ข้อมูล” ว่าเป็นข้อเท็จจริง ข้อมูลดิบ หรือตัวเลขต่าง ๆ ที่ยังไม่ได้ผ่านการแปลความ ส่วน “สารสนเทศ” เป็นข้อมูลที่ผ่านกระบวนการสังเคราะห์ วิเคราะห์ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการและตัดสินใจ มีบริบทที่เกิดจากความเชื่อ สามัญสำนึกหรือประสบการณ์ของผู้ใช้สารสนเทศนั้น ๆ โดยมักจะอยู่ในรูปของข้อมูลที่วัดได้หรือจับต้องได้ อย่างไรก็ตาม สารสนเทศ อาจมีข้อจำกัดในเรื่องช่วงเวลาที่ใช้และขอบข่ายของงานที่จะนำมาใช้ ในขณะที่ “ความรู้” คือสารสนเทศที่ผ่านกระบวนการคิด เปรียบเทียบ เชื่อมโยงกับความรู้อื่นจนเกิดเป็นความเข้าใจ และนำไปใช้ประโยชน์ในการสรุปและการตัดสินใจในสถานการณ์ต่าง ๆ โยไม่จำกัดช่วงเวลา หรือกล่าวได้ว่าเป็นสารสนเทศที่ก่อให้เกิดประโยชน์กับเราในการนำไปใช้งาน และ “ปัญญา” คือความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวคน ก่อให้เกิดประโยชน์ในการนำไปใช้

ทั้งนี้ความรู้ที่ได้หรือนำมาใช้ ควรเป็นความรู้ที่ผ่านการศึกษาวิจัยอย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้ความรู้ที่เกิดประโยชน์สูงสุดและใช้ได้จริง อย่างไรก็ตาม การพัฒนาความรู้ที่เหนือการวิจัย คือ การทำให้เกิดปัญญา ซึ่งต้องมาจากระบวนการเรียนรู้ ทั้งจากการศึกษาและประสบการณ์อย่างครบถ้วนถูกต้อง โดยกระบวนการเรียนรู้ประกอบด้วย 1) การแสวงหาความรู้ 2) การแปลความหมายทำความเข้าใจกับความ และ 3) การประยุกต์ใช้ความรู้ที่มี (สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, 2548: 14-15)

อีกแนวคิดที่น่าสนใจของไมเคิล โปแลนด์ (Michael Polanyi) และไอคุจิโร่ โนนากะ (Ikujiro Nonaka) ซึ่งเริ่มจากแนวคิดในการจำแนกความรู้ออกเป็น 2 ประเภท คือ ความรู้ที่อยู่ในตัวของแต่ละบุคคล (Tacit Knowledge) และความรู้ที่เป็นเหตุเป็นผล (Explicit Knowledge) ซึ่งได้รับความนิยมนำมาใช้กันอย่างแพร่หลาย โดยให้คำจำกัดความ ดังต่อไปนี้

1. ความรู้ที่อยู่ในตัวของแต่ละบุคคล (Tacit Knowledge) เกิดจากประสบการณ์ การเรียนรู้ หรือพรสวรรค์ต่าง ๆ ซึ่งสื่อสารหรือถ่ายทอดในรูปของตัวเลขสูตรหรือลายลักษณ์อักษรได้ยาก ความรู้ชนิดนี้พัฒนาและแบ่งปันกันได้ และเป็นความรู้ที่เกิดให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขัน

2. ความรู้ที่เป็นเหตุเป็นผล (Explicit Knowledge) สามารถรวบรวมและถ่ายทอดออกมาในรูปแบบต่าง ๆ ได้ เช่น หนังสือ บทความ เอกสาร รายงานต่าง ๆ ซึ่งทำให้คนเข้าถึงได้ง่ายโดยผ่านกระบวนการที่เรียกว่า วงจรแห่งความรู้ (Knowledge Spiral) หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า เซกิโมเดล (SECI Model) ซึ่งคิดขึ้นโดยไอคุจิโร่ โนนากะ (Ikujiro Nonaka) และทาเคอุชิ (Takeuchi) กล่าวคือการข้างต้นการปรับเปลี่ยนและสร้างความรู้จะเกิดขึ้นได้ 4 แบบ คือ

1) การแบ่งปันและสร้างความรู้จากความรู้ที่อยู่ในตัวของแต่ละบุคคล (Tacit Knowledge) ไปสู่ความรู้ที่เป็นเหตุเป็นผล (Explicit Knowledge) โดยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ตรงของผู้ที่สื่อสารระหว่างกัน (Socialization)

2) การสร้างและการแบ่งปันความรู้จากการแปลงความรู้ที่อยู่ในตัวของแต่ละบุคคล (Tacit Knowledge) เป็นความรู้ที่เป็นเหตุเป็นผล (Explicit Knowledge) โดยเผยแพร่ออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร (Externalization)

3) การแบ่งปันและสร้างความรู้จากความรู้ที่อยู่ในตัวของแต่ละบุคคล (Tacit Knowledge) ไปสู่ความรู้ที่เป็นเหตุเป็นผล (Explicit Knowledge) โดยรวบรวมความรู้ที่เรียนมาสร้างเป็นความรู้ประเภทเปิดเผย (Explicit) ใหม่ ๆ โดยจัดเป็นกลุ่มที่ชัดเจน (Combination)

4) การแบ่งปันและสร้างความรู้จากความรู้ที่อยู่ในตัวของแต่ละบุคคล (Tacit Knowledge) ไปสู่ความรู้ที่เป็นเหตุเป็นผล (Explicit Knowledge) โดยมักจะเกิดจากการนำความรู้ที่เรียนรู้อาไปปฏิบัติจริง (Internalization)

การวัดระดับความรู้

คำถามวัดระดับความรู้ี้สามารถวัดได้หลายลักษณะด้วยกัน ลักษณะของคำถามที่แตกต่างกันออกไป ตามชนิดของความรู้ ความจำ แต่ก็จะมีลักษณะร่วมกันอย่างหนึ่งคือ เป็นคำถามที่ให้ระลึกถึงประสบการณ์ที่ผ่านมา ที่จำได้ไว้มาก่อนแล้วไม่ว่าอยู่ด้วยรูปของคำศัพท์ นิยาม ระเบียบ แบบแผน หรือหลักการ ทฤษฎีต่าง ๆ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2537: 223-224) กล่าวว่า เครื่องมือวัดระดับความรู้ส่วนใหญ่มักจะใช้แบบทดสอบ ซึ่งมีหลายชนิดเช่น ให้เลือกข้อ (Multiple Choice) แบบให้เติมคำ แบบถูก-ผิด แบบจับคู่ เป็นต้น ผู้ออกแบบทดสอบต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับกลุ่มประชากรเป้าหมายโดยมีขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบดังนี้

1. ศึกษาตัวแปรด้าน “ความรู้” กำหนดขอบเขตว่าจะวัดระดับใดและเกี่ยวกับอะไรเพื่อให้แบบทดสอบที่สร้างขึ้นมีความตรง (Validity) คือ การวัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้
2. ตัดสินใจว่าจะใช้แบบทดสอบชนิดใด และศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบชนิดนั้น ๆ
3. ลงมือสร้างแบบทดสอบ
4. พิจารณาปรับปรุงขั้นแรก โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญและผู้ออกแบบทดสอบ
5. ทดลองใช้กับกลุ่มประชากรที่คล้ายกับประชากรตัวอย่างที่จะศึกษา
6. หาค่าความเชื่อถือได้ของแบบทดสอบ
7. ปรับปรุงแก้ไข
8. เตรียมทดสอบเพื่อใช้จริง

จากแนวคิดสรุปได้ว่าความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ของพนักงานสอบสวน หมายถึง การรับรู้ในข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกระบวนการและขั้นตอนในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ผู้วิจัยใช้วิธีการวัดระดับความรู้ของพนักงานสอบสวนโดยใช้แบบทดสอบแบบถูก-ผิด (True False Item) โดยกำหนดข้อคำถามและให้ตอบว่าใช่ ไม่ใช่หรือไม่ทราบ โดยเกณฑ์ที่ใช้วัดเป็นแบบอิงเกณฑ์ (Criterion-Reference Test)

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับเจตคติ

อีเซนค์ และอาโนลด์ (Eysenck and Arnold 1972: 110) ได้อธิบายเจตคติในแง่ของจิตวิทยาว่า ความตระหนักเป็นความสัมพันธ์ของความสำนึก (Consciousness) และเจตคติ (Attitude) ที่สันทัดเป็นภาวะของจิตใจ ไม่อาจแยกความรู้สึกหรือความคิดเพียงอย่างเดียวได้โดยเด็ดขาด

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2534: 24) ได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ว่า เจตคติหมายถึง ความรู้ตัวอยู่แล้ว คือ การที่รู้ว่าสิ่งนี้มีอยู่หรือเป็นอยู่ แต่ไม่รู้อย่างละเอียดต้องแท้

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2550: 14) ได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ว่า หมายถึง การที่บุคคลนึกคิดได้ หรือการเกิดขึ้นในความรู้สึกว่ามีสิ่งหนึ่ง เหตุการณ์หนึ่ง หรือสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งการรู้สึกว่ามีหรือการได้นึกคิดสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นความรู้สึกที่เกิดในภาวะของจิตใจแต่ไม่ได้หมายความว่าบุคคลนั้นสามารถจำได้ หรือระลึกได้ถึงลักษณะบางอย่างของสิ่งนั้น

Benjamin S. Bloom (1971: 271) ได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ว่า ในความหมายที่ค่อนข้างกว้างว่า ความตระหนักเป็นขั้นต่ำสุดของภาคอารมณ์ ความตระหนักเกือบคล้ายกับอารมณ์และความรู้สึก (Affective Domain) เจตคติเกือบคล้ายกับความรู้ตรงที่ทั้งความรู้และความตระหนักไม่เน้นที่ลักษณะสิ่งเร้า แต่ความตระหนักต่างกับความรู้ตรงที่ความตระหนักไม่จำเป็นต้องเน้นปรากฏการณ์หรือสิ่งหนึ่งสิ่งใด ความตระหนักจะเกิดขึ้นเมื่อมีสิ่งเร้าให้เกิดความตระหนัก

ประสพชัย วัฒนสินธุ์ (2550: 19) ได้กล่าวว่า เจตคติ เป็นสภาวะทางจิตที่เกี่ยวกับความรู้สึกรู้สึก ความคิดและความปรารถนาต่าง ๆ เกิดจากการรับรู้และความสำนึก เป็นสภาวะที่บุคคลได้รับรู้มาก่อน เมื่อมีสิ่งเร้ามากระตุ้นจึงเกิดความรู้สึกขึ้นในที่นี้ได้ให้ความหมายของเจตคติว่าการที่บุคคลถูกคิดหรือรู้ได้ว่ามีสิ่งหนึ่งเหตุการณ์หนึ่ง หรือสถานการณ์หนึ่ง โดยที่ไม่ได้หมายความว่าต้องจำได้หรือระลึกได้ ซึ่งอาจนำไปสู่การปฏิบัติหรือไม่ก็ได้

1. ลักษณะของเจตคติ เนื่องจากว่านักจิตวิทยาได้ศึกษาในความหมายที่แตกต่างกัน ดังนั้น จึงควรกล่าวถึงลักษณะรวม ๆ ของเจตคติที่ทำให้เกิดความเข้าใจเจตคติให้ดีขึ้น (ศักดิ์ไทย, 2550: 138) ซึ่งลักษณะของเจตคติ สรุปได้ดังนี้

- 1.1 เจตคติเป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้
- 1.2 เจตคติมีลักษณะที่คงทนถาวรอยู่นานพอสมควร
- 1.3 เจตคติมีลักษณะของการประเมินค่าอยู่ในตัว คือ บอกลักษณะดี ไม่ดี ชอบ ไม่ชอบ เป็นต้น
- 1.4 เจตคติทำให้บุคคลที่เป็นเจ้าของพร้อมที่จะตอบสนองต่อที่หมายของทัศนคติ
- 1.5 เจตคติบอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคล บุคคลกับสิ่งของและบุคคลกับสถานการณ์ นั่นคือ เจตคติดีมีที่หมายนั่นเอง

2. องค์ประกอบของเจตคติ จากการตรวจสอบเอกสารเกี่ยวกับองค์ประกอบของเจตคติ พบว่า มีผู้เสนอความคิดไว้ 3 แบบ คือ เจตคติแบบ 3 องค์ประกอบ เจตคติแบบ 2 องค์ประกอบ และเจตคติแบบ 1 องค์ประกอบ (ธีระพร, 2550: 162 - 163) ดังนี้

- 2.1 เจตคติมี 3 องค์ประกอบ แนวคิดนี้จะระบุว่า เจตคติมี 3 องค์ประกอบ ได้แก่
 - 1) องค์ประกอบด้านปัญญา ประกอบด้วยความเชื่อ ความรู้ ความคิดและความคิดเห็น
 - 2) องค์ประกอบด้านอารมณ์ ความรู้สึก หมายถึง ความรู้สึกชอบ ไม่ชอบ หรือทำทางที่ดี ไม่ดี

3) องค์ประกอบด้านพฤติกรรม หมายถึง แนวโน้ม หรือความพร้อมที่บุคคลจะปฏิบัติ

2.2 เจตคติมี 2 องค์ประกอบ แนวคิดนี้จะระบุว่า เจตคติมี 2 องค์ประกอบ ได้แก่

1) องค์ประกอบด้านปัญญา

2) องค์ประกอบด้านอารมณ์ ความรู้สึก

2.3 เจตคติมีองค์ประกอบเดียว แนวคิดนี้จะระบุว่า เจตคติ มีองค์ประกอบเดียว คือ อารมณ์ความรู้สึกในทางชอบหรือไม่ชอบที่บุคคลมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด นักจิตวิทยา ที่สนับสนุนแนวคิดนี้ ได้แก่ Bem (1970) Fishbein และ Ajzen (1975) Insko (1976)

Katz (อ้างถึงใน Loudon และ Della Bitta, 1993: 425) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของเจตคติที่สำคัญ 4 ประการ ดังนี้

1. หน้าที่ในการปรับตัว (Adjustment Function) เจตคติช่วยให้เราปรับตัว เข้าหาสิ่งที่ทำให้ได้รับความพึงพอใจหรือได้รางวัลขณะเดียวกันก็หลีกเลี่ยงต่อสิ่งที่ไม่ปรารถนา ไม่ พึงพอใจหรือให้โทษ นั่นคือยึดแนวทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองมากที่สุด และหลีกเลี่ยงสิ่งที่เป็น โทษให้น้อยที่สุด ซึ่งช่วยในการปรับตัวของแต่ละบุคคลให้เข้ากับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อให้ บุคคลเหล่านั้นเกิดความพอใจ คือ เมื่อเราเคยมีประสบการณ์ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งมาก่อน และเราได้ประสบ กับสิ่งนั้นอีก เราจะพัฒนาการตอบสนองของเราในทิศทางที่เราต้องการ

2. หน้าที่ในการป้องกันตน (Ego-defensive function) เจตคติช่วยปกป้อง ภาพลักษณ์แห่งตน (Ego or Self Image) ต่อความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ และแสดงออกมาเป็น กลไกที่ป้องกันตนเอง ใช้ในการปกป้องตัวเองโดยการสร้างความนิยมนับถือตนเอง หลีกเลี่ยงจากสิ่ง ที่ไม่พอใจ หรือสร้างเจตคติขึ้นมาเพื่อรักษาหน้า

3. หน้าที่ในการแสดงออกของค่านิยม (Value Expressive Function) ในขณะที่ เจตคติที่ปกป้องตนเอง ได้สร้างขึ้นเพื่อปกป้องภาพลักษณ์ของตนเอง หรือเพื่อปิดบังเจตคติที่แท้จริง ไม่ให้ปรากฏ แต่เจตคติที่ทำหน้าที่แสดงออกถึงค่านิยมจะพยายามแสดงลักษณะที่แท้จริงของตนเอง ทำหน้าที่ให้บุคคลแสดงค่านิยมของตนเอง เป็นการแสดงออกทางเจตคติที่จะสร้างความพอใจให้กับ บุคคลที่แสดงเจตคตินั้นออกมา เพราะเป็นการแสดงค่านิยมพื้นฐานที่แต่ละบุคคลพอใจ

4. หน้าที่ในการแสดงออกถึงความรู้ (Knowledge Function) มนุษย์ต้องการ เกี่ยวข้องกับวัตถุต่าง ๆ รอบข้าง ดังนั้น จึงต้องแสวงหาความมั่นคง ความหมาย ความเข้าใจเกี่ยวกับ สิ่งเหล่านั้นเจตคติจะเป็นสิ่งที่ใช้ประเมิน และทำความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม และเป็นมาตรฐาน เพื่อเปรียบเทียบ หรือเป็นขอบเขตแนวทางสำหรับอ้างอิงเพื่อหาทางเข้าใจ ให้สามารถเข้าใจโลกและ

สิ่งแวดล้อมได้ง่าย ๆ ขึ้น เพราะคนเราได้รับรู้แล้วครั้งหนึ่งก็จะเก็บประสบการณ์เหล่านั้น ไว้เป็นส่วน ๆ เมื่อเจอสิ่งใหม่จะนำประสบการณ์ที่มีอยู่เดิมมาเป็นกรอบอ้างอิงว่าสิ่งใดควรรับรู้ สิ่งใดควรหลีกเลี่ยง ซึ่งเจตคติช่วยให้คนเราเข้าใจสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัวเรา โดยเราสามารถตีความ หรือประเมินค่า สิ่งที่อยู่รอบตัวเราได้

จากแนวคิดสรุปได้ว่าเจตคติเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรง ในครอบครัว พ.ศ. 2550 ของพนักงานสอบสวน หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึก และข้อเสนอแนะ ของพนักงานสอบสวนด้านสาระสำคัญของกฎหมาย ด้านปัญหาและอุปสรรคในการใช้กฎหมาย และ ด้านแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค ผู้วิจัยใช้วิธีในการวัดเจตคติของพนักงานสอบสวน โดยใช้ Likert scale ในการแบ่งระดับความคิดเห็น

ส่วนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วีรพล ใหญ่อรุณ (2542) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความรุนแรงในครอบครัวตำรวจ ศึกษาเฉพาะกรณีนายตำรวจชั้นประทวนที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานีตำรวจนครบาล การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการณ์ความรุนแรงในครอบครัวของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภูมิหลัง ปัจจัยจิตวิทยาสังคมกับความรุนแรงในครอบครัว และ ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการทำนายความรุนแรงในครอบครัวของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษา คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนทั้งชายหญิง ที่ปฏิบัติหน้าที่บนสถานีตำรวจนครบาล จำนวน 300 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นหลายขั้นตอนซึ่งเป็นไปตาม กระบวนการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เครื่องมือใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดอ่าน เองตอบเอง สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานในการวิจัย ได้แก่ ค่าไคร้สแควร์ ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุแบบขั้นตอน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรุนแรงในครอบครัวตำรวจนั้นมีหลายประการด้วยกัน โดยพบว่าปัจจัยสำคัญ ประการหนึ่งที่ทำให้เกิดความรุนแรงในครอบครัวของตำรวจชั้นประทวน ได้แก่ อายุ ซึ่งมีความสัมพันธ์ กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทิศทางลบกับความรุนแรงในครอบครัวตำรวจ ส่วนปัจจัยที่เหลือได้ ศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในทิศทางบวกได้แก่ การเคยมีส่วนร่วมใน ฐานะผู้กระทำและถูกระทำในเหตุการณ์ความรุนแรง ในอดีต การเคยพบเหตุการณ์ความรุนแรงใน อดีต การยอมรับการใช้ความรุนแรงของบุคคลนัยสำคัญ ความโดดเดี่ยวทางสังคม และความเครียด ซึ่งในการศึกษากครั้งนี้ได้นำเอาตัวแปรที่พบมีความสัมพันธ์ข้างต้น มาทำการวิเคราะห์เพิ่มเติมเพื่อให้ ทราบว่ามีปัจจัยตัวใดบ้าง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลในการทำนายความรุนแรงในครอบครัว ผลการวิเคราะห์

พบว่า การเคยมีส่วนร่วมหรือเคยมีประสบการณ์ความรุนแรงในอดีตของข้าราชการตำรวจกลุ่มตัวอย่างนี้เคยได้รับในวัยเด็ก การสังเกตหรือพบเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในวัยเด็ก รวมทั้งเคยพบเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงแบบต่าง ๆ การยอมรับการใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหาครอบครัว และความโดดเดี่ยวทางสังคม ทั้งสี่ปัจจัยสุดท้ายนี้เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลในการทำนายความรุนแรงในครอบครัว โดยเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหาครอบครัวคู่สามีภรรยาเมื่อมีคู่ครองในเวลาต่อมา ทั้งนี้เกิดจากการเลียนแบบพฤติกรรมความรุนแรงของพ่อแม่ หรือบุคคลสำคัญ

บุศรินทร์ คล่องพยาบาล (2542) ได้ศึกษาเรื่องความรุนแรงในครอบครัว: ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการถูกทำร้ายของภรรยาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลให้เกิดความรุนแรง ได้แก่ อายุ การศึกษา การใช้เครื่องมือที่มีแอลกอฮอล์ การเล่นเกมพนัน และพบว่าภรรยาถูกทำร้ายจิตใจมากกว่าทางร่างกายมีปัจจัยพื้นฐานมาจาก อายุ ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพใช้แรงงาน รายได้ปานกลาง การใช้เครื่องมือแอลกอฮอล์ เล่นการพนัน การเผชิญกับปัญหา วิธีจัดการกับอารมณ์ ทำร้ายด้วยส่วนต่างๆ ของร่างกายมากกว่าอาวุธ

ศรีล่ายอง สังข์ศิริ (2545) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงต่อสตรีในครอบครัว ในชุมชนแออัด เขตเทศบาลนครขอนแก่น: กรณีศึกษา ชุมชนเทพารักษ์ การศึกษาค้นคว้าเป็นการวิจัยเชิงพรรณนาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความรุนแรงต่อสตรีในครอบครัว ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ เพศ และเศรษฐกิจ และหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรีในครอบครัวด้วยการประยุกต์เทคนิคกระบวนการวางแผนแบบมีส่วนร่วม (AIC) ในกลุ่มแกนนำโดยนำปัจจัยที่มีระดับความสัมพันธ์สูงสุดกับความรุนแรงต่อสตรีในครอบครัวทั้ง 4 ด้านมาเป็นโจทย์ โดยมีการเก็บข้อมูลด้วยวิธีเชิงปริมาณและคุณภาพ ได้แก่ การใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์เจาะลึกร่วมกับการสังเกตจำนวน 6 ราย วิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงพรรณนา ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างถูกกระทำรุนแรงจากสามี โดยมีการกระทำรุนแรงด้านจิตใจมากที่สุดร้อยละ 81.2 รองลงมาคือ ด้านเศรษฐกิจ ร้อยละ 60.4 ด้านร่างกาย ร้อยละ 47.9 และทางเพศ ร้อยละ 25 และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรุนแรงต่อสตรีในครอบครัวทางด้านจิตใจ ได้แก่ การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของสามี ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรุนแรงต่อสตรีในครอบครัวทางด้านเศรษฐกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ อายุของกลุ่มตัวอย่าง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรุนแรงต่อสตรีในครอบครัวทางด้านร่างกาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ จำนวนบุตร และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรุนแรงต่อสตรีในครอบครัวทางเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ อายุของกลุ่มตัวอย่าง ระยะเวลาที่อยู่ด้วยกันกับสามี และการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของสามี

โชติมา อภิวัฒน์ชัชวาล (2546) ได้ศึกษาทัศนคติของภรรยาต่อสาเหตุการประทุษร้าย กรณีศึกษาผู้รับบริการหญิง โรงพยาบาลฟิงโคน จังหวัดสกลนคร เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยศึกษาหญิงที่มารับบริการในโรงพยาบาลฟิงโคน จังหวัดสกลนคร ที่เคยมีประวัติถูกสามีประทุษร้ายร่างกายและทำร้ายจิตใจ จนได้รับบาดเจ็บและเข้ารักษาในโรงพยาบาล จำนวน 5 ราย มีตั้งแต่กระบวนการเก็บข้อมูล การสังเกต และการสัมภาษณ์ พบว่าสาเหตุที่สามีทำร้ายภรรยาที่สำคัญคือ สามีดื่มสุราหรือเมาสุรา รวมทั้งสามีนอกใจภรรยาและพบครอบครัวของสามีชอบใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา นอกจากนี้ยังพบปัจจัยร่วมที่เป็นสาเหตุของการประทุษร้ายคือ สามีและภรรยาเล่นการพนันลักษณะในครอบครัวเดียวและอายุที่แตกต่างกันมากทำให้เกิดความขัดแย้งได้ง่าย

นันทพันธ์ ชินล้ำประเสริฐ (2546) ได้ศึกษาการพัฒนาระบบฐานข้อมูลและสังเคราะห์งานวิจัยด้านความรุนแรงในสังคมไทย พบว่า ผลงานวิจัยด้านความรุนแรงต่อผู้หญิงในชีวิตคู่/ครอบครัว พบว่าการศึกษามูลเหตุเชิงใจในการใช้ความรุนแรงของผู้หญิงต่อผู้ชาย เป็นการแก้ปัญหาหรือการสู้กลับเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาความรุนแรงในชีวิตคู่ เป็นประโยชน์ในแง่ของการชี้ให้เห็นบริบทของ การเผชิญกับความรุนแรงที่สามีกระทำต่อภรรยาเป็นเวลานาน เรื้อรัง ตลอดจนภรรยาอยู่ในสภาพทาง การศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจที่ต่ำกว่าสามี จึงต้องอยู่ในสภาพพึ่งพา ปัจจัยเหล่านี้ทำให้ผู้หญิงถูกควบคุมและใช้ความรุนแรงจากฝ่ายชายมาก ส่วนรูปแบบในการแก้ปัญหของผู้ที่ได้รับการความรุนแรง ได้แก่ การสู้กลับ การขอความช่วยเหลือจากคนอื่น การหนีปัญหา พึ่งพากฎหมายและสุดท้ายการฆ่าสามี จากรูปแบบการแก้ปัญหานี้พบว่า เชื่อความรุนแรงไม่เชื่อถือระบบของกฎหมาย เพราะแจ้งความแล้ว ไม่ได้รับการช่วยเหลือจากตำรวจ

เรืองวิ เกตุผล (2546) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องต่อการแก้ไขความรุนแรง ในครอบครัวระหว่างสามีและภรรยา ในจังหวัดนครราชสีมา ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับความรุนแรงที่อยู่ในกลุ่มของบุคคล 3กลุ่มด้วยกัน ได้แก่ กลุ่มที่เป็นผู้กระทำ ผู้ถูกกระทำ และผู้ที่เคยช่วยเหลือเมื่อเกิดความรุนแรงในครอบครัวต่อการแก้ไขความรุนแรงในครอบครัว เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้แบบสอบถาม โดยศึกษาจากกลุ่ม ประชากรที่จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 579 คน การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยในเชิงสำรวจ (Survey research) สถิติที่ใช้ในการวิจัยเชิงพรรณนา จากผลการศึกษาพบว่าประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 73.40 เห็นด้วยกับการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวในระดับสูง โดยพบว่าระดับการศึกษาและการอาศัยในเขตเมือง มีความสัมพันธ์การแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเพศ สถานภาพสมรส ประสบการณ์การเข้าอบรมและการเคยช่วยเหลือเมื่อเกิดความรุนแรง ไม่มีความสัมพันธ์การแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว จาก การศึกษายังพบว่าผู้ถูกกระทำและผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวระดับเล็กน้อยและปานกลางมี

ความเห็นด้วยกับการแก้ไขความรุนแรงในครอบครัวมากกว่ากลุ่มที่เคยถูกระงับและผู้กระทำในระดับรุนแรง

ลักขณารัตนา จรรย์ยานนท์ (2549) ศึกษาการใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวในชุมชนแออัด เขตกรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ ศึกษาจากผู้นำชุมชนของชุมชนแออัดในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 12 โซน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัจจัยที่เอื้อต่อการนำการใช้ชุมชนเป็นฐานไปใช้ในการแก้ไขปัญหความรุนแรงในครอบครัวของชุมชน ได้แก่ ตำแหน่งผู้นำชุมชนนอกจากนี้ ความตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการปัญหาด้วยตนเองก็มีส่วนสำคัญในการที่จะแก้ปัญหาได้ 2) ความรู้ของผู้นำชุมชนไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระงับด้วยความรุนแรงในครอบครัว

พิเชษฐ์ สิทธิวิรัตน์ (2550) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาจากกระบวนการยุติธรรมเพื่อคุ้มครองผู้หญิงและเด็กจากการถูกระงับด้วยความรุนแรงในครอบครัว ผลการวิจัยพบว่า การบังคับใช้ยังไม่เป็นรูปธรรม และยังมีการมองว่า เรื่องเหล่านี้ถือเป็นเรื่องภายในครอบครัว ที่ไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยว ดังนั้น จึงจะต้องมีการปรับทัศนคติในเรื่องดังกล่าว โดยเห็นว่ากระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวมไปถึงการจัดตั้งกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ควรประสานความร่วมมือของทุกฝ่ายในสังคม เพื่อให้การดำเนินการในเรื่องดังกล่าวเป็นรูปธรรม สร้างความเสมอภาคและเท่าเทียม และทำให้สังคมไทยปราศจากการใช้ความรุนแรงต่อเด็กและสตรี

พจน์ เพชรสูงเนิน (2550) ได้ศึกษาปัญหความรู้ความเข้าใจต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระงับด้วยความรุนแรงในครอบครัว ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ความเข้าใจของประชาชนในภาพรวมจัดอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ข้อเสนอแนะของประชาชนโดยส่วนใหญ่ คือ ต้องการการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ให้สามารถจัดการกับปัญหความรุนแรงในครอบครัว และการก้ำกัมนุ้ยได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ช่องทางการดำเนินการ กระบวนการส่งต่อ การมอบหมายให้เฝ้าระวังปัญหาในชุมชน การส่งเสริมให้เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับความผิดตามกฎหมายเพื่อป้องปรามผู้มีความเสี่ยงต่อการกระทำความผิด

บุญจันทร์ ประทุมชัย (2551) ได้ศึกษาเรื่องความเข้าใจและเจตคติต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระงับด้วยความรุนแรงในครอบครัว ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนส่วนใหญ่มีระดับความเข้าใจในตัวกฎหมายน้อย อีกทั้งเรื่องดังกล่าวเป็นปัญหภายในครอบครัวที่เห็นว่าสามารถจัดการเองได้ จึงไม่ต้องพึ่งข้อกฎหมายเท่าใดนัก หากไม่มีความรุนแรง 2) ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าการแก้ปัญหานี้ควรเริ่มต้นที่สถาบันครอบครัว เพราะเป็นสถาบันแรก ที่มีความใกล้ชิด และมีผลต่อสภาพจิตใจ เป็นอย่างมาก 3) การทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม

ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาที่ต่างกัน จะมีความเข้าใจและทัศนคติต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) เจตคติของผู้ตอบแบบสอบถามไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว

อัจฉรา สกุนตนิยม (2551) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการทำร้ายคู่สมรส เน้นการศึกษาเชิงบรรยายเพื่อศึกษาอัตราความชุกของการทำร้ายคู่สมรส ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กัน การทำร้ายคู่สมรส พบว่าอัตราความชุกของการทำร้ายคู่สมรสเท่ากับร้อยละ 21.3 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการทำร้ายคู่สมรส ได้แก่ ระดับการศึกษาของสามี รายได้ของครอบครัว ความขัดแย้งระหว่างคู่สมรส และการดื่มแอลกอฮอล์ของสามี ส่วนความเครียดของสามีไม่มีความสัมพันธ์

กมลพร แพทย์ชีพ (2552) ได้ศึกษาเรื่องความรุนแรงในคู่ครองและผลกระทบต่อปัญหาด้านจิตใจในกลุ่มอาการความวิตกกังวล ความซึมเศร้าและความก้าวร้าว กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี จำนวน 154 คู่ พบว่า การกระทำรุนแรงต่อคู่ครอง โดยมีสามีร้อยละ 68.83 ยอมรับว่ากระทำรุนแรงต่อภรรยาและภรรยาร้อยละ 74.67 ยอมรับว่ากระทำรุนแรงต่อสามี การกระทำรุนแรงทางด้านจิตใจมากที่สุด รองลงมาคือ การกระทำความรุนแรงด้านร่างกายและจิตใจ ส่วนการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศ อายุ และระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

บุญเสริม หุตะแพทย์ และคณะ (2552) ได้ศึกษาเรื่องทัศนคติและบทบาทของทิสสหวิชาชีพต่อการแก้ไขปัญหาคความรุนแรงในครอบครัว ผลการศึกษาพบว่า ทิสสหวิชาชีพ มีบทบาทหลักในการแนะนำหน่วยงานให้ความช่วยเหลือ การให้คำปรึกษาผู้ถูกระทำ รับฟังปัญหา แนะนำแนวทางการแก้ไขปัญหาคความรุนแรงในครอบครัว การประสานงานส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ส่วนบทบาทของทิสสหวิชาชีพในการแก้ไขปัญหาคความรุนแรงในครอบครัว มีความเหมาะสมดีแล้ว แต่ยังต้องการให้ปรับปรุงการทำงาน โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง บูรณาการการทำงานเพื่อความคล่องตัว แก้ไขปัญหาและการป้องกันการถูกระทำซ้ำ และควรมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์รณรงค์ยุดิความรุนแรงในครอบครัวอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะให้ทิสสหวิชาชีพทำงานเชิงป้องกัน ควรผสมผสานลักษณะการทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ควรมีโครงสร้างการทำงานที่ชัดเจน กำหนดบทบาทว่าใครทำอะไรบ้าง ควรกำหนดยุทธศาสตร์การทำงานระดับจังหวัดให้ชัดเจน ควรเพิ่มแรงจูงใจในการทำงาน ควรเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และควรให้ความสำคัญกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ด้วยการเผยแพร่ให้รับรู้มากขึ้น ควรเน้นให้สื่อมีบทบาทในการสร้างความตระหนักในปัญหาคความรุนแรงในครอบครัว ควรมีการขยายเครือข่ายสู่ชุมชนท้องถิ่น

ให้ช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหามันเบื้องต้น และควรใช้ภูมิปัญญาส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา

บุศรินทร์ คล่องพยาบาล (2552) ได้ศึกษาเรื่องความรุนแรงในครอบครัว ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการถูกทำร้ายของภรรยาในเขต อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว เป็นการศึกษาเชิงสำรวจภาคตัดขวาง เพื่อศึกษาสัดส่วนลักษณะการถูกทำร้ายและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการถูกทำร้ายของภรรยาจากสามีทั้งทางด้านจิตใจ ร่างกาย เพศและเศรษฐกิจ พบว่า ภรรยาถูกทำร้ายทางด้านจิตใจร้อยละ 85.5 ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการถูกทำร้ายของภรรยา ได้แก่ ระดับการศึกษา สัมพันธภาพระหว่างการสื่อสาร การใช้เครื่องมือที่มีแอลกอฮอล์ การเล่นการพนัน การสนับสนุนทางสังคม และพฤติกรรม การเผชิญปัญหาของสามีและภรรยา และยังได้เสนอ แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหามันความรุนแรงในครอบครัวไว้ 6 ประการ ดังนี้ 1) การพัฒนาทักษะการสื่อสารระหว่างสามี-ภรรยา 2) จัดทำโครงการเพื่อลด ละ เลิก การดื่มสุราและเล่นการพนัน 3) การเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างสามี-ภรรยา 4) วิธีการเผชิญปัญหาที่ถูกต้อง 5) การเสริมสร้างเครือข่ายการสนับสนุนทางสังคมในชุมชน และ 6) จัดตั้งองค์กรในชุมชนเพื่อให้คำปรึกษาแก่คู่สามี-ภรรยา ที่มีความขัดแย้งกัน

อดุลย์ ณรงค์ศักดิ์ (2553) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ซึ่งศึกษาปัจจัยสำเร็จที่นำพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ไปใช้ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยสำเร็จด้านเจตคติ นั้น พนักงานสอบสวนจะต้องปรับแนวคิดด้านเจตคติ ไปกับการอบรมให้ความรู้เพื่อให้มีเจตคติที่ดีในการทำงานเนื่องจากพนักงานสอบสวนมีเจตคติด้านลบในระดับมากกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 พนักงานสอบสวนขาดแนวทางในการปฏิบัติงาน และมองเป็นเรื่องเสียเวลา เสียประโยชน์

วิษณุ พงศ์พันธุ์อนุสร (2556) ได้ศึกษาเรื่องวิกฤตการณ์แก้ไขปัญหามันความรุนแรงในครอบครัวด้วยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 และเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยแบบสอบถามในการเก็บข้อมูล โดยเก็บข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกี่ยวข้องในการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ได้แก่ พนักงานสอบสวน จำนวน 30 คน ผู้กำกับการสถานีตำรวจ จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 1 คน และผู้บริหารระดับสูงจำนวน 1 คน จำนวนทั้งสิ้น 33 คน ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.

2550 พบว่า ขั้นตอนวิธีการการสอบสวนปากคำผู้เสียหายไม่มีความชัดเจน เนื่องจากการสอบปากคำผู้เสียหายจะต้องประกอบด้วยหน่วยงานภายนอกหลายหน่วยงาน และต้องใช้ระยะเวลานานกว่าจะเสร็จสิ้นกระบวนการ นอกจากนี้ พนักงานสอบสวนไม่มีความรู้ความเข้าใจ และมีเจตคติในด้านลบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว ส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่และการบังคับใช้กฎหมายฉบับดังกล่าวไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร รวมทั้งนโยบายในการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ ผู้บริหารระดับสูงหรือผู้บังคับบัญชาไม่ได้ให้ความสำคัญหรือรณรงค์ให้ผู้ได้บังคับบัญชาทราบหรือตระหนักในนโยบายในการบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติอย่างจริงจัง และงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้มีจำนวนไม่เพียงพอ 2) อายุ และประสิทธิภาพการทำงานของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นวิกฤตการณ์แก้ไขปัญหาคาความรุนแรงในครอบครัวด้วยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง ในครอบครัว พ.ศ.2550 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยควรจัดอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อสร้างความเข้าใจถึงเจตนารมณ์ และกระบวนการ ของพระราชบัญญัติฉบับ รวมทั้งรัฐบาลหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติควรจัดสรรงบประมาณ เพื่อนำมาสนับสนุนในการจัดฝึกอบรมในการเพิ่มพูนความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัญหาบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ของผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มของพนักงานสอบสวน ของกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 ในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนดังนี้

- 3.1 รูปแบบการวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การประเมินคุณภาพเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 ข้อพิจารณาด้านจริยธรรม

3.1 รูปแบบการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาปัญหาบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ของผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มของพนักงานสอบสวน ของกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 ในกรุงเทพมหานคร

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเฉพาะกรณีพนักงานสอบสวนของกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 ในกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งหมด 221 คน ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนพนักงานสอบสวนในกองบังคับการตำรวจนครบาล 1

สถานีตำรวจ	จำนวนพนักงานสอบสวน (คน)
สน.คูสิต	9
สน.พญาไท	48
สน.มักกะสัน	18
สน.ห้วยขวาง	29
สน.ดินแดง	32
สน.นางเลิ้ง	25
สน.ชนะสงคราม	31
สน.สามเสน	23
สน.บางโพ	6
รวม	221

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการค้นคว้าและทบทวนวรรณกรรม ทฤษฎี และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีแบบสอบถามทั้งหมด 1 ชุด เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจรายการ และชนิดมาตรวัดประมาณค่า ประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิดและปลายเปิด มีจำนวน 5 ข้อ โดยตัวแปรประกอบไปด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ประสบการณ์ทำงาน การเข้ารับการอบรมความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ไม่มีการให้คะแนนในแบบสอบถามส่วนนี้

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้ของพนักงานสอบสวน เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด โดยเลือกคำตอบจาก 3 ตัวเลือก ได้แก่ ใช่ ไม่ใช่ ไม่ทราบ มีข้อคำถาม จำนวน 10 ข้อ ซึ่งมีการให้คะแนน ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ทราบให้ 0 คะแนน มีคะแนนสูงสุด 10 คะแนน และคะแนนต่ำสุด 0 คะแนน นำคะแนนที่ได้มาจัดระดับความรู้ของพนักงานสอบสวน โดยใช้วิธีอิงเกณฑ์ของบลูม (Bloom, 1986) แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

คะแนนระหว่าง 0-5 (น้อยกว่าร้อยละ 60) หมายถึง มีความรู้ระดับต่ำ

คะแนนระหว่าง 6-7 (ร้อยละ 60-79) หมายถึง มีความรู้ระดับปานกลาง

คะแนนระหว่าง 8-10 (ร้อยละ 80-100) หมายถึง มีความรู้ระดับสูง

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับเจตคติต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวพ.ศ. 2550 ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด โดยใช้ Likert scale เลือกคำตอบจาก 5 ตัวเลือก ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง มีข้อคำถาม จำนวน 10 ข้อ สำหรับการให้คะแนน ถ้าข้อความมีลักษณะเป็นบวก (ข้อ3-10) ให้คะแนน ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 5 คะแนน

เห็นด้วย ให้ 4 คะแนน

ไม่แน่ใจ ให้ 3 คะแนน

ไม่เห็นด้วย ให้ 2 คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 1 คะแนน

แต่ถ้าข้อความใดมีลักษณะเป็นลบ (ข้อ1-2) จะให้คะแนนกลับกันดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 1 คะแนน

เห็นด้วย ให้ 2 คะแนน

ไม่แน่ใจ ให้ 3 คะแนน

ไม่เห็นด้วย ให้ 4 คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 5 คะแนน

จากการพิจารณาระดับเจตคติต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวพ.ศ. 2550 ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้มาจัดระดับเจตคติ โดยใช้วิธีอิงเกณฑ์ของบลูม (Bloom, 1986) แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

คะแนนระหว่าง 40-50 (ตั้งแต่ร้อยละ 80ขึ้นไป) หมายถึง เห็นด้วย

คะแนนระหว่าง 31-39 (ร้อยละ 61-79) หมายถึง ไม่แน่ใจ

คะแนนน้อยกว่า 30 (น้อยกว่าร้อยละ 60) หมายถึง ไม่เห็นด้วย

ส่วนที่ 4 ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ของผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มของพนักงานสอบสวน แบบสอบถามเป็นชนิดปลายปิด วัดระดับของปัญหาโดยตัวเลข ตั้งแต่ 1 ถึง 5 จำนวน 21 ข้อ

มีปัญหามากที่สุด ให้ 5 คะแนน

มีปัญหาปานกลาง ให้ 4 คะแนน

มีปัญหาเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน

มีปัญหาน้อย ให้ 2 คะแนน

มีปัญหาน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

จากการพิจารณาระดับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 นำคะแนนที่ได้มาจัดระดับปัญหา โดยใช้วิธีอิงเกณฑ์ของบลูม (Bloom, 1986) แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

คะแนนระหว่าง 80-105 (ตั้งแต่ร้อยละ 80ขึ้นไป) หมายถึง มีปัญหามาก

คะแนนระหว่าง 60-79 (ร้อยละ 60-79) หมายถึง มีปัญหาปานกลาง

คะแนนระหว่าง 0-59 (น้อยกว่าร้อยละ 60) หมายถึง มีปัญหาน้อย

ส่วนต่อมาเป็นคำถามปลายเปิดจำนวน 1 ข้อ เกี่ยวกับปัญหาที่พบขณะปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ แบบสอบถามเป็นชนิดปลายเปิด

3.4 การประเมินคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนดังนี้

1. ทำการวิเคราะห์จุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ตรงกับจุดมุ่งหมาย
2. กำหนดลักษณะข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย ชนิดตรวจรายการ ชนิดมาตราประมาณค่า และชนิดปลายเปิด เพื่อกำหนดระดับการวัดและกำหนดเครื่องมือวัดให้ตรงจุดมุ่งหมาย
3. พิจารณาเครื่องมือ หรือเทคนิคในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. วางแผนในการสร้างเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยศึกษาตัวอย่างเครื่องมือที่คล้ายกันเพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา เสนอแนะและแก้ไขให้ตรงจุดมุ่งหมายของการวิจัย
5. จัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับจริงแล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นให้คณาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน (ดังรายละเอียดในภาคผนวก ก) ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษา เมื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนของเนื้อหา และความชัดเจนของภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามนี้แล้ว จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมตามคำแนะนำก่อนนำไปทดสอบ

2. ทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไข ไปใช้ทดสอบ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา โดยผู้วิจัยได้เลือกสถานี่ตำรวจลาดพร้าว จำนวน 30 คน โดยวิธีการหาสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบาคได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแต่ละส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 เท่ากับ 0.84

ส่วนที่ 3 เจตคติต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 เท่ากับ 0.82

ส่วนที่ 4 ปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง ในครอบครัว พ.ศ.2550 เท่ากับ 0.89

จากผลการทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) พบว่า แบบสอบถามแต่ละส่วนมีค่าความเชื่อมั่นมากกว่า 0.800 จึงนำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้ไปปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้ายและทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการใช้แบบสอบถาม ซึ่งจะมีการทดสอบแบบสอบถามก่อนนำมาใช้ เพื่อให้แน่ใจว่าคำถาม สามารถครอบคลุมสาระตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือ พนักงานสอบสวนที่ได้จากการสุ่มตัวอย่าง เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1-30 มิถุนายน 2556

ขั้นตอนและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ทำหนังสือเพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย
2. ติดต่อกับผู้กำกับของกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 เพื่อขอรับความอนุเคราะห์ในการเข้าเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถาม
3. ก่อนการเข้าเก็บข้อมูลทุกครั้ง ผู้วิจัยจะทำการแนะนำตัว สถาบันการศึกษาและวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้
4. ในการเก็บข้อมูลจะไม่รบกวนเวลาในการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน จะรองานว่าพนักงานสอบสวนจะว่างจึงจะขอเก็บข้อมูลหรือมารับแบบสอบถามคืนในภายหลัง
5. นำแบบสอบถาม มาตรวจสอบความครบถ้วน สมบูรณ์ เพื่อเตรียมข้อมูลนำไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

1. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการอธิบายคุณลักษณะทั่วไป ความรู้ เจตคติ และปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ของพนักงานสอบสวน

2. สถิติทดสอบ

2.1 เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทั่วไปในส่วนของผู้เสียหาย สถานภาพ สมรสการเข้ารับการอบรมความรู้ของพนักงานสอบสวนกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ผู้วิจัยใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-square Test) ในการทดสอบสมมติฐาน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.05

2.2 เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทั่วไปในส่วนของผู้เสียหาย ประสบการณ์การทำงาน ความรู้และเจตคติของพนักงานสอบสวนกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ผู้วิจัยใช้สถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's correlation) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.05

สำหรับการแปลความหมายค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's correlation) เป็นได้ทั้งทางบวก หรือลบ ซึ่งหมายถึงการมีความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกัน หรือมีความสัมพันธ์ผกผันกัน โดยมีค่าจาก -1 ถึง 1 มีเกณฑ์วัดระดับความสัมพันธ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2538: 100)

ค่าสหสัมพันธ์ 0.00	หมายถึง	ไม่มีความสัมพันธ์
ค่าสหสัมพันธ์ $\pm 0.01-0.30$	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ
ค่าสหสัมพันธ์ $\pm 0.31-0.70$	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
ค่าสหสัมพันธ์ $\pm 0.71-0.99$	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
ค่าสหสัมพันธ์ ± 1	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก

3.7 ข้อพิจารณาด้านจริยธรรม

การวิจัยการวิเคราะห์ปัญหาและวิธีการที่เหมาะสมการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ของผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มของพนักงานสอบสวน มุ่งเก็บข้อมูลจากพนักงานสอบสวน ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งต้องขออนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยในการศึกษาวิจัยและเก็บข้อมูล วิธีเก็บข้อมูลจะใช้แบบสอบถาม ซึ่งจะไม่มีการระบุชื่อผู้ให้ข้อมูลและ

สถานที่ทำงาน การวิเคราะห์ข้อมูลจะตอบคำถามการวิจัยในภาพรวม ซึ่งจะไม่มีผลกระทบต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยโครงการวิจัยได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เลขที่ MUPH 2013-091 (ดังรายละเอียดในภาคผนวก ข) ผลการวิจัยนี้จะช่วยทำให้ทราบถึงปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ของพนักงานสอบสวนและหาแนวทางในการแก้ไข เพื่อให้สามารถบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ของผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มพนักงานสอบสวน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม จำนวน 221 ชุด แบบสอบถามเป็นชนิดตรวจรายการ (Check List) และชนิดมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง ในครอบครัว พ.ศ.2550

ส่วนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

ส่วนที่ 4 เจตคติต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

ส่วนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทั่วไปของพนักงานสอบสวนกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

ส่วนที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติของพนักงานสอบสวนกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ทำการแจกแบบสอบถามกับพนักงานสอบสวน จำนวน 221 คน วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการศึกษามีรายละเอียดต่อไปนี้

เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 92.30 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 7.70

อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุน้อย 32 ปี อายุสูงสุด 54 ปี อายุต่ำสุด 22 ปี กลุ่มอายุน้อยกว่า 30 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.37 รองลงมา คือกลุ่มอายุระหว่าง 30-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.47

สถานภาพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม 2 ใน 3 มีสถานภาพสมรสเป็นโสดคิดเป็นร้อยละ 61.08 รองลงมา คือ สมรส คิดเป็นร้อยละ 35.74 และหม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่ คิดเป็นร้อยละ 3.18

ประสบการณ์ทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า หรือเท่ากับ 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 57.91 รองลงมา คือ ระหว่าง 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.93 มีประสบการณ์โดยเฉลี่ย 8 ปี มีประสบการณ์การทำงานมากที่สุด 17 ปี มีประสบการณ์การทำงานน้อยสุด 1 ปี

การเข้ารับการอบรมความรู้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม 2 ใน 3 ไม่ได้รับการเข้ารับการอบรมความรู้ คิดเป็นร้อยละ 62.45 และเข้ารับการเข้ารับการอบรมความรู้ คิดเป็นร้อยละ 37.55 รายละเอียดดังตารางที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม (n=221)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	204	92.30
หญิง	17	7.70
รวม	221	100.00
อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	129	58.37
30-35 ปี	32	14.47
36-40 ปี	27	12.21
41-45 ปี	23	10.43
46-50 ปี	5	2.26
มากกว่า 50 ปี	5	2.26
รวม	221	100.00
$\bar{X} = 32.00$ S.D. = 7.81	Min = 22	Max = 54
สถานภาพ		
โสด	135	61.08
สมรส	79	35.74
หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่	7	3.18
รวม	221	100.00

ตารางที่ 4.1 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม (n=221) (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์ทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	128	57.91
6 -10 ปี	75	33.93
11-15 ปี	13	5.88
มากกว่า 15 ปี	5	2.28
รวม	221	100.00
$\bar{X} = 8$ S.D. = 8.94	Min = 1	Max = 17
การเข้ารับการอบรมความรู้		
อบรม	83	37.55
ไม่ได้อบรม	138	62.45
รวม	221	100.00

ส่วนที่ 2 ปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550

ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ในภาพรวม ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มีปัญหา ร้อยละ 84.16 รองลงมาอยู่ในเกณฑ์มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 14.04 รายละเอียดดังตารางที่ 4.2 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 จำนวนและค่าร้อยละของพนักงานสอบสวนจำแนกตามระดับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ในภาพรวม

ระดับปัญหาของพนักงานสอบสวน	ช่วงคะแนน	จำนวน	ร้อยละ
มาก (ตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป)	80-105	186	84.16
ปานกลาง (ร้อยละ 60-79)	60-70	31	14.04
น้อย (ต่ำกว่าร้อยละ 60)	0-59	4	1.80
รวม		221	100.0

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 เป็นรายด้าน พบว่า บทบาทหน้าที่ของพนักงานสอบสวนด้านการสอบสวนและการปฏิบัติต่อสำนวนการสอบสวนและการสั่งฟ้องมีปัญหามากที่สุด ร้อยละ 72.85 และ 19.45 ตามลำดับ ด้านการประนีประนอมยอมความ ด้านมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ การปฏิบัติต่อสำนวนการสอบสวนและการสั่งฟ้อง พบว่ามีปัญหา ร้อยละ 70.58, 62.44 ตามลำดับ และด้านการรับคำร้องทุกข์มีปัญหาน้อย ร้อยละ 64.25 รายละเอียดดังตารางที่ 4.3 ดังนี้

ตารางที่ 4.3 จำนวนและค่าร้อยละของระดับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ของพนักงานสอบสวน จำแนกตามรายด้าน (n=221)

วิธีการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. การสอบสวน	161 (72.85)	41 (18.55)	19 (8.6)	0 (00.00)	0 (0.00)
2. การประนีประนอมยอมความ	21 (9.50)	156 (70.58)	44 (19.92)	0 (0.00)	0 (0.00)
3. การปฏิบัติต่อสำนวนการสอบสวนและการสั่งฟ้อง	43 (19.45)	121 (54.75)	57 (25.8)	0 (00.00)	0 (0.00)
4. มาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์	0 (0.00)	138 (62.44)	83 (37.56)	0 (0.00)	0 (0.00)
5. การรับคำร้องทุกข์	0 (0.00)	7 (3.17)	62 (28.05)	142 (64.25)	10 (4.53)

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 เป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุด คือ การประสานงานเพื่อขอให้จิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลที่ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวร้องขอเข้าร่วมในการสอบปากคำ คิดเป็นร้อยละ 77.83 รองลงมาคือ ทำการสอบสวนด้วยความรวดเร็วและสั่งการฟ้องคดีภายใน 48 ชั่วโมง และจัดให้เจ้าพนักงานซึ่งเป็นผู้หญิงเป็นผู้สอบปากคำ กรณีเป็นการกระทำด้วย

ความรุนแรงที่เกี่ยวกับเพศ ร้อยละ 73.75, 66.96 ตามลำดับ ส่วนปัญหาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ที่พบปัญหาน้อยที่สุด คือการลงบันทึกคำร้องทุกข์ ร้อยละ 79.64 รองลงมา คือการแจ้งสิทธิไปในบันทึกการร้องทุกข์ และการแจ้งให้ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวทราบถึงสิทธิในการได้รับการเยียวยาความเสียหายและได้รับความคุ้มครองความปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 74.20, 69.24 ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 4.4 ดังนี้

ตารางที่ 4.4 จำนวนและค่าร้อยละของระดับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ของพนักงานสอบสวน จำแนกตามรายชื่อ (n=221)

การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. ประสานงานเพื่อขอให้จิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลที่ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวร้องขอ เข้าร่วมในการสอบปากคำ	172 (77.83)	49 (22.17)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
2. ทำการสอบสวนด้วยความรวดเร็วและส่งการฟ้องคดีภายใน 48 ชั่วโมง	163 (73.75)	58 (26.25)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
3. จัดให้พนักงานสอบสวนที่เป็นผู้หญิงเป็นผู้สอบปากคำ กรณีเป็นการกระทำด้วยความรุนแรงที่เกี่ยวกับเพศ	148 (66.96)	73 (33.04)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
4. ประสานงานเพื่อขอตรวจพิสูจน์บุคคล วัตถุ หรือเอกสาร โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์	127 (57.46)	94 (42.54)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
5. ส่งสำเนาการสอบสวนให้พนักงานอัยการเพื่อฟ้องคดีต่อศาลภายใน 48 ชั่วโมง นับแต่ได้ตัวผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว	123 (55.65)	98 (43.35)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
6. มีจิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลที่ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวร้องขอ อยู่ในขณะสอบปากคำ	118 (53.39)	103 (46.60)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)

ตารางที่ 4.4 จำนวนและค่าร้อยละของระดับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ของพนักงานสอบสวน จำแนกตามรายชื่อ (n=221)
(ต่อ)

การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อยที่สุด จำนวน (ร้อยละ)
7. จัดให้เจ้าพนักงานซึ่งเป็นผู้หญิงเป็นผู้ตรวจร่างกายผู้ถูกระทำและผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวที่เป็นผู้หญิง	6 (2.72)	134 (60.63)	81 (36.65)	0 (0.00)	0 (0.00)
8. ประสานงานกับพนักงานเจ้าหน้าที่ จัดประชุมการกำหนดข้อตกลงเบื้องต้น กำหนดวิธีการบรรเทาทุกข์ก่อนการถอนคำร้องทุกข์	0 (0.00)	178 (80.54)	43 (19.46)	0 (0.00)	0 (0.00)
9. การติดตามประเมินผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวในการปฏิบัติตามเงื่อนไข	0 (0.00)	168 (76.01)	53 (23.99)	0 (0.00)	0 (0.00)
10. การขอคัดฟ้องต่อศาลคราวละไม่เกิน 6 วัน โดยขอได้ไม่เกิน 3 คราว ในกรณีที่ไม้อาจฟ้องได้ภายใน 48 ชั่วโมง	0 (0.00)	163 (73.75)	58 (26.25)	0 (0.00)	0 (0.00)
11. ทำบันทึกข้อตกลงเบื้องต้น และวิธีการบรรเทาทุกข์แบบไว้ใจในสำเนาสอบสวน	0 (0.00)	161 (72.85)	60 (27.15)	0 (0.00)	0 (0.00)
12. ยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อขอให้ศาลออกคำสั่งให้ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวเข้ารับการตรวจรักษาจากแพทย์	0 (0.00)	153 (69.23)	68 (30.76)	0 (0.00)	0 (0.00)
13. จัดสถานที่ที่เหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้ผู้อื่นล่วงรู้ขณะสอบสวน	0 (0.00)	136 (61.53)	85 (38.47)	0 (0.00)	0 (0.00)
14. ยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว	0 (0.00)	129 (58.37)	92 (41.63)	0 (0.00)	0 (0.00)
15. ยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อขอให้ศาลออกคำสั่งให้ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวเข้ารับการตรวจรักษาจากแพทย์	0 (0.00)	117 (52.94)	104 (47.05)	0 (0.00)	0 (0.00)

ตารางที่ 4.4 จำนวนและค่าร้อยละของระดับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ของพนักงานสอบสวน จำแนกตามรายชื่อ (n=221)
(ต่อ)

การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
16. งดให้มีการแถลงข่าวการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว	0 (0.00)	104 (47.05)	117 (52.95)	0 (0.00)	0 (0.00)
17. การบันทึกเหตุที่เกิดจากการล่าช้าในสำนวนกรณีพินกำหนดระยะเวลาผิดฟ้อง	0 (0.00)	0 (0.00)	121 (54.75)	100 (45.25)	0 (0.00)
18. จัดให้มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษในคดีอื่น หากสอบสวนแล้วพบว่าการทำความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย	0 (0.00)	18 (8.15)	68 (30.77)	135 (61.08)	0 (0.00)
19. การลงบันทึกการแจ้งสิทธิตามข้อ 1.2 ลงไปในบันทึกการร้องทุกข์	0 (0.00)	0 (0.00)	52 (23.52)	164 (74.20)	5 (2.28)
20. การแจ้งให้ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวทราบถึงสิทธิในการได้รับการเยียวยาความเสียหายและได้รับความคุ้มครองความปลอดภัย	0 (0.00)	0 (0.00)	26 (11.76)	153 (69.24)	42 (19.00)
21. การลงบันทึกคำร้องทุกข์	0 (0.00)	0 (0.00)	14 (6.34)	176 (79.64)	31 (14.02)

ส่วนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 อยู่ในระดับสูง ร้อยละ 63.80 รองลงมา คือ มีความรู้ระดับปานกลาง ร้อยละ 31.67 และมีความรู้ระดับต่ำ ร้อยละ 4.53 รายละเอียดดังตารางที่ 4.5 ดังนี้

ตารางที่ 4.5 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ในภาพรวม

ระดับความรู้ของพนักงานสอบสวน	ช่วงคะแนน	จำนวน	ร้อยละ
สูง (ตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป)	8-10	141	63.80
ปานกลาง (ร้อยละ 60-79)	6-7	70	31.67
ต่ำ (ต่ำกว่าร้อยละ 60)	0-5	10	4.53
รวม		221	100.0

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 เป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ตอบถูกมากที่สุด คือ บุคคลในครอบครัว หมายถึงคู่สมรสที่จดทะเบียนสมรสเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 87.33 รองลงมาคือ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มีเจตนารมณ์ที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดมากกว่าที่จะแก้ไขฟื้นฟูกระทำผิด คิดเป็นร้อยละ 85.52 ส่วนความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ตอบถูกน้อยที่สุด คือ ในกรณีที่มีการขอมความ การถอนคำร้องทุกข์ สามารถถอนคำร้องทุกข์ได้ทันที คิดเป็น ร้อยละ 52.48 รองลงมาคือ พนักงานสอบสวนสามารถเปิดโอกาสให้สื่อมวลชนทำข่าวได้ คิดเป็นร้อยละ 57.91 รายละเอียดดังตารางที่ 4.6 ดังนี้

ตารางที่ 4.6 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 จำแนกตามรายชื่อ (n=221)

ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550	ตอบถูก	
	จำนวน	ร้อยละ
1. บุคคลในครอบครัว หมายถึงคู่สมรสที่จดทะเบียนสมรสเท่านั้น	193	87.33
2. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มีเจตนารมณ์ที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดมากกว่าที่จะแก้ไขฟื้นฟูกระทำผิด	189	85.52
3. ในกรณีที่พนักงานสอบสวนไม่อาจทำการสอบสวนเสร็จสิ้น ให้พนักงานสอบสวนบันทึกเหตุอันเกิดจากความล่าช้าไว้ในสำนวนการสอบสวนด้วย	184	83.25

ตารางที่ 4.6 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 จำแนกตามรายชื่อ (n=221) (ต่อ)

ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติ คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550	ตอบถูก	
	จำนวน	ร้อยละ
4. หากการกระทำความผิด เป็นความผิดฐานทำร้ายร่างกายตามประมวลกฎหมายอาญา ม.295 ให้ความผิดดังกล่าวเป็นความผิดอันยอมความได้	181	81.90
5. การสอบสวนและการฟ้องคดีการกระทำการอันเป็นความรุนแรงในครอบครัวต้องกระทำไปแล้วเสร็จภายใน 48 ชั่วโมง โดยที่ไม่สามารถคัดฟ้องได้	178	80.54
6. พนักงานสอบสวนมีอำนาจยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อให้ศาลออกคำสั่งห้ามผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว เข้าไปในที่พักของครอบครัว	153	69.23
7. พรบ.นี้ห้ามมิให้พนักงานสอบสวนจัดให้มีการชี้ตัว หรือทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพในที่สาธารณะหรือโดยเปิดเผย	142	64.25
8. ผู้เสียหายในคดีความรุนแรงเป็นผู้ร้องทุกข์ได้เท่านั้น	137	61.99
9. พนักงานสอบสวนสามารถเปิดโอกาสให้สื่อมวลชนทำข่าวได้	128	57.91
10. ในกรณีที่มีการยอมความ การถอนคำร้องทุกข์ สามารถถอนคำร้องทุกข์ได้ทันที	116	52.48

ส่วนที่ 4 เจตคติต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

ผลการวิจัย พบว่า เจตคติของพนักงานสอบสวนต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ในภาพรวม ส่วนใหญ่จัดอยู่ในเกณฑ์ไม่เห็นด้วยร้อยละ 93.21 ไม่น่าพอใจร้อยละ 6.79 รายละเอียดดังตารางที่ 4.7 ดังนี้

ตารางที่ 4.7 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับเจตคติเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ในภาพรวม

ระดับเจตคติของพนักงานสอบสวน	ช่วงคะแนน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วย (น้อยกว่าร้อยละ 60)	น้อยกว่า 30	206	93.21
ไม่แน่ใจ (ร้อยละ 61-79)	31-39	15	6.79
เห็นด้วย (ตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป)	40-50	0	0.00
รวม		221	100.0

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเจตคติเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 เป็นรายข้อเรียงตามลำดับร้อยละ พบว่า ลำดับแรก คือ กระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินมีความชัดเจน ง่ายต่อการปฏิบัติ ซึ่งพนักงานสอบสวนไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 88.68 รองลงมา คือ การมีจิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ร่วมอยู่ด้วย ทำให้ท่านทำงานได้อย่างสะดวกมากขึ้น ซึ่งไม่เห็นด้วยร้อยละ 86.42 และเห็นด้วยกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องส่วนตัว ร้อยละ 78.73 การกำหนดรูปแบบ วิธีการ และขั้นตอนที่มีลักษณะแตกต่างจากการดำเนินคดีอาญาทั่วไป ทำให้ผู้กระทำผิดมีโอกาสดังกลับตัวและยับยั้งการกระทำผิดซ้ำรวมทั้งสามารถรักษาความสำนึกอันดีได้ ร้อยละ 74.20 รายละเอียดดังตารางที่ 4.8 ดังนี้

ตารางที่ 4.8 จำนวนและค่าร้อยละของระดับเจตคติเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 จำแนกตามรายข้อ (n=221)

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550	ระดับความเห็น				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. กระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินคดีมีความชัดเจน ง่ายต่อการปฏิบัติ	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	25 (11.32)	196 (88.68)
2. การมีจิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ร่วมอยู่ด้วย ทำให้ท่านทำงานได้อย่างสะดวกมากขึ้น	0 (0.00)	0 (0.00)	21 (9.51)	191 (86.42)	9 (4.07)

ตารางที่ 4.8 จำนวนและค่าร้อยละของระดับเจตคติเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 จำแนกตามรายชื่อ (n=221) (ต่อ)

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550	ระดับความเห็น				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
3. ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องส่วนตัว	0 (0.00)	174 (78.73)	29 (13.12)	18 (8.15)	0 (0.00)
4. การกำหนดรูปแบบ วิธีการ และขั้นตอนที่มีลักษณะแตกต่างจากการดำเนินคดีอาญาทั่วไป ทำให้ผู้กระทำผิดมีโอกาสดำเนินการและยับยั้งการกระทำผิดซ้ำรวมทั้งสามารถรักษาความสัมพันธ์อันดีได้	0 (0.00)	164 (74.20)	57 (25.80)	0 (0.00)	0 (0.00)
5. เมื่อมีคดีที่อยู่ในความรับผิดชอบของท่านหลายคดี คดีที่ท่านต้องเลือกทำเป็นอันดับแรกคือคดีความรุนแรงในครอบครัว	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	54 (24.44)	167 (75.56)
6. การเอาผิดกับผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวจะทำให้ครอบครัวเดือดร้อน	0 (0.00)	161 (72.85)	35 (15.83)	25 (11.32)	0 (0.00)
7. พระราชบัญญัตินี้ไม่มีปัญหาในเรื่องของการตีความ	0 (0.00)	0 (0.00)	74 (33.49)	147 (66.51)	0 (0.00)
8. พระราชบัญญัตินี้ทำให้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเข้าสู่ระบบและกระบวนการคุ้มครองได้โดยสะดวก	0 (0.00)	0 (0.00)	79 (35.75)	142 (64.25)	0 (0.00)
9. การใช้กฎหมายเพียงอย่างเดียวไม่สามารถแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวได้	49 (22.17)	141 (63.80)	31 (14.03)	0 (0.00)	0 (0.00)
10. ท่านพอใจกับคำตอบแทนที่ได้รับจากการดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	85 (38.47)	136 (61.53)

ส่วนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทั่วไปของพนักงานสอบสวนกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

การหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทั่วไปในส่วนของเพศ สถานภาพสมรส การเข้ารับอบรมความรู้ของพนักงานสอบสวนกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 โดยใช้สถิติการทดสอบไคสแควร์ (Chi-square test) พบว่า

เพศ มีความสัมพันธ์กับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.030$)

สถานภาพสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

การเข้ารับอบรมความรู้ มีความสัมพันธ์กับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.024$) รายละเอียดดังตารางที่ 4.9 ดังนี้

ตารางที่ 4.9 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ สถานภาพ การอบรมความรู้ของพนักงานสอบสวนกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ($n=221$)

คุณลักษณะทั่วไป	ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550			p-value
	น้อย	มาก	รวม	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน	
เพศ				
ชาย	38 (18.62)	166 (75.11)	204	0.030*
หญิง	12 (70.58)	5 (29.42)	17	
สถานภาพ				
โสด	26 (19.25)	109 (80.75)	135	0.526
สมรส	21 (26.59)	58 (73.41)	79	
หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่	1 (14.28)	6 (85.71)	7	
การเข้ารับการอบรมความรู้				
อบรม	53(63.86)	30 (36.14)	83	0.024*
ไม่ได้อบรม	36 (26.09)	102 (73.91)	138	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทั่วไป ในส่วนของอายุ ประสบการณ์การทำงาน ของพนักงานสอบสวนกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 โดยใช้การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson' Correlation) พบว่า อายุของพนักงานสอบสวนมีความสัมพันธ์เชิงลบกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 และมีขนาดของความสัมพันธ์ในระดับต่ำ ($r = -0.252$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$)

ประสบการณ์ในการทำงานของพนักงานสอบสวนมีความสัมพันธ์เชิงลบกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 และมีขนาดของความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r = -0.516$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) รายละเอียดดังตารางที่ 4.10 ดังนี้

ตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ ประสบการณ์การทำงานของพนักงานสอบสวนกับปัญหา การบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

คุณลักษณะทั่วไป	ปัญหาการบังคับใช้พรบ.ฯ	
	Coefficient correlation(r)	p-value
อายุ	-0.252	0.042*
ประสบการณ์การทำงาน	-0.516	0.022*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ส่วนที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติของพนักงานสอบสวนกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

ผลของการหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติของพนักงานสอบสวนกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ได้ใช้การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson' Correlation) พบว่า

ความรู้ของพนักงานสอบสวนมีความสัมพันธ์เชิงลบกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 และมีขนาดของความสัมพันธ์ในระดับต่ำ ($r = -0.281$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$)

เจตคติของพนักงานสอบสวนมีความสัมพันธ์เชิงลบกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 และมีขนาดของความสัมพันธ์ในระดับสูง ($r = -0.726$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.01$) รายละเอียดดังตารางที่ 4.11 ดังนี้

ตารางที่ 4.11 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติของพนักงานสอบสวนกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

ปัจจัย	ปัญหาการบังคับใช้พรบ.ฯ	
	Coefficient correlation(r)	p-value
ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550	-0.281	0.03*
เจตคติต่อพระราชบัญญัติความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550	-0.726	<0.001**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

* * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ท่านพบปัญหาใดอีกบ้างในการรับคดีความรุนแรงในครอบครัว

- ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรในการปฏิบัติงาน
- การประสานงานมีความยุ่งยาก ไม่มีความชัดเจนในการปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะอื่นเกี่ยวกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550

- อยากให้เพิ่มแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจน สามารถปฏิบัติงานได้จริง
- ผลิตบุคลากรที่จะปฏิบัติงานด้านนี้โดยเฉพาะเพิ่ม และจัดอบรมโดยเฉพาะเนื่องจากพระราชบัญญัติฯ นี้มีกระบวนการการทำงานที่ค่อนข้างซับซ้อน

บทที่ 5

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครอง ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรง ในครอบครัว พ.ศ. 2550 ของผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มพนักงานสอบสวน ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยในประเด็นต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรง ในครอบครัว พ.ศ.2550

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

ส่วนที่ 3 เจตคติต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

ส่วนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทั่วไปของพนักงานสอบสวนกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

ส่วนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติของพนักงานสอบสวนกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

ส่วนที่ 1 ปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรง ในครอบครัว พ.ศ.2550

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ในภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มีปัญหามากถึงร้อยละ 84.16 โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านหน้าที่เกี่ยวกับการสอบสวน จากการวิจัย พบว่า ปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนด้านการสอบสวนดำเนินคดี จัดอยู่ในเกณฑ์มีปัญหามากที่สุด ร้อยละ 72.85 โดยผลการวิจัย พบว่า ปัญหาลำดับแรกในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความ

รุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 คือ การประสานงานระหว่างตำรวจ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอให้จิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ พนักงานอัยการ หรือบุคคลที่ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวร้องขอ เข้าร่วมในการสอบปากคำ ร้อยละ 78.83 มักจะกระทำได้ยากเนื่องจาก มีบุคลากรไม่เพียงพอต่อความต้องการ สถานที่ไม่เอื้ออำนวย ความพร้อมที่จะทำการสอบสวน ซึ่งจากผลการวิจัยนี้อธิบายเพิ่มเติมได้อีกว่า กฎหมายไม่มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ ที่ชัดเจนในแต่ละฝ่าย ทำให้ไม่สามารถประสานงานได้อย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากต้องมีการทำงานเริ่มตั้งแต่ ผู้ถูกระทำ ผู้กระทำครอบครัว พนักงานสอบสวน นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ แพทย์ โรงพยาบาล อัยการ ศาล เป็นต้น ซึ่งการประสานงานยังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจนในการปฏิบัติ และยังคงรับทำการสอบสวนด้วยความรวดเร็วและส่งตัวผู้ต้องหาติดภายใน 48 ชั่วโมง หรือ ภายใน 24 ชั่วโมง กรณีผู้ต้องหาเป็นเยาวชน ซึ่งเป็นปัญหาอย่างมาก ร้อยละ 73.75 พนักงานสอบสวนและสภวิชาชีพมีจำนวนไม่เพียงพอ ไม่สามารถทำงานได้ทัน และถ้าเป็นคดีที่มีความรุนแรงเกี่ยวกับเพศให้จัดพนักงานสอบสวนที่เป็นผู้หญิงเป็นผู้สอบปากคำ ซึ่งผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวส่วนใหญ่จะเป็นผู้หญิงและเด็ก ปัญหาบางอย่างไม่กล้าเล่าให้พนักงานสอบสวนผู้ชายฟัง ไม่เหมือนผู้หญิงเพราะมีความละอายใจ และมีความเข้าใจปัญหาได้มากกว่าผู้ชาย แต่พนักงานสอบสวนที่เป็นผู้หญิงมีจำนวนน้อยมากซึ่งจากผลการวิจัยมีเพียงร้อยละ 7.7 ซึ่งเป็นปัญหาอย่างมากที่จะให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติงานได้ครบถ้วนตามกระบวนการการสอบสวนที่กำหนด

2. ด้านหน้าที่เกี่ยวกับการประนีประนอมยอมความ จากการวิจัย พบว่า ปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนด้านการประนีประนอมยอมความของปัญหานี้จัดอยู่ในเกณฑ์ที่มีปัญหา มาก ร้อยละ 70.58 โดยผลการวิจัยอธิบายได้ว่า ปัญหาลำดับแรกคือการติดตามประเมินผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวในการปฏิบัติตามเงื่อนไข ตามที่ศาลได้สั่ง ร้อยละ 76.01 วิเคราะห์แล้วเนื่องจาก เมื่อศาลมีคำสั่งใด ๆ แล้ว ผู้ที่ต้องติดตามการปฏิบัติของคู่กรณี จะเป็นเจ้าหน้าที่บังคับคดีเป็นผู้รับผิดชอบ แต่ก็ยังมีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอที่จะไปสอดส่องดูแลในทุกคดี ประกอบกับไม่ใช่หน้าที่ของตำรวจ หรือพนักงานสอบสวนโดยตรง จึงไม่ได้ไปติดตามดูแล แต่หากผู้กระทำความผิดฝ่าฝืนคำสั่งศาลนั้น เมื่อได้รับการร้องขอ ตำรวจมีหน้าที่ห้ามปรามและตักเตือนหากยังดื้อดึงขัดขืนจึงจะจับกุมได้แค่ฐานขัดคำสั่งศาล หรือขัดคำสั่งเจ้าพนักงานเท่านั้น โดยทั่วไปประชาชนจึงไม่เข้าใจในจุดนี้ ส่วนการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินการต่าง ๆ ทั้งสอบสวน การกำหนดข้อตกลงเบื้องต้น การกำหนดวิธีการบรรเทาทุกข์ และการทำบันทึกข้อตกลงเบื้องต้น วิธีการบรรเทาทุกข์แบบไว้ในสำนวน เพื่อการประนีประนอมยอมความ เป็นปัญหาที่เกิดจากข้อกฎหมายที่ระบุ ขั้นตอนในการสอบสวนที่ต้องมีสภวิชาชีพ และกำหนดว่าจะยอมความคดีประเภทนี้ได้ในชั้นศาลเท่านั้น

เมื่อพนักงานสอบสวนทำหรือจะดำเนินการอะไรจึงมีขั้นตอนมาก ภาระการประสานงาน ความพร้อมของหน่วยงานต่าง ๆ ตลอดจนความไม่เพียงพอของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เกิดความล่าช้าในการอำนวยความสะดวก ยุติธรรม จึงเกิดเป็นทางออกที่พนักงานสอบสวนต้องจำยอมกระทำขัดต่อกฎหมาย แต่สามารถอำนวยความสะดวกเป็นที่ยอมรับต่อทุกฝ่าย ลดภาระขั้นตอนต่างๆ คือไม่นำคดีประเภทนี้ ที่เป็นคดีเล็กน้อย เข้าสู่การดำเนินคดีความรุนแรงในครอบครัว ตาม พ.ร.บ. นี้ เพื่อจะได้ยุติคดีได้ในชั้นสอบสวน

3. การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน ในการทำสำนวนการสอบสวน และการสั่งฟ้องคดีความรุนแรงในครอบครัว จากการวิจัย พบว่า ปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ในการการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน ด้านการทำสำนวนการสอบสวนและการสั่งฟ้องคดี จัดอยู่ในเกณฑ์ที่มีปัญหามากและพบว่ามีปัญหามากที่สุด ร้อยละ 55.65 คือ การส่งสำนวนการสอบสวน พร้อมตัวผู้กระทำผิด ภายใน 48 ชั่วโมง กรณีเด็กและเยาวชน ภายใน 24 ชั่วโมงนับแต่ได้ตัวผู้กระทำผิดนั้น เป็นไปไม่ได้เลย ด้วยข้อกำหนดของกฎหมายและระเบียบ ขั้นตอนการทำสำนวน ไม่มีทางที่จะดำเนินการให้เสร็จสิ้นได้ทัน จึงจำเป็นต้องมีการผิดฟ้อง ผ่ากัซ และการบันทึกเหตุที่เกิดจากความล่าช้าในสำนวน กรณีพ้นกำหนดระยะเวลาการผิดฟ้อง โดยทั้งสองส่วนนี้ เป็นข้อกำหนดของกฎหมายที่เมื่อมีการปฏิบัติพบข้อเท็จจริงว่า พนักงานสอบสวนมีปริมาณงาน ที่ต้องผิดชอบเป็นจำนวนมาก อาจทำให้การสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อนำผู้กระทำผิดมาลงโทษ เกิดความล่าช้า ประกอบกับการต้องรอผลตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ หรือผลจากแพทย์ ผลจากหน่วยงานต่าง ๆ อันเป็นเหตุความจำเป็นในการสอบสวนที่ต้องมีสิ่งเหล่านี้ในการลงโทษผู้กระทำผิด จึงต้องมีการขอผิดฟ้อง ตามที่กฎหมายกำหนด แต่ก็เป็นการเพิ่มความยุ่งยาก และขั้นตอนการสอบสวนให้พนักงานสอบสวนรับผิดชอบ ทั้งนี้เมื่อมีงานเยอะ ๆ การผิดฟ้องนี้อาจจะลืมได้ จึงกลายเป็นปัญหาของการสอบสวน แต่อย่างไรก็ดี กลุ่มตัวอย่างยอมรับว่าเพื่อไม่ให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินคดี และอำนวยความสะดวก ทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีคำสั่งกำกับการปฏิบัติ และลาดโทษทางวินัย หากพนักงานสอบสวนดำเนินการล่าช้า ไว้อีกส่วนหนึ่ง นอกเหนือจากระยะเวลากำหนดในการผิดฟ้อง อยู่แล้ว

4. ด้านหน้าที่เกี่ยวกับมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ จากการวิจัย พบว่า ปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ในการการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนด้านมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ จัดอยู่ในเกณฑ์ที่มีปัญหามาก ร้อยละ 62.44 โดยผลการวิจัยอธิบายได้ว่า ไม่ว่าจะเป็นการยื่นคำร้องขอต่อศาล เพื่อออกคำสั่งกำหนดมาตรการใด ๆ หรือกำหนดวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ วิธีการเข้ารับการตรวจรักษาจากแพทย์ หรือวิธีการเพื่อออกคำสั่งห้ามผู้กระทำ ความรุนแรงในครอบครัว เข้าไปในที่พักของครอบครัว หรือวิธีเยียวยาอื่นใดอีกนั้น พ.ร.บ. นี้กำหนดไว้เพียงว่า ให้พนักงานสอบสวนทำคำร้องขอต่อศาล

เพื่อให้ศาลสั่ง แต่ข้อกำหนดกำหนดให้การปฏิบัติในการดำเนินคดี ศาลจะฟ้องคดีได้ ตาม ป.วิอาญา กำหนดไว้ว่า ผู้เสียหายฟ้องคดีเอง หรือ พนักงานอัยการฟ้อง ดังนั้น คำร้องของพนักงานสอบสวนจะสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อ อัยการได้จัดทำเป็นคำขอท้ายฟ้อง หรือผู้เสียหายยื่นคำร้องขอ เพิ่มเติมต่อศาลเอง หรือประสานกับอัยการเจ้าของเรื่องเพื่อให้ทำคำร้องท้ายฟ้องเพิ่มเติมให้ ซึ่งจะเห็นได้ว่า เป็นปัญหาในข้อกำหนดที่เพิ่มช่องว่าง และขั้นตอนการปฏิบัติ แต่พนักงานสอบสวนไม่อาจรู้ได้ว่าเมื่อคดีสิ้นสุด ผู้เสียหายต้องการให้บรรเทาทุกข์ประเด็นใด เนื่องจากเป็นเหตุการณ์ในอนาคต ประกอบกับประชาชน ส่วนใหญ่ไม่เข้าใจในส่วนนี้ จึงไม่ได้ยื่นคำร้องขอบรรเทาทุกข์เพิ่มเติม และเมื่อกลายเป็นปัญหาไม่ได้ รับการบรรเทาทุกข์ จึงกลายเป็นว่าพนักงานสอบสวนไม่ทำคำร้องให้ เป็นผลให้ผู้เสียหายไม่ได้รับการบรรเทาทุกข์ แต่อย่างไรก็ตามกฎหมายก็ให้โอกาสให้ผู้เสียหายยื่นขอบรรเทาทุกข์ได้ในภายหลัง อยู่ดี แต่อาจจะล่าช้าบ้าง ด้วยเหตุนี้ปัญหาดังกล่าวจึงจัดอยู่ในระดับมาก

5. ด้านหน้าที่รับคำร้องทุกข์ จากการวิจัย พบว่า ปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ในการการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนด้านการรับคำร้องทุกข์ จัดอยู่ในเกณฑ์มีปัญหาน้อย ร้อยละ 64.25 เนื่องจากการรับคำร้องทุกข์ จะเป็นคดีอาญาที่สามารถส่งฟ้องต่อพนักงานอัยการตามลักษณะคดีได้นั้น ต้องตัดออกเลขคดี ที่มีระเบียบขั้นตอนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนดรูปแบบขั้นตอน ให้ปฏิบัติเหมือนกันทุกรูปคดี ดังนั้น ทางปฏิบัติจริง ก่อนรับคำร้องทุกข์ ตัดเลขคดี พนักงานสอบสวนจึงจำเป็นต้องพิจารณา อรรถคดี ความเป็นจริง และขอบเขตอำนาจต่าง ๆ ที่ กำหนดก่อน เพื่อไม่ให้เกิดภาระ คดีค้างติดตามคู่กรณี ไม่ได้ หรือคดีขัดอำนาจการสอบสวน ตกอยู่ที่ตน ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ จึงพบว่าการปฏิบัติหน้าที่รับคำ ร้องทุกข์มีปัญหาน้อย

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

จากการวิจัย พบว่าพนักงานสอบสวนมีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 โดยภาพรวมทั้งหมดยังอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 63.80 ซึ่งจากผลการวิจัยอธิบายได้ว่า ถึงกฎหมายนี้จะเป็นกฎหมายใหม่ มีการบังคับใช้มาได้เพียง 7 ปี แต่ พนักงานสอบสวนก็มีความรู้และเข้าใจในข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกระบวนการและขั้นตอนในการบังคับ ใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มีความเข้าใจในเจตนารมณ์ของกฎหมาย แต่ยังคงบังคับใช้ไม่เป็นระบบ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดตามแบบสอบถาม กลับพบว่า ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัตินี้ ข้อที่ กลุ่มตัวอย่างตอบถูกน้อยที่สุด คือ “ในกรณีที่มี

การประนีประนอม ขอมความ การถอนคำร้องทุกข์ดำเนินคดีประเภทนี้ สามารถถอนคำร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนได้ทันที” คิดเป็นร้อยละ 52.48 (ซึ่งตามขั้นตอนทางกฎหมายแล้ว จะขอมความถอนคำร้องทุกข์ได้ในชั้นการพิจารณาของศาลเยาวชนและครอบครัว เท่านั้น เนื่องจากก่อนที่ พ.ร.บ.นี้มีผลบังคับใช้ กรณีความผิดที่เกิดขึ้นตาม ม. 391 ทำร้ายร่างกาย ไม่เป็นอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ม.295 ทำร้ายร่างกาย แต่เพียงได้รับบาดเจ็บเล็กน้อย เคยมีคำสั่งให้ พนักงานสอบสวน เป็นผู้ไต่เกลี้ยและประนีประนอมขอมความ หรือเปรียบเทียบปรับเพื่อให้คดียุติ ได้ตั้งแต่ชั้นพนักงานสอบสวน) ขี้อรองลงมาคือ “พนักงานสอบสวนสามารถเปิดโอกาสให้สื่อมวลชนทำข่าว ความรุนแรงในครอบครัวได้” คิดเป็น ร้อยละ 57.91 (ซึ่งตามขั้นตอนทางกฎหมายแล้ว ไม่สามารถให้สื่อมวลชนทำข่าว ในลักษณะเปิดเผย รายละเอียดข้อเท็จจริง ใบหน้า ชื่อ นามสกุล ของทุกคน ทุกคู่กรณี อย่างผู้ต้องหาที่บรรลุนิติภาวะกระทำผิดอาชญากรรมประเภทอื่น ๆ ได้ ซึ่งปัจจุบันนี้ พนักงานสอบสวนยังหลงประเด็น และยินยอมให้ข่าว เพียงแต่ใช้นามแฝง และปกปิดใบหน้า โดยเฉพาะในคดี ที่เป็นที่น่าสนใจของสาธารณะชน หรือคดีอุกฉกรรจ์ ที่ได้พบเห็นเป็นประจำ) ซึ่งในยุคปัจจุบันนี้ เทคโนโลยีในการค้นคว้าข้อมูลมีจำนวนมากซึ่งง่ายต่อการเรียนรู้ จึงทำให้พนักงานสอบสวนสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมายต่าง ๆ ได้อย่างง่ายดาย ผลการวิจัยเกี่ยวกับความรู้ของพนักงานสอบสวนจึงอยู่ในระดับสูง ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของพจน์ เพชรสูงเนิน (2550) ได้ศึกษาปัญหาความรู้ความเข้าใจต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ความเข้าใจของประชาชนในภาพรวมจัดอยู่ในเกณฑ์ต่ำ และบุญจันทร์ ประทุมชัย (2551) ได้ศึกษาเรื่องความเข้าใจและทัศนคติต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีระดับความเข้าใจในตัวกฎหมายน้อย

ส่วนที่ 3 เจตคติต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

จากการวิจัย พบว่าพนักงานสอบสวนมีเจตคติเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ไม่เห็นด้วยร้อยละ 93.21 มองว่าการใช้กฎหมายเพียงอย่างเดียวไม่สามารถแก้ไขปัญหาคความรุนแรงในครอบครัวได้ ร้อยละ 63.80 โดยไม่สามารถแก้ไขปัญหาคความรุนแรงสังคมปัจจุบันที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น จากสภาวะทางเศรษฐกิจ ความเป็นอยู่ กิจวัตร การใช้แรงงาน สภาพสังคม ตลอดจนการเมืองได้ จึงมองว่าการบังคับใช้ พ.ร.บ. นี้เป็นการเพิ่มภาระงานซึ่งมีมากอยู่แล้ว เนื่องจากมีหลายข้อพิพาท หลายเหตุการณ์ที่ทะเลาะกันมาในวันแรก ต่อมาวันที่สองดิกัน แล้วก็ยังไม่ยอมมาพบ พนักงานสอบสวนอีกเลย เกิดปัญหา

คดีไม่สามารถจำหน่ายคดีได้ ค้างในสารบบซึ่งเป็นผลร้ายต่อตัวพนักงานสอบสวนที่ทำคดีค้าง แต่เห็นด้วยกับในการกำหนดรูปแบบ วิธีการ และขั้นตอนที่มีลักษณะแตกต่างจากการดำเนินคดีอาญาทั่วไป ที่ทำให้ผู้กระทำผิดมีโอกาสดำเนินคดีและยับยั้งการกระทำผิดซ้ำ รวมทั้งสามารถรักษาความสัมพันธ์อันดีในครอบครัวได้ ร้อยละ 74.20 แต่กระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินคดีมีความซับซ้อนและยุ่งยาก ประกอบกับต้องประสานงานหลายหน่วยงาน ซึ่งยากต่อการปฏิบัติจริง จึงทำให้ไม่แน่ใจว่าพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 นี้จะทำให้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเข้าสู่ระบบได้จริง หรือผู้ประสบปัญหาจะเข้าสู่กระบวนการคุ้มครองได้โดยสะดวก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญจันทร์ ประทุมชัย (2551) ได้ศึกษาเรื่องความเข้าใจและทัศนคติต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำ ด้วยความรุนแรงในครอบครัวของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหายาในครอบครัวที่เห็นว่าเป็นสามารถจัดการเองได้ จึงไม่ต้องพึ่งขอกฎหมายเท่าใดนัก หากไม่มีความรุนแรง 2) ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าการแก้ปัญหานั้นควรเริ่มต้นที่สถาบันครอบครัว เพราะเป็นสถาบันแรก ที่มีความใกล้ชิดและมีผลต่อสภาพจิตใจ เป็นอย่างมาก

ส่วนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทั่วไปของพนักงานสอบสวนกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

เพศ มีความสัมพันธ์กับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.030$) เนื่องจากในภาพรวมอาชีพตำรวจมีบทบาทการบังคับใช้อำนาจทางกฎหมาย การต้องทำงานเสี่ยงอันตราย ตรากตรำ และมีการทำงานตลอดวันทั้งคืน ไม่เป็นเวลา อีกทั้งต้องรับแรงกดดัน ปะทะจากหลาย ๆ สังคม เป็นผลให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติรับตำรวจเพศชาย มากกว่าเพศหญิง สังเกตเห็นได้จากโรงเรียนนายร้อยตำรวจมีมาเป็นร้อยปี แต่มีนักเรียนนายร้อยตำรวจที่เป็นเพศหญิงเพียงแค่ 4 รุ่นเท่านั้น ประกอบกับผลการวิจัย ก็พบว่าพนักงานสอบสวนที่เป็นเพศหญิงมีจำนวนน้อยมาก มีเพียงร้อยละ 7.70 กลับกับในปัจจุบันนี้ คดีความรุนแรงในครอบครัวมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวส่วนใหญ่มักจะเป็นผู้หญิงและเด็ก ซึ่งเห็นได้จากข่าว และหนังสือพิมพ์ เนื่องจากปัญหาบางอย่างผู้เสียหายที่เป็นเด็ก หรือสตรี ไม่กล้าเล่าให้พนักงานสอบสวนผู้ชายฟัง ไม่กล้าแม้จะมาแจ้งความอายุไม่กล้าที่จะเล่าให้ใครฟัง ไม่เหมือนพนักงานสอบสวนผู้หญิงเพราะมีความละเอียดอ่อน และมีความเข้าใจปัญหาของผู้หญิงได้มากกว่าผู้ชาย และสามารถรับฟังปัญหาของผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวได้ดีกว่า ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของเรืองริวิ เกตุผล (2546) ได้ศึกษาเรื่องความ

คิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องต่อการแก้ไขความรุนแรงในครอบครัวระหว่างสามีและภรรยา ในจังหวัดนครราชสีมา ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับความรุนแรงที่อยู่ในกลุ่มของบุคคล 3 กลุ่มด้วยกัน ได้แก่ กลุ่มที่เป็นผู้กระทำ ผู้ถูกกระทำ และผู้ที่เคยช่วยเหลือเมื่อเกิดความรุนแรงในครอบครัวต่อการแก้ไขความรุนแรงในครอบครัว ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเพศ สถานภาพสมรส ประสบการณ์การเข้าอบรมและการเคยช่วยเหลือเมื่อเกิดความรุนแรง ไม่มีความสัมพันธ์การแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว จากการศึกษายังพบว่าผู้ถูกกระทำและผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวระดับเล็กน้อยและปานกลางมีความเห็นด้วยการแก้ไขความรุนแรงในครอบครัวมากกว่ากลุ่มที่เคยถูกกระทำและผู้กระทำในระดับรุนแรง

อายุ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 และมีขนาดความสัมพันธ์ในระดับต่ำ ($r = -0.252$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) สาเหตุเนื่องจากในอดีตที่ผ่านมา ตำรวจในทุกสาขางานมีความขาดแคลน แต่ประชาชนมีเพิ่มมากขึ้น สังคมเมื่อมีการเติบโตขึ้น ปัญหาอาชญากรรมมีมากขึ้น ดังนั้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงได้เปิดรับบุคคลภายนอก ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี สอบบรรจุเข้ามาเป็นข้าราชการตำรวจ ในทุกสาขางาน ทั้งสืบสวน สอบสวน จราจร เป็นต้น จึงทำให้มีพนักงานสอบสวนที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก เมื่อมาอยู่ในกรุงเทพฯ ที่ที่มีปริมาณงานในความรับผิดชอบมาก มีปัญหาต่าง ๆ สูง พนักงานสอบสวนที่ขาดประสบการณ์ จึงไม่มีชำนาญ ความเชี่ยวชาญในการพิจารณาคำเนินคดี และเมื่อต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับคดีความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งขั้นตอนมีความซับซ้อนจึงทำให้เกิดปัญหาในการบังคับกฎหมายให้ถูกต้องได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุศรินทร์ คล่องพยาบาล (2542) ได้ศึกษาเรื่องความรุนแรงในครอบครัว: ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการถูกทำร้ายของภรรยาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลให้เกิดความรุนแรง ได้แก่ อายุ การศึกษา การใช้เครื่องมือที่มีแอลกอฮอล์ การเล่นเกมพนัน และพบว่าภรรยาถูกทำร้ายจิตใจมากกว่าทางร่างกายมีปัจจัยพื้นฐานมาจาก อายุ ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพใช้แรงงาน รายได้ปานกลาง การใช้เครื่องมือแอลกอฮอล์ เล่นการพนัน การเผชิญกับปัญหา วิธีจัดการกับอารมณ์ ทำร้ายด้วยส่วนต่าง ๆ ของร่างกายมากกว่าอาวุธ

สถานภาพสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ($p\text{-value} = 0.526$) เนื่องจากเป็นสถานะส่วนบุคคลที่ไม่มีผลกระทบต่อพฤติปฏิบัติหน้าที่พนักงานสอบสวนทั้งเพศชาย หรือหญิง โดยตรง

ประสบการณ์การทำงาน มีความสัมพันธ์เชิงลบกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 และมีขนาดของความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r = -0.516$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) เนื่องจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ได้รับพนักงานสอบสวนเข้ามาใหม่หลายอัตรา ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่าพนักงานสอบสวนที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี มีมากถึงร้อยละ 57.9 ซึ่งสอดคล้องกับ ประเด็น อายุ ของพนักงานสอบสวน เป็นผลให้ยังคงขาดประสบการณ์ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ตลอดจนความชำนาญในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิชฌพงศ์พันธุ์อนุสร (2556) ได้ศึกษาเรื่องวิกฤตการณ์แก้ไขปัญหาคความรุนแรงในครอบครัวด้วยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 และเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจพบว่าอายุ และประสบการณ์การทำงานของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นวิกฤตการณ์แก้ไขปัญหาคความรุนแรงในครอบครัวด้วยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยควรจัดอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อสร้างความเข้าใจถึงเจตนารมณ์ และกระบวนการ ของพระราชบัญญัติฉบับ รวมทั้งรัฐบาลหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติควรจัดสรรงบประมาณ เพื่อนำมาสนับสนุนในการจัดฝึกอบรมในการเพิ่มพูนความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว

การเข้ารับการอบรมความรู้ มีความสัมพันธ์กับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.024$) เนื่องจากงบประมาณในการอบรมมีจำนวนจำกัด ทำให้ในแต่ละปีมีพนักงานสอบสวนที่ได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มีจำนวนน้อย ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่ามีพนักงานสอบสวนที่ได้เข้ารับการอบรมเพียงร้อยละ 37.55 ซึ่งทำให้พนักงานสอบสวนไม่ทราบในรายละเอียดและกระบวนการในการทำงาน ของ พ.ร.บ.นี้ ซึ่งค่อนข้างซับซ้อน จึงส่งผลต่อปัญหาในการบังคับใช้ได้

ส่วนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติของพนักงานสอบสวนกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

ความรู้ของพนักงานสอบสวนมีความสัมพันธ์เชิงลบกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 และมีขนาดของความสัมพันธ์ในระดับต่ำ ($r = -0.281$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ในลักษณะสวนทางกัน คือความรู้มีความสัมพันธ์กับปัญหานี้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างพนักงานสอบสวน

ที่มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไปให้ข้อมูลเชิงลึกในลักษณะทำนองเดียวกันว่า พนักงานสอบสวนใหม่ๆ ที่ไม่มีความชำนาญใน พ.ร.บ.ฯ นี้ จะบังคับใช้ได้ไม่ครบถ้วน ตามที่กำหนด เนื่องจาก พ.ร.บ.ฯ นี้ มีรายละเอียดข้อกำหนดที่มาก แต่พอมีประสบการณ์มากขึ้น จนเข้าใจและมีความเชี่ยวชาญแล้ว จะกลับมองว่า พ.ร.บ.ฯ นี้เพิ่มหน้าที่ความรับผิดชอบให้ พนักงานสอบสวน สร้างเรื่องเล็กให้เป็นเรื่องใหญ่ ทำเรื่องง่ายให้เป็นเรื่องยาก ตัวอย่างเช่น คดี สามี ภรรยา ทะเลาะตบตีกัน ในอดีตมาพบพนักงานสอบสวนจะไกล่เกลี่ยให้ได้ ลงโทษปรับเป็นการตักเตือน ให้คดียุติได้ สามารถกลับไปทำ ความเข้าใจ และประกอบอาชีพตามปกติได้ในวันรุ่งขึ้น หากแต่ ทำตาม พ.ร.บ.ฯ นี้ ย่อมไม่จบง่าย ๆ แบบนี้แน่นอน จึงกลายเป็นปัญหา ที่มีความรู้ แต่ไม่ยอมดำเนินการ และสวนทางกันระหว่าง บังคับใช้แต่นิติศาสตร์ แต่ขาดซึ่งรัฐศาสตร์ และศิลปะศาสตร์ จะใช้กฎหมายให้ถึงที่สุด แต่เกินจุดความพอใจของประชาชน เพราะคงไม่มีประชาชนคนไหนอยากเสียเวลา เสียเงิน ไปสถานีตำรวจ หรือไปศาลบ่อย ๆ แสดงให้เห็นได้ว่า ความรู้ของพนักงานสอบสวนมีความสัมพันธ์กับปัญหาการบังคับใช้ พ.ร.บ.ฯ จริงในทางประจักษ์ เท่านั้น แต่กลับมีความสัมพันธ์ ทางนัยสำคัญ อย่างลึกซึ้ง ก็เนื่องจาก กฎหมายนี้ ยอมความที่พนักงานสอบสวนไม่ได้ แต่พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่เลือกที่จะใช้ดุลพินิจ ไม่ดำเนินการกับบางกรณี ที่เห็นว่าไม่พึงจำเป็นต้องบังคับใช้ พ.ร.บ.ฯ โดยไกล่เกลี่ยคดีเสียเอง เพื่ออำนวยความสะดวกกรรมแก่ประชาชนให้เกิดรูปธรรม และความพึงพอใจสูงสุด จึงไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของลักษณะนารา จรรย์านนท์ (2549) ศึกษาการใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวในชุมชนแออัด เขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ของผู้นำชุมชนไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว

เจตคติของพนักงานสอบสวนมีความสัมพันธ์เชิงลบกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 และมีขนาดของความสัมพันธ์ในระดับสูง ($r = -0.726$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.01$) เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 จากผลการวิจัยอธิบายได้ว่า ปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ในภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มีปัญหามาก เนื่องจากพนักงานสอบสวนมีเจตคติที่ไม่เห็นด้วยกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 เห็นว่าเป็นการเพิ่มภาระงานซึ่งมีมากอยู่แล้ว มองเป็นเรื่องเสียเวลา การใช้กฎหมายเพียงอย่างเดียวไม่สามารถแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวได้ ไม่สามารถแก้ไขปัญหาสังคมได้ ตลอดจนกระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินคดีมีความซับซ้อน ยากต่อการปฏิบัติ และยังไม่มียุทธวิธีที่ชัดเจน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญจันทร์ ประทุมชัย (2551) ได้ศึกษาเรื่องความเข้าใจและทัศนคติต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถาม ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหา

การบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว และสอดคล้องกับงานวิจัยของอดุลย์ ฌรงศ์ศักดิ์ (2553) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ซึ่งศึกษาปัจจัยสำเร็จที่นำพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ไปใช้ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยสำเร็จด้านเจตคตินั้น พนักงานสอบสวนจะต้องปรับแนวคิดด้านเจตคติ ไปกับการอบรมให้ความรู้เพื่อให้มีเจตคติที่ดีในการทำงานเนื่องจากพนักงานสอบสวนมีเจตคติด้านลบในระดับมากกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 พนักงานสอบสวนขาดแนวทางในการปฏิบัติงาน และมองเป็นเรื่องเสียเวลา เสียประโยชน์

บทที่ 6

การสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) เรื่อง ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ของผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มพนักงานสอบสวน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 2) เพื่อวัดระดับความรู้ของพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 3) เพื่อศึกษาเจตคติของพนักงานสอบสวนต่อปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 และ 4) เพื่อหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ของผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มพนักงานสอบสวน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามจำนวน 221 ชุด แบบสอบถามเป็นแบบชนิดตรวจรายการ และชนิดมาตรวัดประมาณค่า ส่วนการทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไข ไปใช้ทดสอบ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา โดยผู้วิจัยได้เลือกสถานีตำรวจลาดพร้าว จำนวน 30 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนสถิติทดสอบ ผู้วิจัยใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-square Test) และสถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's correlation) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.05 ผลการวิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยและให้ข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการสำรวจข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานสอบสวนพบว่า พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 92.30 และเพศหญิงร้อยละ 7.70 มีอายุเฉลี่ย 32 ปี อายุสูงสุด 54 ปี อายุต่ำสุด 22 ปี กลุ่มอายุน้อยกว่า 30 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.37 พนักงานสอบสวน 2 ใน 3 มีสถานภาพโสดคิดเป็นร้อยละ 61.08 รองลงมา คือ สมรส คิดเป็นร้อยละ 35.74 และหม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่ คิดเป็นร้อยละ 3.18 มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี ร้อยละ 57.91 มีประสบการณ์

โดยเฉลี่ย 8 ปี มีประสบการณ์การทำงานมากที่สุด 17 ปี มีประสบการณ์การทำงานน้อยสุด 1 ปี ไม่ได้
รับการเข้ารับการอบรมความรู้ร้อยละ 62.45 และเข้ารับการเข้ารับการอบรมความรู้ ร้อยละ 37.55

ปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว
พ.ศ. 2550 ในภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มีปัญหามากถึงร้อยละ 84.16 โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้
1. ด้านหน้าที่เกี่ยวกับการสอบสวน พบว่า ปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำ
ด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนด้านการสอบสวน
ดำเนินคดี จัดอยู่ในเกณฑ์มีปัญหามากที่สุด ร้อยละ 72.85 2. ด้านหน้าที่เกี่ยวกับการประนีประนอม
ยอมความ พบว่า ปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงใน
ครอบครัว พ.ศ. 2550 ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนด้านการประนีประนอมยอมความ
ของปัญหานี้จัดอยู่ในเกณฑ์ที่มีปัญหา ร้อยละ 70.58 3. การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน
ในการทำสำนวนการสอบสวน และการสั่งฟ้องคดีความรุนแรงในครอบครัว พบว่า ปัญหาในการ
บังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ในการ
ปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนด้านการทำสำนวนการสอบสวนและการสั่งฟ้องคดี จัดอยู่ใน
เกณฑ์ที่มีปัญหาและพบว่ามีความมากที่สุด ร้อยละ 57.75 4. ด้านหน้าที่เกี่ยวกับมาตรการหรือ
วิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ พบว่า ปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความ
รุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนด้านมาตรการหรือ
วิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ จัดอยู่ในเกณฑ์มีปัญหา ร้อยละ 62.44 5. ด้านหน้าที่รับคำร้องทุกข์ พบว่า
ปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550
ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนด้านการรับคำร้องทุกข์ จัดอยู่ในเกณฑ์ปัญหาน้อย
ร้อยละ 64.25 พนักงานสอบสวนมีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความ
รุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 โดยภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 63.80 และมีเจตคติ
เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ในภาพรวมอยู่
ในเกณฑ์ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 93.21 และจากการทดสอบสมมติฐานพบว่า

สมมติฐานที่ 1 เพศและการเข้ารับการอบรมความรู้มีความสัมพันธ์กับปัญหาการบังคับ
ใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 อายุมีความสัมพันธ์
เชิงลบกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.
2550 ในระดับต่ำ ประสบการณ์การทำงานมีความสัมพันธ์เชิงลบกับปัญหาการบังคับใช้พระราช-
บัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ในระดับปานกลางซึ่งสนับสนุน
สมมติฐานข้อที่ 1

สมมติฐานที่ 2 ความรู้ของพนักงานสอบสวนมีความสัมพันธ์เชิงลบกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ในระดับต่ำ ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2

สมมติฐานที่ 3 เจตคติของพนักงานสอบสวนมีความสัมพันธ์เชิงลบกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ในระดับสูง ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 3

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. รัฐบาลควรปรับปรุงข้อกำหนดของพระราชบัญญัตินี้ ให้สามารถนำมาใช้ได้อย่างชัดเจน เป็นรูปธรรมสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างแท้จริง ซึ่งจากผลการวิจัยพบปัญหาอย่างมากในการประสานงานเพื่อขอให้สหวิชาชีพมีส่วนร่วมในการสอบสวน แต่ไม่มีแนวทางที่ชัดเจน
2. จากผลการวิจัยพนักงานสอบสวนยังคงมองว่าปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องส่วนตัว ดังนั้นรัฐบาลจึงต้องให้ความสำคัญ ผนวกเรื่องความรุนแรงในครอบครัวไม่ใช่เรื่องส่วนตัวอีกต่อไปให้มากขึ้น กำหนดให้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องเร่งด่วน เน้นครอบครัวเป็นสำคัญ เพราะถ้าสถาบันครอบครัวเข้มแข็งแล้ว สถิติของคดีความรุนแรงในครอบครัวจะลดลง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ควรเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงาน ปรับปรุงหลักเกณฑ์วิธีการ กำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจนเป็นรูปธรรมสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริงตั้งแต่เริ่มกระบวนการ ระหว่างการปฏิบัติงาน และภายหลังเสร็จสิ้นกระบวนการ
2. สถาบันการศึกษาของตำรวจ เช่น โรงเรียนนายร้อยตำรวจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม ควรปลูกฝังเจตคติที่ดีเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ให้กับนักเรียนนายร้อยตำรวจ หรือนุเคราะห์ภายนอกที่ได้รับการบรรจุเข้ามาปฏิบัติงานในด้านนี้โดยเฉพาะ
3. กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ควรจัดการอบรมความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 โดยให้พนักงานสอบสวน

เข้ารับการอบรมความรู้ร้อยละ 100 เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในการดำเนินคดีเกี่ยวกับความผิดฐานความรุนแรงในครอบครัว อย่างมีระบบ

4. รัฐควรจัดสรรงบประมาณและทรัพยากร ในการทำงานให้เพียงพอแก่พนักงานสอบสวน กรณีออกไปติดตามผู้กระทำความผิด หรือการประสานงานกับหน่วยต่าง ๆ

5. รัฐควรผลิตพนักงานสอบสวนและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เป็นผู้หญิงเพิ่มขึ้น เนื่องจากปัจจุบันพนักงานสอบสวนหญิงมีจำนวนไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาโดยใช้วิธีการผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก โดยการเก็บข้อมูลในประเด็นที่เกี่ยวกับกระบวนการในการปฏิบัติงาน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้พบว่าเกิดปัญหาในกระบวนการอย่างมาก

2. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาในเชิงเปรียบเทียบระหว่างในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดว่ามีปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 เหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร

3. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาในระบบอื่นร่วมด้วย เช่น ศาล อัยการ จิตแพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ หรือทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วน

4. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการค้นหาคำวิจัยอื่น ๆ เช่น งบประมาณ ค่าตอบแทน ที่มีผลต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

5. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการวิจัยประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เพื่อสะท้อนภาพในการนำพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือควรปรับปรุงอย่างไร

6. ในการวิจัยครั้งต่อไป ถ้ามีการวัดระดับความรู้ของกลุ่มตัวอย่างไม่ควรแจกแบบสอบถามแล้วมารับคืนภายหลัง เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างอาจค้นหาข้อมูลมาตอบคำถามได้

ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ของผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มพนักงานสอบสวน

PROBLEM ON LEGAL IMPLEMENTATION OF THE DOMESTIC VIOLENCE ACT B.E.2550 BY INQUIRY OFFICIALS

ร้อยเอกหญิงนาฏสุดา เอโกบล 5437301 PHPH/M

วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกบริหารกฎหมายการแพทย์และสาธารณสุข

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: นัตรสุนน พฤติภิญโญ, ปช.ค.(ประชากรศาสตร์), สุธรรม นันทมงคลชัย, ปช.ค.(ประชากรศาสตร์), นิทัศน์ ศิริโชติรัตน์, Dr.P.H.(PREVENTIVE CARE)

บทสรุปแบบสมบูรณ์

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวที่ปรากฏในปัจจุบันได้เกิดขึ้นมาช้านาน เนื่องจากโครงสร้างทางสังคมและกระบวนการขัดเกลากฎทางสังคม มีการอบรมบ่มอบทบาทของเพศชายและเพศหญิงที่แตกต่างกัน มีวัฒนธรรมที่ยึดหลักผู้ชายเป็นใหญ่และการมีข้อจำกัดของเพศหญิง Yllo (1994: 49) อธิบายความหมายของความรุนแรงต่อผู้หญิงว่าเป็นพฤติกรรมที่เพศชายกระทำในความสัมพันธ์ระหว่างเขาและผู้หญิง โดยมีเป้าหมายเพื่อควบคุมและกดขี่ รวมทั้งคงความมีอำนาจของตนเหนือกว่า ผู้หญิงจะเห็นได้ว่าค่านิยมของสตรีนิยมอธิบายความรุนแรงที่สามกระทำต่อภรรยาในแง่ของความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างหญิงชาย การจัดระบบสังคมที่วางเงื่อนไขให้ผู้หญิงด้อยกว่าผู้ชาย อำนาจที่มากกว่าของผู้ชายจึงกลายเป็นการสร้างเงื่อนไขความชอบธรรมให้ผู้ชายอ้างถึงเมื่อเขาละเมิดสิทธิหรือทำร้ายผู้หญิง รูปแบบความรุนแรงจึงมีมากกว่าการทำร้ายร่างกาย แต่หมายรวมถึงการทารุณจิตใจ การข่มขู่ การแกล้งแค้น การควบคุมและบังคับด้วย จึงมีเจตคติที่มองความรุนแรงต่อผู้หญิงนั้นเป็นเรื่องธรรมดาในสังคม ดังนั้นการที่จะทำความเข้าใจปัญหาความรุนแรงต่อภรรยานั้น จำเป็นต้องวิเคราะห์ถึงรากฐานของความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างเพศด้วย

ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเป็นปัญหาที่ละเอียดอ่อน มีความแตกต่างจากการทำร้ายร่างกายระหว่างบุคคลทั่วไป เนื่องจากเกิดขึ้นกับบุคคลในครอบครัว ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน ดังนั้นการนำมาตรการทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญามาบังคับใช้จึงไม่เหมาะสม เนื่องจากกฎหมายอาญาเป็นบทบัญญัติที่มุ่งเน้นที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดมากกว่าที่จะแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ดังนั้นจึงได้มีการตราพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ขึ้นมา มีบทบัญญัติ 18 มาตรา โดยมีการกำหนดรูปแบบ วิธีการ และขั้นตอนต่างจากการใช้มาตรการทางอาญา กำหนดให้การกระทำความรุนแรงในครอบครัวเป็นความผิดฐานยอมความได้ เพื่อช่วยเหลือคดีออกจากกระบวนการยุติธรรม โดยมีเงื่อนไขในการยอมความ โดยใช้วิธีการแก้ไขฟื้นฟู บำบัดรักษา คุ้มครองประพฤติ ชดใช้เงิน ทำงานบริการสาธารณะ เพื่อที่จะได้สามารถคุ้มครองผู้ถูกกระทำความรุนแรง และสามารถแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดให้กลับใจไม่กระทำความผิดอีก และยังทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวดีขึ้น เพื่อรักษาสถานภาพของครอบครัวไว้ ในกระบวนการสอบปากคำ ผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว พนักงานสอบสวนจะต้องจัดให้มีจิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ร่วมอยู่ด้วยในขณะที่ทำการสอบปากคำ เพื่อให้คำปรึกษา และช่วยเหลือสภาพจิตใจ การสอบสวนและการฟ้องคดีต้องกระทำไปแล้วเสร็จภายใน 48 ชั่วโมง หากมีความจำเป็นสามารถผิดฟ้องได้ไม่เกิน 3 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 6 วัน นับแต่ได้ตัวผู้กระทำความผิด ในกรณีที่มีการยอมความหรือถอนคำร้องทุกข์ พนักงานสอบสวนต้องจัดให้มีการทำบันทึกข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการยอมความหรือถอนคำร้องทุกข์ หากผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวปฏิบัติตามเงื่อนไขจึงจะให้มีการยอมความหรือถอนคำร้องทุกข์ได้ แต่ถ้าไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข ให้พนักงานสอบสวนยกคดีขึ้นดำเนินการต่อไป ซึ่งขั้นตอนและกระบวนการต่างๆเหล่านี้ มีกำหนดระยะเวลาสั้นเกินไป ทำให้พนักงานสอบสวนทำงานไม่ทัน เนื่องจากพนักงานสอบสวนมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อจำนวนคดี พนักงานสอบสวนหนึ่งคนต้องทำหน้าที่หลายเรื่อง ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ และกระบวนการสอบปากคำจะต้องประสานงานกับบุคลากรหลายวิชาชีพ ซึ่งสร้างความยุ่งยากในการปฏิบัติงาน เนื่องจากไม่มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนของแต่ละฝ่าย และการประสานงานยังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจนในการปฏิบัติ

ดังนั้นการที่จะบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ให้มีประสิทธิภาพ จึงต้องศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการนำพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มาใช้ในการแก้ไขปัญหความรุนแรงในครอบครัวโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์หาปัญหาจากการดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ข้อมูลที่ได้มาจะเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและหาแนวทางในการป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นอีก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ของผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มพนักงานสอบสวน

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550
2. เพื่อวัดระดับความรู้ของพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550
3. เพื่อศึกษาเจตคติของพนักงานสอบสวนต่อปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550
4. เพื่อหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ของผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มพนักงานสอบสวน

สมมติฐานในการวิจัย

1. คุณลักษณะทั่วไปของพนักงานสอบสวนมีความสัมพันธ์กับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550
2. ความรู้ของพนักงานสอบสวนมีความสัมพันธ์กับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550
3. เจตคติของพนักงานสอบสวนมีความสัมพันธ์กับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ของผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มของพนักงานสอบสวน ใช้พนักงานสอบสวนของกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 เป็นกรณีศึกษา จำนวน

221 คน การวิจัยนี้ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เลขที่ MUPH 2013-091 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา สถิติไคสแควร์ (Chi-square Test) และสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's correlation)

ผลการวิจัย

พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 92.30 และเพศหญิงร้อยละ 7.70 มีอายุเฉลี่ย 32 ปี อายุสูงสุด 54 ปี อายุต่ำสุด 22 ปี กลุ่มอายุน้อยกว่า 30 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.37 พนักงานสอบสวน 2 ใน 3 มีสถานภาพโสดร้อยละ 61.08 มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี ร้อยละ 57.91 มีประสบการณ์โดยเฉลี่ย 8 ปี มีประสบการณ์การทำงานมากที่สุด 17 ปี มีประสบการณ์การทำงานน้อยสุด 1 ปี ไม่ได้รับการเข้ารับการอบรมความรู้ร้อยละ 62.45 และเข้ารับการเข้ารับการอบรมความรู้ ร้อยละ 37.55

ปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ในภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มีปัญหามากถึงร้อยละ 84.16 พนักงานสอบสวนมีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 โดยภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 63.80 และมีเจตคติเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 93.21 และจากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า

สมมติฐานที่ 1 คุณลักษณะทั่วไปในส่วนของเพศ การเข้ารับการอบรมความรู้ของพนักงานสอบสวนมีความสัมพันธ์กับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 และอายุมีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับต่ำ ($r = -0.252$) ประสบการณ์การทำงานมีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับปานกลาง ($r = -0.516$) กับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 1

สมมติฐานที่ 2 ความรู้ของพนักงานสอบสวนมีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับต่ำ กับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ($r = -0.281$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 2

สมมติฐานที่ 3 เจตคติของพนักงานสอบสวนมีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับสูง กับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ($r = -0.726$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 3

อภิปรายผลการวิจัย

ปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรง ในครอบครัว พ.ศ. 2550 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ในภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มีปัญหามากถึงร้อยละ 84.16 ซึ่งจากการศึกษาวิจัยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการสอบสวนดำเนินคดี จัดอยู่ในเกณฑ์มีปัญหามากที่สุด ร้อยละ 72.85 โดยผลการวิจัย พบว่า การประสานงานระหว่างตำรวจ กับสหวิชาชีพเข้าร่วมในการสอบปากคำ มักจะกระทำไม่ได้ยากเนื่องจาก มีบุคลากรไม่เพียงพอต่อความต้องการ สถานที่ไม่เอื้ออำนวย ไม่มีความพร้อมที่จะทำการสอบสวน เนื่องจากกฎหมายไม่มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ ที่ชัดเจนในแต่ละฝ่าย ทำให้ไม่สามารถประสานงานได้อย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากต้องมีการทำงานเริ่มตั้งแต่ ผู้ถูกระทำ ผู้กระทำ ครอบครัว พนักงานสอบสวน นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ แพทย์ โรงพยาบาล อัยการ ศาล เป็นต้น ซึ่งการประสานงานยังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจนในการปฏิบัติ และยังต้องรีบทำการสอบสวนด้วยความรวดเร็วและส่งตัวผู้ต้องหาติดภายใน 48 ชั่วโมง ซึ่งเป็นปัญหาอย่างมาก พนักงานสอบสวนและสหวิชาชีพมีจำนวนไม่เพียงพอ ไม่สามารถทำงานได้ทัน และถ้าเป็นคดีที่มีความรุนแรงเกี่ยวกับเพศให้จัดพนักงานสอบสวนที่เป็นผู้หญิงเป็นผู้สอบปากคำ แต่พนักงานสอบสวนที่เป็นผู้หญิงมีจำนวนน้อยมากซึ่งจากผลการวิจัยมีเพียงร้อยละ 7 ซึ่งเป็นปัญหาอย่างมากที่จะให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติงานได้ครบถ้วนตามกระบวนการการสอบสวนที่กำหนด

2. ด้านหน้าที่เกี่ยวกับการประนีประนอมยอมความ จากการศึกษวิจัย พบว่า ปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนด้านการประนีประนอมยอมความของปัญหานี้จัดอยู่ในเกณฑ์ที่มีปัญหา ร้อยละ 70.58 โดยผลการวิจัยอธิบายได้ว่า การประนีประนอมยอมความ เป็นปัญหาที่เกิดจากข้อกฎหมายที่ระบุ ขั้นตอนในการสอบสวนที่ต้องมีสหวิชาชีพ และกำหนดว่าจะยอมความคดีประเภทนี้ได้ขึ้นศาลเท่านั้น เมื่อพนักงานสอบสวนทำหรือจะดำเนินการอะไรจึงมีขั้นตอนมาก การประสานงาน ความพร้อมของหน่วยงานต่าง ๆ ตลอดจนความไม่เพียงพอของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เกิดความล่าช้าในการอำนวยความสะดวก จึงเกิดเป็นทางออกที่พนักงานสอบสวนต้องจำยอมกระทำขัดต่อกฎหมาย แต่สามารถอำนวยความสะดวกเป็นที่ยอมรับต่อทุกฝ่าย ลดภาระขั้นตอนต่าง ๆ คือไม่นำคดีประเภทนี้ ที่เป็นคดีเล็กน้อย เข้าสู่การดำเนินคดีความรุนแรงในครอบครัว ตาม พ.ร.บ. นี้ เพื่อจะได้ยุติคดีได้ในชั้นสอบสวน

3. การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน ในการทำสำนวนการสอบสวน และการส่งฟ้องคดีความรุนแรงในครอบครัว จากการศึกษวิจัย พบว่า ปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติ

คุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ในการการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนด้านการทำสำนวนการสอบสวนและการสั่งฟ้องคดี จัดอยู่ในเกณฑ์ที่มีปัญหามากและพบว่ามีความรุนแรงที่สุด ร้อยละ 54.75 คือ การส่งสำนวนการสอบสวน พร้อมตัวผู้กระทำผิด ภายใน 48 ชั่วโมง กรณีเด็กและเยาวชน ภายใน 24 ชั่วโมงนับแต่ได้ตัวผู้กระทำผิดนั้นเป็นไปไม่ได้เลย ด้วยข้อกำหนดของกฎหมายและระเบียบ ขั้นตอนการทำสำนวน ไม่มีทางที่จะดำเนินการให้เสร็จสิ้นได้ทัน ประกอบกับการต้องรอผลตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ หรือผลจากแพทย์ ผลจากหน่วยงานต่าง ๆ อันเป็นเหตุความจำเป็นในการสอบสวนที่ต้องมีสิ่งเหล่านี้ในการพิจารณาผู้กระทำผิด ซึ่งเป็นการเพิ่มความยุ่งยาก และขั้นตอนการสอบสวนให้พนักงานสอบสวนรับผิดชอบ จึงกลายเป็นปัญหาของการสอบสวน

4. ด้านหน้าที่เกี่ยวกับมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ จากการศึกษาวิจัย พบว่า ปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ในการการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนด้านมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ จัดอยู่ในเกณฑ์ที่มีปัญหามาก ร้อยละ 62.44 โดยผลการวิจัยอธิบายได้ว่า ไม่ว่าจะเป็นการยื่นคำร้องขอต่อศาล เพื่อออกคำสั่งกำหนดมาตรการใด ๆ หรือกำหนดวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ วิธีการเข้ารับการตรวจรักษาจากแพทย์ หรือวิธีการเพื่อออกคำสั่งห้ามผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว เข้าไปในที่พักของครอบครัว หรือวิธีเยียวยาอื่นใดอีกนั้น พ.ร.บ.นี้กำหนดไว้เพียงว่า ให้พนักงานสอบสวนทำคำร้องขอต่อศาล เพื่อให้ศาลสั่ง แต่ข้อกำหนดกำหนดให้การปฏิบัติในการดำเนินคดี ศาลจะฟ้องคดีได้ตาม ป.วิอาญากำหนดไว้ว่า ผู้เสียหายฟ้องคดีเอง หรือ พนักงานอัยการฟ้อง ดังนั้น คำร้องของพนักงานสอบสวนจะสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อ อัยการได้จัดทำเป็นคำขอท้ายฟ้อง หรือ ผู้เสียหายยื่นคำร้องขอเพิ่มเติมต่อศาลเอง หรือประสานกับอัยการเจ้าของเรื่องเพื่อให้ทำคำร้องท้ายฟ้องเพิ่มเติมให้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นปัญหาในข้อกำหนดที่เพิ่มช่องว่าง และขั้นตอนการปฏิบัติ แต่พนักงานสอบสวนไม่อาจรู้ได้ว่าเมื่อคดีสิ้นสุด ผู้เสียหายต้องการให้บรรเทาทุกข์ประเด็นใด เนื่องจากเป็นเหตุการณ์ในอนาคต ประกอบกับประชาชนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจในส่วนนี้ จึงไม่ได้ยื่นคำร้องขอบรรเทาทุกข์เพิ่มเติม และเมื่อกลายเป็นปัญหาไม่ได้รับการบรรเทาทุกข์ จึงกลายเป็นว่าพนักงานสอบสวนไม่ทำคำร้องให้ เป็นผลให้ผู้เสียหายไม่ได้รับการบรรเทาทุกข์ แต่อย่างไรก็ตามกฎหมายก็ให้ออกาสให้ผู้เสียหายยื่นขอบรรเทาทุกข์ได้ในภายหลังอยู่ดี แต่อาจจะล่าช้าบ้าง ด้วยเหตุนี้ปัญหาดังกล่าวจึงจัดอยู่ในระดับมาก

5. ด้านหน้าที่รับคำร้องทุกข์ จากการศึกษาวิจัย พบว่า ปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ในการการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนด้านการรับคำร้องทุกข์ จัดอยู่ในเกณฑ์ที่มีปัญหาน้อย ร้อยละ 64.25 เนื่องจากการรับคำร้องทุกข์จะเป็นคดีอาญาที่สามารถส่งฟ้องต่อพนักงานอัยการตามลักษณะคดีได้นั้น ต้องตัดออกเลขคดี ที่มีระเบียบขั้นตอนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนดรูปแบบขั้นตอน ให้ปฏิบัติเหมือนกันทุกรูปคดี

ดังนั้น ทางปฏิบัติจริง ก่อนรับคำร้องทุกข์ ตัดเลขคดี พนักงานสอบสวนจึงจำเป็นต้องพิจารณา อรรถคดี ความเป็นจริง และขอบเขตอำนาจต่าง ๆ ที่กำหนดก่อน เพื่อไม่ให้เกิดภาระ คดีค้างติดตามคู่กรณีไม่ได้ หรือคดีขัดอำนาจการสอบสวน ตกอยู่ที่ตน ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ จึงพบว่าการปฏิบัติหน้าที่รับคำร้องทุกข์ มีปัญหาน้อย

ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง ในครอบครัว

พ.ศ. 2550

จากการวิจัยพบว่า พนักงานสอบสวนมีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 โดยภาพรวมทั้งหมดยังอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 63.80 ซึ่งจากผลการวิจัยอธิบายได้ว่า ถึงกฎหมายนี้จะเป็นกฎหมายใหม่ มีการบังคับใช้มาได้เพียง 7 ปี แต่พนักงานสอบสวนก็มีความรู้และเข้าใจในข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกระบวนการและขั้นตอนในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มีความเข้าใจในเจตนารมณ์ของกฎหมาย ซึ่งในยุคปัจจุบันนี้ เทคโนโลยีในการค้นคว้าข้อมูลมีจำนวนมากซึ่งง่ายต่อการเรียนรู้ จึงทำให้พนักงานสอบสวนสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับกฎหมายต่าง ๆ ได้อย่างง่ายดาย ผลการวิจัยเกี่ยวกับความรู้ของพนักงานสอบสวนจึงอยู่ในระดับสูง

เจตคติต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.

2550

จากการวิจัยพบว่า พนักงานสอบสวนมีเจตคติเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ไม่เห็นด้วยร้อยละ 93.21 มองว่าปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องส่วนตัว การใช้กฎหมายเพียงอย่างเดียวไม่สามารถแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวได้ จึงมองว่าการบังคับใช้ พ.ร.บ. นี้เป็นการเพิ่มภาระงานซึ่งมีมากอยู่แล้ว

จากสมมติฐานการวิจัยที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า

เพศมีความสัมพันธ์กับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 เนื่องจากในภาพรวมอาชีพตำรวจมีบทบาทการบังคับใช้อำนาจทางกฎหมาย การต้องทำงานเสี่ยงอันตราย ตรากดร้า และมีการทำงานตลอดวันทั้งคืน ไม่เป็นเวลา อีกทั้งต้องรับแรงกดดัน ปะทะจากหลาย ๆ สังคม เป็นผลให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้รับตำรวจเพศชาย มากกว่าเพศหญิง สังเกตเห็นได้จากโรงเรียนนายร้อยตำรวจมีมาเป็นร้อยปี แต่มีนักเรียนนายร้อย

ตำรวจที่เป็นเพศหญิงเพียงแค่ 4 รุ่นเท่านั้น ประกอบกับผลการวิจัย ก็พบว่าพนักงานสอบสวนที่เป็นเพศหญิงมีจำนวนน้อยมาก มีเพียงร้อยละ 7.70 กลับกับในปัจจุบันนี้ คดีความรุนแรงในครอบครัวมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวส่วนใหญ่จะเป็นผู้หญิงและเด็ก อันเห็นได้จากข่าว และหนังสือพิมพ์ เนื่องจากปัญหาบางอย่างผู้เสียหายที่เป็นเด็ก หรือสตรี ไม่กล้าเล่าให้พนักงานสอบสวนผู้ชายฟัง ไม่กล้าแม้จะมาแจ้งความ อาจไม่กล้าที่จะเล่าให้ใครฟัง ไม่เหมือนพนักงานสอบสวนผู้หญิงเพราะมีความละเอียดอ่อน และมีความเข้าใจปัญหาของผู้หญิงได้มากกว่าผู้ชาย และสามารถรับฟังปัญหาของผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวได้ดีกว่า

อายุมีความสัมพันธ์เชิงลบกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 และมีขนาดความสัมพันธ์ในระดับต่ำ สาเหตุเนื่องจากในอดีตที่ผ่านมา ตำรวจในทุกสายงานมีความขาดแคลน แต่ประชาชนมีเพิ่มมากขึ้น สังคมเมื่อมีการเติบโตขึ้น ปัญหาอาชญากรรมมีมากขึ้น ดังนั้นตั้งแต่ปี พ.ศ.2554 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงได้เปิดรับบุคคลภายนอก ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี สอบบรรจุเข้ามาเป็นข้าราชการตำรวจ ในทุกสายงาน ทั้งสืบสวน สอบสวน จราจร เป็นต้น จึงทำให้มีพนักงานสอบสวนที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก เมื่อมาอยู่ในกรุงเทพฯ ที่มีปริมาณงานในความรับผิดชอบมาก มีปัญหาต่าง ๆ สูง พนักงานสอบสวนที่ขาดประสบการณ์ จึงไม่มีชำนาญ ความเชี่ยวชาญในการพิจารณาดำเนินคดี และเมื่อต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับคดีความรุนแรงในครอบครัวซึ่งขั้นตอนมีความซับซ้อนจึงทำให้เกิดปัญหาในการบังคับกฎหมายให้ถูกต้องได้

ประสบการณ์การทำงานมีความสัมพันธ์เชิงลบกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 และมีขนาดความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง เนื่องจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้รับพนักงานสอบสวนเข้ามาใหม่หลายอัตรา ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่าพนักงานสอบสวนที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี มีมากถึงร้อยละ 58.4 ซึ่งสอดคล้องกับ ประเด็นอายุ ของพนักงานสอบสวน เป็นผลให้ยังคงขาดประสบการณ์ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ตลอดจนความชำนาญในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

การเข้ารับการอบรมความรู้มีความสัมพันธ์กับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 เนื่องจากงบประมาณในการอบรมมีจำนวนจำกัด ทำให้ในแต่ละปีมีพนักงานสอบสวนที่ได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มีจำนวนน้อย ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า มีพนักงานสอบสวนที่ได้เข้ารับการอบรมเพียงร้อยละ 35.7 ซึ่งทำให้พนักงานสอบสวนไม่ทราบในรายละเอียดและกระบวนการในการทำงาน ของ พ.ร.บ.นี้ ซึ่งค่อนข้างซับซ้อน จึงส่งผลต่อปัญหาในการบังคับใช้

จากสมมติฐานการวิจัยที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ของพนักงานสอบสวนมีความสัมพันธ์เชิงลบกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 และมีขนาดความสัมพันธ์ในระดับต่ำในลักษณะสวนทางกัน คือความรู้มีความสัมพันธ์กับปัญหานี้เนื่องจาก กลุ่มตัวอย่างพนักงานสอบสวนที่มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไปให้ข้อมูลเชิงลึกในลักษณะทำนองเดียวกันว่า พนักงานสอบสวนใหม่ ๆ ที่ไม่มีความชำนาญใน พ.ร.บ.ฯ นี้ จะบังคับใช้ได้ไม่ครบถ้วน ตามที่กำหนด เนื่องจาก พ.ร.บ.ฯ นี้ มีรายละเอียดข้อกำหนดที่มาก แต่พอมีประสบการณ์มากขึ้น จนเข้าใจและมีความเชี่ยวชาญแล้ว จะกลับมองว่า พ.ร.บ.นี้เพิ่มหน้าที่ความรับผิดชอบให้พนักงานสอบสวนสร้างเรื่องเล็กให้เป็นเรื่องใหญ่ ทำเรื่องง่ายให้เป็นเรื่องยาก ตัวอย่างเช่น คดีสามี ภรรยา ทะเลาะตบตีกัน ในอดีตมาพบพนักงานสอบสวนจะไกล่เกลี่ยให้ได้ ลงโทษปรับเป็นการตักเตือน ให้คดียุติได้ สามารถกลับไปทำความเข้าใจ และประกอบอาชีพตามปกติได้ในวันรุ่งขึ้น หากแต่ทำตาม พ.ร.บ.นี้ ย่อมไม่จบง่าย ๆ แบบนี้แน่นอน จึงกลายเป็นปัญหา ที่มีความรู้ แต่ไม่ยอมดำเนินการและสวนทางกันระหว่างบังคับใช้แต่นิติศาสตร์ แต่ขาดซึ่งรัฐศาสตร์ และศิลปศาสตร์ จะใช้กฎหมายให้ถึงที่สุด แต่เกินจุดความพอใจของประชาชน เพราะคงไม่มีประชาชนคนไหนอยากเสียเวลา เสียเงินไปสถานีตำรวจ หรือไปศาลบ่อย ๆ แสดงให้เห็นได้ว่าความรู้ของพนักงานสอบสวนมีความสัมพันธ์กับปัญหาการบังคับใช้ พ.ร.บ.ฯ จริงในทางประจักษ์ เท่านั้น แต่กลับมีความสัมพันธ์ ทางนัยสำคัญ อย่างลึกซึ้ง ก็เนื่องจากกฎหมายนี้ขอมความที่พนักงานสอบสวนไม่ได้ แต่พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่เลือกที่จะใช้ดุลพินิจ ไม่ดำเนินการกับบางกรณี ที่เห็นว่าไม่พึงจำเป็นต้องบังคับใช้ พ.ร.บ.ฯ โดยไกล่เกลี่ยคดีเสียเอง เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนให้เกิดรูปธรรม และความพึงพอใจสูงสุด

จากสมมติฐานการวิจัยที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า เจตคติของพนักงานสอบสวนมีความสัมพันธ์เชิงลบกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 และมีขนาดความสัมพันธ์ในระดับสูง จากผลการวิจัยอธิบายได้ว่า ปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ในภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มีปัญหามาก เนื่องจากพนักงานสอบสวนมีเจตคติที่ไม่เห็นด้วยกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 เห็นว่าเป็นการเพิ่มภาระงานซึ่งมีมากอยู่แล้ว มองเป็นเรื่องเสียเวลา การใช้กฎหมายเพียงอย่างเดียวไม่สามารถแก้ไขปัญหาคความรุนแรงในครอบครัวได้ ไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ตลอดจนกระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินคดีมีความซับซ้อน ยากต่อการปฏิบัติ และยังไม่มียุทธวิธีที่ชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครอง ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ของผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มพนักงานสอบสวน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. รัฐบาลควรปรับปรุงข้อกำหนดของพระราชบัญญัตินี้ ให้สามารถนำมาใช้ได้จริง เป็นรูปธรรมสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างแท้จริง ซึ่งจากผลการวิจัยพบปัญหาอย่างมากในการประสานงานเพื่อขอให้สหวิชาชีพมีส่วนร่วมในการสอบสวน แต่ไม่มีแนวทางที่ชัดเจน
2. จากผลการวิจัยพนักงานสอบสวนยังคงมองว่าปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องส่วนตัว ดังนั้นรัฐบาลจึงต้องให้ความสำคัญ รมร่งค์เรื่องความรุนแรงในครอบครัวไม่ใช่เรื่องส่วนตัวอีกต่อไปให้มากขึ้น กำหนดให้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องเร่งด่วน เน้นครอบครัวเป็นสำคัญ เพราะถ้าสถาบันครอบครัวเข้มแข็งแล้ว สถิติของคดีความรุนแรงในครอบครัวจะลดลง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ควรเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงาน ปรับปรุงหลักเกณฑ์วิธีการ กำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจนเป็นรูปธรรมสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริงตั้งแต่เริ่มกระบวนการ ระหว่างการปฏิบัติงาน และภายหลังเสร็จสิ้นกระบวนการ
2. สถาบันการศึกษาของตำรวจ เช่น โรงเรียนนายร้อยตำรวจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม ควรปลูกฝังเจตคติที่ดีเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ให้กับนักเรียนนายร้อยตำรวจ หรือบุคลากรภายนอกที่ได้รับการบรรจุเข้ามาปฏิบัติงานในด้านนี้โดยเฉพาะ
3. กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ควรจัดการอบรมความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 โดยให้พนักงานสอบสวนเข้ารับการอบรมความรู้ร้อยละ 100 เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในการดำเนินคดีเกี่ยวกับความผิดฐานความรุนแรงในครอบครัว อย่างมีระบบ
4. รัฐควรจัดสรรงบประมาณและทรัพยากร ในการทำงานให้เพียงพอแก่พนักงานสอบสวนกรณีออกไปติดตามผู้กระทำความผิด หรือการประสานงานกับหน่วยต่าง ๆ
5. รัฐควรผลิตพนักงานสอบสวนและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เป็นผู้หญิงเพิ่มขึ้น เนื่องจากปัจจุบันพนักงานสอบสวนหญิงมีจำนวนไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาโดยใช้วิธีการผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก โดยการเก็บข้อมูลในประเด็นที่เกี่ยวกับกระบวนการในการปฏิบัติงาน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้พบว่าเกิดปัญหาในกระบวนการอย่างมาก
2. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาในเชิงเปรียบเทียบระหว่างในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดว่ามีปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 เหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร
3. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาในระบบอื่นร่วมด้วย เช่น ศาล อัยการ จิตแพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ หรือทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วน
4. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการค้นหปัจจัยอื่น ๆ เช่น งบประมาณ ค่าตอบแทน ที่มีผลต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550
5. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการวิจัยประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เพื่อสะท้อนภาพในการนำพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือควรปรับปรุงอย่างไร
6. ในการวิจัยครั้งต่อไป ถ้ามีการวัดระดับความรู้ของกลุ่มตัวอย่างไม่ควรแจกแบบสอบถามแล้วมารับคืนภายหลัง เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างอาจค้นหาข้อมูลมาตอบคำถามได้

PROBLEM ON LEGAL IMPLEMENTATION OF THE DOMESTIC VIOLENCE
ACT B.E.2550 BY INQUIRY OFFICIALS

CAPTAIN ADSUDA AKOBOL 5437301 PHPH/M

M.Sc.(PUBLIC HEALTH) PROGRAM IN MEDICAL AND PUBLIC HEALTH
LAW ADMINISTRATION

THESIS ADVISORY COMMITTEE: CHARDSUMON PRUTIPINYO, Ph.D.
(DEMOGRAPHY), SUTHAM NANTHAMONGKOLCHAI, Ph.D.(DEMOGRAPHY),
NITHAT SIRICHOTIRATANA, Dr.P.H.(PREVENTIVE CARE)

EXTENDED SUMMARY

Background and Rationale

Family is the first institute that everyone knows and is the most important institute in the life of everybody. Family is the starting source of human life and is the institute cultivating ideas, ideology and discipline to stick to family member who live in the society. Family is the institute producing love which means keeping members of the same family which will affect the personality of other family members. Peace in the family is the important foundation to push children and young people to grow completely not only the body only. It is essential to mental, social development. To future children and youth are a major force in social development. Therefore, the family is an important part to provide training, teaching and educating family members. However, nowadays more and more families are characterized by a single family. Changing social condition affects the relationships inside the family causing violence in the family as well, as between the spouses, between parents and children and between their relatives causing a divorce, or drug addiction of children, problems of physical and mental health and it may also be the cause for the crime.

Problems of domestic violence is a delicate issue. There is difference between domestic violence and body hurt in groups of general people because domestic violence happens to anyone in the family who has closer relationship. Therefore, using of criminal measures under the Criminal Code for implementing is not appropriate because the criminal law is a provision emphasizing to punish offenders more than to modify or to rehabilitate offenders. Therefore, it has enacted the Domestic Violence Act, B.E. 2550, containing 18 Sections. There was determining of the format, procedures and steps which were different from using of the criminal measures; determining that doing of domestic violence is guilty which can be compromise to help avoid lawsuit from justice process having conditions of compromise by using methods of modifying, rehabilitating, treating, healing, having probation, reimbursing and working in public service work in order to protect victims of violence and modifying and rehabilitating of offenders to repent and not to do offence again and also making family relationships better to maintain the status of family. In the process of questioning victims of domestic violence, inquiry officers are required to have a psychiatrist, psychologist and social worker present at the time of questioning to consult and have psychological care. Investigation and prosecution must be made within 48 hours. If it is needed to be filed postponing up to 3 times; in each time, the days for postponing are up to 6 days after arresting offenders. In the event of a compromise or withdrawing the plea, inquiry officers shall provide the initial agreement prior to compromise or before withdrawing of the plea. If offenders of domestic violence comply with the conditions, then there is compromise or withdrawal of the plea. However, if it does not comply with the conditions, the inquiry officer shall raise the case to proceed further which these procedures and processes have period which is too short making inquiry officers to work not reaching the scheduled time because there are fewer inquiry officers, so they are insufficient to the number of cases. One inquiry officer had to do many things. It is impossible to practice fully and interrogation process must be coordinated multi-disciplinary personnel which causes difficulty, because there is no defining of clear roles of each party. In coordination, there is no clear pattern in practice.

Therefore, to enforce the Domestic Violence Act, B.E. 2550 effectively, the researcher needs to study the problems and obstacles in the implementation of

inquiry officers involved with bringing the Domestic Violence Act, B.E. 2550 to solve problems of domestic violence with the aim to identify the problems occurring from performing under the Domestic Violence Act, B.E. 2550. The received information will be used in solving the problems and finding ways to prevent the problems from recurring.

Research Objectives

General Purpose

To study the problems on legal implementation of the Domestic Violence Act, B.E. 2550, by inquiry officers.

Specific Purpose

1. To study the problems on legal implementation of the Domestic Violence Act, B.E. 2550.
2. To measure the level of knowledge of inquiry officers on the Domestic Violence Act, B.E. 2550.
3. To study the attitude of inquiry officers towards the problems on legal implementation of the Domestic Violence Act, B.E. 2550.
4. To identify factors which are associated with problems on legal implementation of the Domestic Violence Act, B.E. 2550, by inquiry officers.

Research Hypothesis

1. Feature of official relations with the problems on legal implementation of the Domestic Violence Act, B.E. 2550.
2. The knowledge of inquiry officers has relations with the problems on legal implementation of the Domestic Violence Act, B.E. 2550.
3. Attitude of inquiry officers has relations with the problems on legal implementation of the Domestic Violence Act, B.E. 2550.

Research Methods

This study is survey research to study the problems on legal implementation of the Domestic Violence Act, B.E. 2550, by inquiry officers, using case studies of 221 inquiry officers of Metropolitan Police Command 1. In collecting data, data collection was made by using questionnaires, divided into five sections: general information of respondents for sharing, knowledge about the Domestic Violence Act, B.E. 2550, attitude towards the Domestic Violence Act, B.E. 2550, problems on legal implementation of the Domestic Violence Act, B.E. 2550 and other recommendation on problems on legal implementation of the Domestic Violence Act, B.E. 2550. Data were analyzed by using descriptive statistics. The used statistics are Chi-square Test and Pearson's correlation.

Research Results

Most inquiry officers were male, 92.30 percent and 7.70 percent were female. The average age was 32 years; maximum age was 54 years old; minimum age was 22 years old. Age group was less than 30 years was the most quantity, for 58.37 percent Two-thirds of inquiry officers had single status, for 61.08 percent. Inquiry officers have work experience for less than or equal to 5 years, for 57.91 percent. Inquiry officers had average work experience 8 years. Inquiry officers had the most work experience of 17 years. The work experience in minimum was one year. The number of inquiry officers who did not have training of knowledge for 62.45 percent. The number of inquiry officers who had training of knowledge was for 37.55 percent.

Problems on legal implementation of the Domestic Violence Act, B.E. 2550 in the overview, most was in the level of having many problems for 84.16 percent. Inquiry officers have knowledge about the Domestic Violence Act, B.E. 2550 by overall high level of 63.80 per cent and inquiry officers had attitude about the Domestic Violence Act, B.E. 2550 in the overview remained opposed for 93.21 percent. From hypothesis test, it was found that:

Hypothesis 1: common feature regarding genders, to attend the training for knowledge of inquiry officer had relationship with the problems on legal implementation of the Domestic Violence Act, B.E. 2550. Age is negatively correlated

at a low level ($r = -0.252$). Work experience had a moderate negative correlation ($r = -0.516$) with the problems on legal implementation of the Domestic Violence Act, B.E. 2550 which corresponds with Hypothesis 1.

Hypothesis 2: Knowledge of inquiry officers had negative correlation in low level with the problems on legal implementation of the Domestic Violence Act, B.E. 2550 ($r = -0.281$), which corresponds with Hypothesis 2.

Hypothesis 3: attitude of inquiry officers had negative correlation in high level with the problems on legal implementation of the Domestic Violence Act, B.E. 2550 ($r = -0.726$), which corresponds with Hypothesis 3.

Discussion of Findings

Problems on legal implementation of the Domestic Violence Act, B.E. 2550, the analysis result found that the problems on legal implementation of the Domestic Violence Act, B.E. 2550 in the overview, they had a lot of problems for 84.16 percent. From the study, problems can be divided into the following five aspects:

1. Regarding inquiry and prosecution, inquiry had the most problems for 72.85 percent. The research result found that coordination between the police and the multidisciplinary persons participating in the inquiry; it was difficult to do because there are not enough personnel to meet the demand. Place was not convenient, , no readiness to perform inquiry as the law did not define the clear legal role and duty of each party causing personnel to be not to have coordination of benefits in concrete manner, as it requires the work from victims, the offenders, the family, inquiry officers, psychologists, social workers, doctors, hospitals, public prosecutors, court, etc., The coordination did not have clear pattern in practice. They also need to have investigation quickly and deliver the accused within 48 hours, which is extremely problematic. Inquiry officers and multidisciplinary persons were not enough, work was not in time. If cases had sexual violence, there must be woman inquiry officers to interrogate, but there were very few female inquiry officers. In research result, there were only 7 percent. There were a lot of problems for inquiry officers to work fully in accordance with the determined inquiry process.

2. Regarding duty for a compromise, from study, it was found that problems on legal implementation of the Domestic Violence Act, B.E. 2550 by inquiry officers in compromise of this problem; it was arranged in the level having several problems, remain with 70.58 percent. The research result could be explained that compromise was the problem which is caused by specific law, specifying steps of inquiry that would have multi-disciplinary investigation and there was determination that compromise for this type of cases would be compromised in courts of law only. When inquiry officers do or will do anything , there are so many steps, burden of coordination, readiness of various working units, as well as the inadequacy of involved staff, delays in the administration of justice; therefore, the result is that there is exit channel for inquiry officers to have compromise and to do an action contrary to law, but can have justice which is satisfactory to all parties, and reduce steps, that is, it will not bring this type of case which is petty case to enter into the prosecution of domestic violence in order to settle the case by the Act in the step of inquiry.

3. Practices of duty of inquiry officers in the preparing of files of the investigation and the prosecution of domestic violence, the study found that the problems on legal implementation of the Domestic Violence Act, B.E. 2550 by inquiry officer, in the preparing of files of the investigation and the prosecution were organized in the level of having a lot of problems and found there were the most problems for 54.75 percent. Sending of files of the investigation together with offenders which is within 48 hours and in the case of children and juvenile, sending of files of the investigation and offenders which is within 24 hours after arresting the perpetrator is not possible. The requirements of laws and regulations, steps of preparing of files cannot be carried out to finish on time. Moreover, the results must be scientifically proven or there should be the result of physicians, or results from various agencies, causing to have the need for an investigation to determine the offenders. This increases difficulty and stages of the investigation so that inquiry officer shall be responsible. It becomes a problem of the investigation.

4. Regarding duty on measures or methods to alleviate suffering. The study found that problems on legal implementation of the Domestic Violence Act, B.E. 2550, in performing the duties of inquiry officers regarding measures or methods to alleviate suffering were in the level of having many problems remained 62.44

percent. The findings explained whether to file a petition to the court to issue an order requiring any measure, or determining the method of alleviating sufferings, the method of treatment by doctors, or how to issue an order prohibiting the persons of domestic violence to enter into the residential house of the family, or any other remedy that, this Act determined that inquiry officers should prepare a petition to the courts of law in order to request the courts of law to order. However, the provisions of law determine that performance in lawsuit, the court can prosecute according to the Criminal Procedural Code which determines that injured persons sue by themselves, or public prosecutors sue. Therefore, petition of inquiry officers will be complete when public prosecutor prepares the petition at attachment of the plaint, or the injured persons file an additional petition to the court or coordinate with public prosecutors who own the issue to file petition attached to the plaint additionally. It can be seen that the problem is a problem in laws that increase the gap and procedures. However, inquiry officers may not know what is the issue that the injured persons want to alleviate sufferings when the case ends, due to the fact that the event is future event. Moreover, most people do not understand this part. The person therefore does not file a petition for additional relief. When it becomes a problem, it does not get relief. Thus the event is that inquiry officers do not prepare a petition so that the injured persons do not get relief. However, the law also allows the injured persons to apply for relief at a later time anyway. However, it may be delay. For this reason, the problem is considered as to be at the high level.

5. Regarding the duty to receive complaints, for the study, it was found that the problems on legal implementation of the Domestic Violence Act, B.E. 2550 by inquiry officers receiving the complaints had the arrangement which there are few problems, for 64.25 percent, because receiving complaints is criminal case, which can be sent to the public prosecutor according to the nature of cases, the case number must be eliminated as there are the procedures of the Royal Thai Police Headquarters determining the format and steps, to perform the same for all cases. Therefore, in real practice, before receiving complaints, the case number must be eliminated; the inquiry officer had necessity to consider legal action, the reality and extent of powers as determined first in order to avoid a burden of pending case, the litigants cannot be followed, or the lawsuit is against the powers of investigation which will fall to them. Therefore, it was found that the duty to receive complaints has few problems.

Knowledge about the Domestic Violence Act, B.E. 2550

From the research, it was found that inquiry officers had knowledge about the Domestic Violence Act, B.E. 2550, in the overview, all inquiry officers had high level of knowledge, for 63.80 percent. From the research result, it could be explained that even though this law is new law, with implementation of only seven years, inquiry officers had knowledge and understanding in the facts about the process and procedures in legal implementation of the Domestic Violence Act, B.E. 2550. Inquiry officers understood about the intention of the law. Presently technology of information research had a lot, which was easy to be learnt making inquiry officers to be able to learn about various provisions of laws easily. Research result on knowledge of inquiry officer was in high level.

Attitude towards the Domestic Violence Act, B.E. 2550

The research indicates that inquiry officers had attitude about the Domestic Violence Act, B.E. 2550, in the overview, at not agreed, for 93.21 percent. Inquiry officers considered that problem of domestic violence was a private matter. The law alone cannot solve the problem of domestic violence. Therefore, implementation of this Act is to add work burden to officers who have had a lot of work.

From the first hypothesis, the results showed that

Gender is associated with problems on legal implementation of the Domestic Violence Act, B.E. 2550 as in the overview, career of police has played a role to have implementation of legal power. Working in risk and burden and working on the whole day and night, working in irregular work. Police had to obtain pressure and impact of many societies, resulting in Royal Thai Police Headquarters to accept more male police than female police. It can be seen from Police Cadet Academy which has been established for over a hundred years, but the academy has only four academic classes of female cadets. The research result found that female inquiry officers had very few, having only 7.70 percent, in opposite direction to current time, domestic violence has increasing number. With domestic violence victims are mostly women and children. This can be seen from news and newspapers Due to the fact that in some problems victims are children or women, they cannot tell the male inquiry

officers. They cannot come to lodge complaints. They feel shy and do not dare to tell anyone. Unlike women inquiry officers, because women inquiry officers are delicate and understand women's issues than men. Women inquiry officers will listen to the problems of victims of domestic violence better.

Age was negatively correlated with the problems on legal implementation of the Domestic Violence Act, B.E. 2550 and the size of the relationship is low. This is because, in the past police in every line of work were scarce, but the public is increasing. When society has grown, crime has become more so since 2011 the Royal Thai Police Headquarters opened to receive outsiders who graduated Bachelor's Degree and took the examination to be passed into being official police in all areas including detection, investigations, traffic, etc. As a result, inquiry officers who were younger than 30 years increased a lot. When inquiry officers who lack of experience arrive in Bangkok which has large amount of responsibility, they do not have experience, expertise and specializing in the litigation. When they have to be responsible about the case of domestic violence which is a complex process, they will have problems in enforcing the law correctly.

Experience is negatively correlated with the problems on legal implementation of the Domestic Violence Act, B.E. 2550 and had relationship in moderate level because Royal Thai Police Headquarters accepts new inquiry officers. The research results showed that inquiry officers with less than 5 years of experience had up to 58.4 percent. This is consistent with the age of inquiry officers. As a result, they still lack of experience, knowledge and expertise as well as specializing in legal implementation of the Domestic Violence Act, B.E. 2550.

The training for knowledge has been associated with the problems on legal implementation of the Domestic Violence Act, B.E. 2550 because budget for training is limited, causing in each year, inquiry officers who have been trained on the Domestic Violence Act, B.E. 2550 has only a few. The research result found that inquiry officers who have been trained were only 35.7 percent. Therefore, inquiry officers do not know the details and processes of operation of this Act, which is quite complex. As a result, it affects the problem of legal implementation.

From Hypothesis 2, the research result showed that knowledge of inquiry officers had negative relations with the problems on legal implementation of the Domestic Violence Act, B.E. 2550 and had low level of relations in opposite directions, that was, knowledge had relations with this problem because sample group of inquiry officers having work experience from 10 years onwards gave in-depth information in the same way that new inquiry officers who did not have expertise in this Act would implement incompletely as specified, as this Act had much detailed legal provisions but when inquiry officers had more experience, they understood and had expertise, they would see that this Act increased duty and responsibility to inquiry officers. They saw that this Act created small issues to be big issues, easy issues to be difficult issues, for example, the case of husband and wife quarreled and hit each other. In the past, when they met inquiry officers, the inquiry officers would reconcile and get penalties to warn the couple and then the case came to final. The couple would return home to have settlement and to do occupations as usual on next day. If this Act is complied, the issue is not ended easily. Problems will happen as knowledge exists, but the parties do not perform. The parties will do in the opposite way. There is legal implementation but lack of political science and arts. Law will be implemented until the final stage; but it is more than the satisfaction of people, because there are no people who will waste time or money to go to the police station, or to go to the court of law frequently. This showed that knowledge of inquiry officers had relations with legal implementation of the Act really in empirical way. However, in contrast, it had a deeper important relationship because this law cannot compromise at level of inquiry officers. Most inquiry officers choose to exercise discretion and do not proceed with some cases which inquiry officers see that they do not need to enforce the Act. Inquiry officers reconcile by themselves in the case, to provide justice for the public concretely and having maximum satisfaction.

From Hypothesis 3, the result of the research found that the attitude of inquiry officers had a negative correlation with the problems on legal implementation of the Domestic Violence Act, B.E. 2550 and is highly correlated. From these findings, it could explain that inquiry officers' attitude does not agree with the Domestic Violence Act, B.E. 2550, as it increased workload. Inquiry officers viewed

that the implementation was waste of time The law alone cannot solve the problem of domestic violence. It cannot solve problems of the society. The process and procedures of litigation is complicated. It is difficult to follow and there is no clear pattern.

Recommendation

The research result on problems on legal implementation of the Domestic Violence Act, B.E. 2550, by inquiry officers, the researcher has recommended as follows:

Recommendation Regarding Policy

1. Government should improve legal provisions of this Act to be used explicitly, concretely and can be use really. The research results revealed several problems in coordinating multidisciplinary persons to participate in the investigation. However, there are no clear guidelines.

2. Based on findings, inquiry officers still believe that domestic violence is a personal matter. Therefore, the government needs to focus on the problems and there should be campaign that domestic violence is not a private matter anymore. There should be determining that domestic violence is a matter of urgency, there should be focus on family that family is important because if family institute is strong, statistics of cases of domestic violence will decrease.

Practical Recommendations

1. Ministry of Social Development and Human Security should be the main operational working unit, improving procedures, determining the roles and duties of each party clearly, concretely, it must be practiced truly from the starting point of the process, during the operation and after completing the process

2. The Police Cadet Academy or related people should cultivate good attitudes regarding the Domestic Violence Act, B.E. 2550 to police cadets or external personnel who have been recruited to work in this particular field.

3. Ministry of Social Development and Human Security training should deal of knowledge about the Domestic Violence Act, B.E. 2550 allowing inquiry officers to receive training to 100 percent in order to have a better understanding perfectly in proceedings concerning the offense of domestic violence.

4. The government should allocate budget and resources for working to be enough for inquiry officers in case to track offenders or coordinating with various working units.

5. The government should produce female inquiry officers and officers who are women increasingly. Currently, women inquiry officers are not enough in practice.

Recommendation for the Research Next Time

1. There should be study by using a combination of quantitative and qualitative research, in order to gain in-depth insights by storing information on issues related to the process in practice in which this research has found many problems in the process.

2. Subsequent research should study the comparison between Bangkok and other provinces whether there are problems on legal implementation of the Domestic Violence Act, B.E. 2550; how is it has the same or different issues.

3. In research next time, there should be study in conjunction with other systems, such as courts, public prosecutors, psychiatrists, social workers, or all of the relevant agencies to obtain full information.

4. In research next time, there should be search for other factors such as budget, compensation affecting legal implementation of the Domestic Violence Act, B.E. 2550.

5. In next research, there should be further research on the effectiveness of officers' operation to reflect the use of Domestic Violence, B.E. 2550 effectively or what to be improved.

6. In research next time, if the level of knowledge of sample group would be measured, questionnaires should not be distributed and would return to receive later, because the sample group may search for information to answer questions.

บรรณานุกรม

- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2555). Available at <http://www.m-society.go.th/>
- กมลพร แพทย์จีพ. (2552). ความรุนแรงในคู่ครองและผลกระทบต่อปัญหาด้านจิตใจในกลุ่มอาการความวิตกกังวล ความซึมเศร้าและความก้าวร้าว กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กฤติยา อาชวนิจกุล. (2550). “ทางเลือกของผู้หญิงที่ตั้งท้องเมื่อไม่พร้อม”. ในรายงานสรุปจากการถอดเทปการสัมมนาระดับชาติเรื่องทางเลือกของผู้หญิงที่ตั้งท้องเมื่อไม่พร้อม. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และสถาบันวิจัยประชากร มหาวิทยาลัยมหิดล.
- คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ. (2538). รายงานสถานภาพสตรีไทยและแผนที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ พ.ศ.2537. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ.
- คณะกรรมการกิจการสตรี. (2541). รายงานพิจารณาศึกษาเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาวัยรุ่น ความรุนแรง. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการกิจการสตรี.
- ธีระพร อูวรรณโณ. (2550). ทฤษฎีและการวัดเจตคติ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โชติมา อภิวัฒน์ชัชวาล. (2546). ทัศนะของภรรยาต่อสาเหตุการประทุษร้าย: กรณีศึกษาผู้รับบริการหญิงโรงพยาบาลพังโคน จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นันทพันธ์ ชินล้ำประเสริฐ. (2553). การพัฒนาระบบฐานข้อมูลและสังเคราะห์งานวิจัยด้านความรุนแรงในสังคมไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บุญจันทร์ ประทุมชัย. (2551). ความเข้าใจและทัศนคติต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว. งานวิจัย.
- บุญเสริม หุตะแพทย์ และคณะ. (2552). ทัศนคติและบทบาทของทมิฬวิชาชีพต่อการแก้ไขปัญหาวัยรุนแรงในครอบครัว. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- บุศรินทร์ คล่องพยาบาล. (2552). ความรุนแรงในครอบครัว ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการถูกทำร้ายของ
ภรรยาในเขต อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประภาพร สุวรรณ. (2537). การวัดสถานะทางสุขภาพ: การสร้างมาตรฐานส่วนประมาณค่าและแบบสอบถาม.
กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- ปรีชา อุปโยคิน. (2538). แนวการวิเคราะห์ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว. กรุงเทพฯ: วารสารสุขโขทัย
ธรรมาธิราช.
- พัชรินทร์ ศิริวิสุทธิรัตน์. (2555). คลังความรู้ทางวิชาการด้านสุขภาพจิตและจิตเวช กรม สุขภาพจิต
กระทรวงสาธารณสุข. Available at www.klb.dmh.go.th/index.php?m=evaluation&op=home&gr=&researchId=1716
- พิเชษฐ์ สิทธิวิรัตน์. (2550). ปัญหาจากกระบวนการยุติธรรมเพื่อคุ้มครองผู้หญิงและเด็กจากการถูก
กระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว. งานวิจัย.
- พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. (2539). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความรุนแรงในครอบครัวและความ
ก้าวร้าวของเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พรรณพิมล หล่อตระกูล. (2553). แนวโน้มครอบครัวไทยในอีก 5 ปีข้างหน้า. Available at www.iam.hunsa.com/mapichai/article/70947
- พจน์ เพชรสูงเนิน. (2550). ความรู้ความเข้าใจต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง
ในครอบครัว. งานวิจัย.
- มูลนิธิเพื่อนหญิง, ศูนย์สหวิทยาการชุมชนศึกษา และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2552). การนิ่งเฉย
ของสังคม = การเพิ่มความรุนแรงในครอบครัว. เอกสารประกอบการสัมมนา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: อักษร
เจริญทัศน์.
- เรืองรวี เกตุผล. (2546). ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องต่อการแก้ไขความรุนแรงในครอบครัวระหว่าง
สามีและภรรยา ในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รัชชัย คงสกันต์, และนฤมล โพธิ์แจ่ม. (2551). ความรุนแรงในครอบครัว (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
สหประชาพานิชย์.
- ลักษณาราช จรรย์ยานนท์. (2549). การใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว
ในชุมชนแออัดเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.

วันทนี วาสิน. (2552). สังคมสงเคราะห์แนวสตรีนิยม ทฤษฎีและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์.

วิลาสินี พนานทรทรัพย์. (2549). ความรุนแรงต่อผู้หญิงในชีวิตคู่: เสี่ยงผู้หญิง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิภาวี ศรีประไพ. (2550). แนวทางการเสริมประสิทธิภาพนักสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติงานกับสห
วิชาชีพในการทำงานกับเด็กถูกทารุณกรรมเพื่อคืนเด็กกลับสู่สังคม. วิทยานิพนธ์ปริญญา
สังคมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิษณุ พงศ์พันธุ์อนุสร. (2556). วิกฤตการณ์แก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวด้วยพระราชบัญญัติ
คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยมหิดล.

วีรพล ใหญ่อรุณ. (2542). ปัจจัยที่มีผลต่อความรุนแรงในครอบครัวตำรวจ ศึกษาเฉพาะกรณีนายตำรวจ
ชั้นประทวนที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานีตำรวจนครบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์.

ศรีลำยอง สังข์ศิริ. (2545). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงต่อสตรีในครอบครัวในชุมชนแออัด เขต
เทศบาลนครขอนแก่น: กรณีศึกษาชุมชนเทพารักษ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สำหรี จิตตินันท์. (2541). รายงานสัมมนาเรื่องการยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรี. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พ
ริ่งแอนด์พับลิชชิง.

สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี. (2542). คู่มือชีวิตที่ปราศจากความรุนแรง: กรณีศึกษาจาก บ้านพักฉุกเฉิน.
กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี.

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2548). การจัดการความรู้จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพมหานคร:
จิรวัฒน์เอ็กซ์เพรส.

สมชาย ว่องไวเมธี. (2555). มองมุมใหม่แก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว คิดให้ไกลกว่าเรื่องส่วนตัว.

Available at <http://www.mediamonitor.in.th/main/>

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. (2553). รายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านความรุนแรงของประเทศ
ไทย และตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง ใน
ครอบครัว พ.ศ. 2550. Available at www.violence.in.th/publicweb/pdf

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. (2553). หลักสูตรฝึกอบรมพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราช
บัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550.

อวิศา จันทรแสนตอ. (2553). ความรุนแรงในครอบครัว: มุมมองของผู้หญิง. เชียงใหม่: ธนบรรณการ
พิมพ์.

- อัจฉรา สกุนตนิยม. (2551). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการทำร้ายคู่สมรส. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อภิญา เวชชัย. (2550). สภาวะการปัจจุบันของเด็กเยาวชนและครอบครัวและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อดุลย์ ณรงค์ศักดิ์. (2553). การประเมินการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550. งานวิจัย.
- อรอนงค์ อินทรจิตร และนรินทร์ กรินชัย. (2542). ผู้หญิงและเด็ก:เหยื่อความรุนแรงในครอบครัว. กรุงเทพฯ: ปากกล้าการพิมพ์.
- Bem, DJ. (1970). Beliefs, Attitudes, and Human Affairs. Belmont, Calif.: Brooks/Cole.
- Bloom, Benjamin S., et al. (1971). Hand book on Formative and Summative Evaluation of Student Learning. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Bloom SB. (1956). Taxonomy of Education Objective. Handbook I: Cognitive Domain. New York: David Mckay.
- Bograd, Michele. (1988). Feminist Perspective on Wife Abuse: An introduce, in Kersti, Yllo and Bograd, Michele. (Editor). Feminist Perspective on Wife Abuse. California: SAGE Publication LTD.
- Dobash, R. Emerson and Dobash P. Russell. (1979). Violence against wives: A case against the patriarchy. New York: The Free Press.
- Eysenck, J., Arnold, W., and Meili, R. (1972). Encyclopedia of Psychology. London: Search Press Limited.
- Fishbein, M., & Ajzen, I. (1975). Belief, Attitude, Intention, and Behavior: An Introduction to Theory and Research. Reading, MA: Addison-Wesley. Insko.
- Loudon & Della Bitta. (1993). A Study of College Student Attitudes toward Computer. Columbia: Educational Technology.
- UN wenmen. (2555). 2011-2012 Progress of the World's Women: in Pursuit of Justice.
- Yllo, Kersti A. (1994). Though a Feminist Lens Gender, Power and Violence, h In Richard J. Gelles and Donileen R. Loseke (editors). Current Controversies on Family Violence. London: Sage Publication.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรชาติ ณ หนองคาย	อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารงานสาธารณสุข
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ รัชดาพรรณานิกุล	อาจารย์ประจำภาควิชาสังคมศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล
3. อาจารย์ ดร.สุธี อยู่สถาพร	อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารงานสาธารณสุข
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

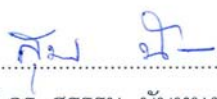
ภาคผนวก ข
จริยธรรมการวิจัย

เอกสารรับรองเฉพาะส่วนที่แก้ไข
โดยคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ชื่อโครงการ :	การวิเคราะห์ปัญหาและวิธีการที่เหมาะสมการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ในกลุ่มพนักงานสอบสวน
รหัสโครงการ :	15/2556
ชื่อหัวหน้าโครงการ :	ร้อยเอกหญิง นาฏสุตา เอโกบล
เอกสารที่รับรอง :	การเปลี่ยนแปลงโครงการวิจัย ปรับเปลี่ยนชื่อโครงการวิจัย เป็น ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ของผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มพนักงานสอบสวน
วันที่รับรอง :	29 กรกฎาคม 2557

ขอรับรองว่าโครงการดังกล่าวข้างต้นได้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบโดยสอดคล้องกับคำประกาศเจตจำนงจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ลงนาม
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุธรรม นันทมงคลชัย)
ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

Approval of Amendment
Ethical Review Committee for Human Research
Faculty of Public Health, Mahidol University

Protocol Title : ANALYSIS OF THE PROBLEM AND APPROPRIATE PROCESS IMPLEMENTATION OF THE DOMESTIC VIOLENCE ACT B.E. 2550 BY INQUIRY OFFICIAL

Protocol No. : 15/2556

Principal Investigator : Capt. Nadsuda Akobol

Type of Document : **Protocol Amendment**
Protocol Title Change to PROBLEM ON LEGAL IMPLEMENTATION OF THE DOMESTIC VIOLENCE ACT B.E.2550 BY INQUIRY OFFICIAL

Date of Approval : 29 July 2014

The aforementioned project have been reviewed and approved according to the Declaration of Helsinki by Ethical Review Committee for Human Research, Faculty of Public Health, Mahidol University.

(Assoc. Prof. Dr. Sutham Nanthamongkolchai)

Chairman of Ethical Review Committee for Human Research

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ของผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มพนักงานสอบสวน

เรียน ผู้กำกับสถานีตำรวจนครบาล

ด้วยข้าพเจ้า ร้อยเอกหญิงนาฏสุดา เอโกบล นักศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกบริหารกฎหมายการแพทย์และสาธารณสุข ภาควิชาบริหารงานสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ของผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มพนักงานสอบสวน” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรสุมน พฤตภิทยโย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ท่านได้รับการเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ความคิดเห็นของท่านมีความสำคัญและมีคุณค่าสำหรับงานวิจัยนี้เป็นอย่างยิ่ง ข้อมูลที่รวบรวมได้จากการวิจัยจะนำมาใช้วิเคราะห์และเสนอผลในภาพรวมเท่านั้น จึงไม่มีการเปิดเผยเป็นรายบุคคลและผู้ตอบจะไม่ได้รับผลกระทบใด ๆ จากการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ทั้งสิ้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดีมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นาฏสุดา เอโกบล

(ร้อยเอกหญิงนาฏสุดา เอโกบล)

ผู้วิจัย

สำหรับการวิจัยเรื่อง
ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครอง
ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550ของผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มพนักงานสอบสวน

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ของผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มพนักงานสอบสวน แบ่งออกเป็น 5 ส่วน จำนวนทั้งหมด 46 ข้อ ดังนี้

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 3 เจตคติต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 4 ปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรง ในครอบครัว พ.ศ. 2550 จำนวน 21 ข้อ

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่นเกี่ยวกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550

ร้อยเอกหญิงนาฏสุดา เอโกบล

นักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)

สาขาวิชาเอกบริหารกฎหมายการแพทย์และสาธารณสุข

ภาควิชาบริหารงานสาธารณสุข

คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย (/) หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงหรือเติมข้อความในช่องว่างให้สมบูรณ์

1. เพศ

☐ ชาย☐ หญิง

2. อายุ.....ปี

3. สถานภาพสมรส ☐ โสด ☐ สมรส ☐ หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่

4. ประสบการณ์การทำงาน.....ปี

5. ท่านได้เข้ารับการอบรมความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 หรือไม่

☐ อบรม☐ ไม่ได้อบรม**ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550**

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (/) ในช่องที่ท่านเห็นว่าถูกต้องมากที่สุดเพียงช่องเดียว

ข้อคำถาม	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ทราบ
1. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มีเจตนารมณ์ที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดมากกว่าที่จะแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด			
2. บุคคลในครอบครัว หมายถึงคู่สมรสที่จดทะเบียนสมรสเท่านั้น			
3. การสอบสวนและการฟ้องคดีการกระทำการอันเป็นความรุนแรงในครอบครัวต้องกระทำไปแล้วเสร็จภายใน 48 ชั่วโมง โดยที่ไม่สามารถคัดฟ้องได้			
4. ในกรณีที่พนักงานสอบสวนไม่อาจทำการสอบสวนเสร็จสิ้นให้พนักงานสอบสวนบันทึกเหตุอันเกิดจากความล่าช้าไว้ในสำนวนการสอบสวนด้วย			
5. ในกรณีที่มีการขอมความ การถอนคำร้องทุกข์ สามารถถอนคำร้องทุกข์ได้ทันที			
6. หากการกระทำความผิด เป็นความผิดฐานทำร้ายร่างกายตามประมวลกฎหมายอาญา ม.295 ให้ความผิดดังกล่าวเป็นความผิดอันยอมความได้			

ข้อคำถาม	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ทราบ
7. พรบ.นี้ห้ามมิให้พนักงานสอบสวนจัดให้มีการชี้ตัว หรือทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพในที่สาธารณะหรือโดยเปิดเผย			
8. ผู้เสียหายในคดีความรุนแรงเป็นผู้ร้องทุกข์ได้เท่านั้น			
9. พนักงานสอบสวนสามารถเปิดโอกาสให้สื่อมวลชนทำข่าวได้			
10. พนักงานสอบสวนมีอำนาจยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อให้ศาลออกคำสั่งห้ามผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว เข้าไปในที่พักของครอบครัว			

ส่วนที่ 3 เจตคติต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (/) ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดในแต่ละข้อเพียงช่องเดียว

ข้อคำถาม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องส่วนตัว					
2. การเอาผิดกับผู้ที่กระทำความรุนแรงในครอบครัวจะทำให้ครอบครัวเดือดร้อน					
3. การใช้กฎหมายเพียงอย่างเดียวไม่สามารถแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวได้					
4. การกำหนดรูปแบบวิธีการ และขั้นตอนที่มีลักษณะแตกต่างจากการดำเนินอาญาทั่วไป ทำให้ผู้กระทำความผิดมีโอกาสกลับตัวและยับยั้งการกระทำผิดซ้ำ รวมทั้งสามารถรักษาความสัมพันธ์อันดีในครอบครัวได้					
5. กระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินคดีมีความชัดเจน ง่ายต่อการปฏิบัติ					
6. การมีจิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ร่วมอยู่ด้วย ทำให้ท่านทำงานได้อย่างสะดวกมากขึ้น					

ข้อคำถาม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
7. พระราชบัญญัติฯ นี้ทำให้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเข้าสู่ระบบและกระบวนการคุ้มครองได้โดยสะดวก					
8. พระราชบัญญัติฯ นี้ไม่มีปัญหาในเรื่องของกติกา					
9. เมื่อมีคดีที่อยู่ในความรับผิดชอบของท่านหลายคดี คดีที่ท่านต้องเลือกทำเป็นอันดับแรกคือคดีความรุนแรงในครอบครัว					
10. ท่านพอใจกับคำตอบแทนที่ได้รับจากการดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง					

ส่วนที่ 4 ปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (/) ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดในแต่ละข้อเพียงช่องเดียว

การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนตามพระราช พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความ รุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ท่านพบปัญหา ดังต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. หน้าที่รับคำร้องทุกข์					
1.1 การลงบันทึกคำร้องทุกข์					
1.2 การแจ้งให้ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวทราบถึงสิทธิในการได้รับการเยียวยาความเสียหาย และได้รับความคุ้มครองความปลอดภัย					
1.3 การลงบันทึกการแจ้งสิทธิตามข้อ 1.2 ลงไปในบันทึกการร้องทุกข์					
1.4 ให้มีคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษในความผิดอื่น หากสอบสวนแล้วพบว่ามีการกระทำความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย					

การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนตามพระราช พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความ รุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ท่านพบปัญหา ดังต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2. หน้าที่เกี่ยวกับการสอบสวน					
2.1 ทำการสอบสวนด้วยความรวดเร็วและส่งการ ฟ้องคดีภายใน 48 ชั่วโมง					
2.2 ประสานงานเพื่อขอให้จิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลที่ผู้ถูกกระทำ ด้วยความรุนแรงในครอบครัวร้องขอ เข้าร่วม ในการสอบปากคำ					
2.3 มีจิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลที่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงใน ครอบครัวร้องขอ อยู่ในขณะสอบปากคำ					
2.4 จัดให้พนักงานสอบสวนที่เป็นผู้หญิงเป็นผู้ สอบปากคำกรณีเป็นการกระทำด้วยความรุนแรง ที่เกี่ยวกับเพศ					
2.5 จัดให้เจ้าพนักงานซึ่งเป็นผู้หญิง เป็นผู้ตรวจ ร่างกายผู้ถูกกระทำและผู้กระทำความรุนแรง ในครอบครัวที่ผู้หญิง					
2.6 จัดสถานที่ที่เหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้ผู้อื่น ล่วงรู้ขณะสอบสวน					
2.7 ประสานงานเพื่อขอตรวจพิสูจน์บุคคล วัตถุ หรือเอกสารโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์					
2.8 คงให้มีการแถลงข่าวการกระทำด้วยความรุนแรง ในครอบครัว					
3. หน้าที่เกี่ยวกับมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์					
3.1 ยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อออกคำสั่งกำหนด มาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่ ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว					
3.2 ยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อขอให้ศาลออกคำสั่ง ให้ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวเข้ารับ การตรวจรักษาจากแพทย์					

การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนตามพระราช พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความ รุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ท่านพบปัญหา ดังต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.3 ยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อออกคำสั่งห้ามผู้กระทำ ความรุนแรงในครอบครัวเข้าไปในที่พำนักของ ครอบครัว					
4. หน้าที่เกี่ยวกับการประนีประนอมยอมความ 4.1 ประสานงานกับพนักงานเจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อจัดประชุมการกำหนดข้อตกลงเบื้องต้น และกำหนดวิธีการบรรเทาทุกข์ก่อนการถอน คำร้องทุกข์					
4.2 ทำบันทึกข้อตกลงเบื้องต้น และวิธีการบรรเทา ทุกข์แนบไว้ในสำเนาสอบสวน					
4.3 การติดตามประเมินผู้กระทำความรุนแรงใน ครอบครัวในการปฏิบัติตามเงื่อนไข					
5. หน้าที่ปฏิบัติต่อสำนวนการสอบสวนและการส่งฟ้อง 5.1 ส่งสำเนาสอบสวนให้พนักงานอัยการเพื่อ ฟ้องคดีต่อศาลภายใน 48 ชั่วโมง นับแต่ได้ตัว ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว					
5.2 การขอคัดฟ้องต่อศาลคราวละไม่เกิน 6 วัน โดยขอได้ไม่เกิน 3 คราว ในกรณีที่ไม่มีอาชญา ได้ภายใน 48 ชั่วโมง					
5.3 การบันทึกเหตุที่เกิดจากการล่าช้าในสำนวน กรณีพ้นกำหนดระยะเวลาคัดฟ้อง					

ท่านพบปัญหาใดอีกบ้างในการรับคดีความรุนแรงในครอบครัว

.....

.....

.....

.....

.....

**ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่นเกี่ยวกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรง
ในครอบครัว พ.ศ.2550**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล

ร้อยเอกหญิงนาฏสุดา เอโกมล

วัน เดือน ปีเกิด

4 กรกฎาคม พ.ศ. 2528

สถานที่เกิด

จังหวัดราชบุรี ประเทศไทย

วุฒิการศึกษา

วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก, พ.ศ. 2551

พยาบาลศาสตรบัณฑิต

มหาวิทยาลัยมหิดล, พ.ศ. 2557

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)

สาขาวิชาเอกบริหารกฎหมายการแพทย์และสาธารณสุข

ที่อยู่ปัจจุบัน

147 หมู่ 3 ตำบลโพหัก อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี 70160

โทรศัพท์ 08-9918-7355

E-mail: nadsuda_555@hotmail.co.th

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน

พยาบาลประจำหอผู้ป่วยจิตเวช

และสถานที่ทำงาน

โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า กรุงเทพมหานคร

โทรศัพท์ 0-2763-3266